

SLOVENSKI NAROD

Iznaj vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inzerati do 30 petit
A Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, od 100 do 300 vrst A Din 3.—, večji inzerati petit
vrsta Din 4.—. Popust po dogovoru. Inzeratni davek posebej. — Slovenski Narod
velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Kmetijeva ulica št. 5
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126

PODRUŽNICE:
MARIBOR, Grajski trg št. 8 — — — — — CELJE, Kocanova ulica 2. — Tel. 100.
NOVO MESTO, Ljubljanska c. Tel. št. 28. JESENICE, Ob kolodvoru 101. — — —
Račun pri poštne Čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

OD SARAJEVA DO TROGIRA

Fašistična Italija postopa napram Jugoslaviji, kakor je postopala
bivša Avstrija napram Srbiji leta 1914. — Pariška lekcija Rimu —

Pariz, 31. decembra. M. Ugledna francoska revija »Europe Nouvelle« objavila v svoji zadnji številki zelo aktualen članek o stališču Italije napram Jugoslaviji pod naslovom »Od Sarajeva do Trogira«, v katerem poudarja med drugim:

Ni treba zakrivati oči pred dejanskim položajem: Od svetovne vojne sem še ni bilo primera, da bi vlada in tisk ene države napadala sosedno državo na tako oster in izvalen način, kakor to dela Italija v zadnjem času proti Jugoslaviji. Od kod izvira ta ljuta kampanja? V noči od 1. na 2. december so neki mladeniči v Trogiru v solnčni Dalmaciji okrušili neki relief, ki se je nahajal na starem zidovju Trogira. Cim se je za to izvedelo, je dal predsednik trogirске občine prenesti te reliefe v muzej, policija pa je uveljavila preiskavo. Gotovo je treba tudi ta, sam po sebi sicer brezpomenben in neznaten incident obzlovati. Vendar pa se noben trezen človek ne more dovolj načuditi ostrini in načinu protesta, ki ga je preko noči dvignila Italija. Patriotična udruženja so za grmelno, omladina je prirejala bučne demonstracije in pričela napadati Srbe in Jugoslavijo in naposled po celotredenskih demonstracijah proti Jugoslaviji je na posebnih seji senata g. Mussolini, postavljajoč se na stališče, da predstavljajo poškodovani trogirski levi znak suverenosti in dostojanstva Italije, z ostrimi izrazi obsodil beograjsko vladu, dolžeč jo kot neposredno krivca za ta incident, ne da bi pri tem seveda opustil priliko, po svoji stari navadi, spraviti vse to v zvezo z gotovimi evropskimi činiteljmi, ki si zamenjajo prizadevanja, da bi vzmetirali Italijo.

Toda preidemo k posledicam tega spora.

V vseh italijanskih mestih so se vprizorile bučne demonstracije, jugoslovenskemu ministru v Rimu je bilo več ur onemogočeno zapustiti poslanstvo, vsepovsod se je hujskalo in podžigalo k še večjim demonstracijam proti Jugoslaviji. Celo oni listi, ki so veljali doslej za zmerne, so — očitno po višjem nalogu — začeli vsakodnevno napadati Jugoslavijo. Dovolj je pregledati samo njihove naslove: »Sumljivi manevri Beograda za potlačitev hrvatskih teženj«, »Notranja in mednarodna odgovornost postopanja Beograda«, »Jugoslovenske mahinacije proti Albaniji«, itd., itd. Celo tedaj, če se upošteva, da je uporaba superlativov zelo priljubljeno sredstvo fašistične vlade, ni mogoče teh laških alarmov oceniti kot sorazmerne z dogodkom, zaradi katerih so jih vprizorili.

Je pa še nekaj hujšega: Italijanska vlada ni ostala v mejah tega spora. Proti vsem mednarodnim običajem se je vmešala v notranje zadeve Jugoslavije in se postavila za zaščitnico tako zvanih »hrvatskih intelektualcev« ter se začela s tem vtiškati v zadevo, ki se tiče samo Jugoslavije in nikogar drugega. Nikdar po svetovni vojni se ni še nobena druga država na svetu na tak nedopusten način vtiškala v zadeve druge države. G. Mussolini je v svojem govoru porabil tudi naslednje besede:

»Vse to ne izvira od neodgovornih impulzivnih poudincev ali skupin, marveč odgovarja čisto določenemu načrtu. Oni, ki so zato odgovorni, so med onimi elementi, ki so začeli vladajočega razreda v sosedni državi.«

To so skoraj do plicke iste besede, ki se jih je poslužil slavní grof Berchtold v svoji slavní spomenici, ki jo je priložil avstrijskemu ultimatu z dne 25. julija 1914., ki je bil neposredni vzrok svetovne vojne. Fašistična Italija nstopa torej napram Jugoslaviji na enak način, kakor je postopala stara Avstrija napram Srbiji. In to je razlika, da je Italija še manj obzirna.

Če vse to premostrimo v kotu jugoslovensko-italijanskih odnosov, potem mora ta ofenziva fašizma imeti za prihodno posledico poslabšanje teh odnosov, ki že itak niso bog ve kako nrisrčni. Mussolini ve bolje nego marsikdo drugi, da Dalmacija ni italijanska zemlja. V Dalmaciji so zares umetniški anemoniki, ki zaslužijo spoštovanje, ali komu koncem so veliki spomeniki ali onim, ki jih je Bizant zapustil na vsem Balkanu ali onim, ki so jih Arabci zapustili v Španiji. Kam bi prišli v današnji Evropski, če bi se vsakemu narodu priznala pravica, da na tak način ščiti in

čuva spomine, ki jih je zapustil na tuji zemlji? Tomaseo, na katerega se je med drugim skliceval g. Mussolini, je sam rekel, da se je Slovanstvo v Dalmaciji bolje ohranilo, nego v Italiji — italijanstvo.

Italijanski listi so izgubili vsako merilo poštenosti in kulturnosti, ko so trdili, da Srbi nimajo nikake originalne umetnosti ter da se samo zaradi tega postavljajo nad umetnost drugih. Treba se je samo spomniti slavnih besed Miljea: »Srbom dolgujemo najbogatejšo starokrščansko umetnost na vzhodu.« In naposled: Ali je sedanjí čas, ko ves svet ječi pod pezo gospodarske stiske, primeren za take prepričke?

Kar se naposled tiče vse preočitne nega poskusa zasejati neslogo med Srbe in Hrvate, zasluži samo porogljiv smeh. Ves svet se še spominja psov in žaljivk, s katerimi so Italijani l. 1919. obsuli za časa D'Annunzijevih pustolovščin Hrvate, vsakdo pa tudi ve, da je protitalijansko razpoloženje med Hrvati mnogo večje nego med Srbi.

Mnogo resnejša pa je psihoza, ki se skriva za to kampanjo. To je znak, da se v času, ko se na vse strani iščejo sredstva za ojačanje miru, vlada velike države, kakršna je Italija, lovi za slimičnimi afekti. G. Mussolini grmi proti »lažnim pacifistom«. Dozdeva se, da on v kult starega Rima uvaja prakso po starem pregovoru: Če hočeš mir, pripravljaj vojno!

Naglasiti je vsekakor treba, da to gotovo ni pot, ki vodi do razorožitve.

Ali je mogoče zahtevati od Jugoslavije, naj ostane mirna in brez skrbi, če se ji na tak način neprestano grozi? Kako jim moremo še svetovati, naj ohranijo hladno kri, naj ne reagirajo, naj zadržajo protimanifestacije omladine, kratka, naj se zanašajo na modrost velikih držav? Vse to jih mora na žalost spomniti na številne epizode njihovih lastne zgodovine, ki jih uči, da se morejo zanašati samo sami nase!

Jadni Balkanci! Vas že po neki tradiciji smatrajo za kalice miru, toda kake vzglede vam dajejo! Če bi se pri vas razganjale množice s strojnimi puškami, kaj vse bi se pisalo o vaši brutalnosti in vašem barbarstvu! Če bi se pri vas zgodilo, da bi se vprizorili protesti zaradi nečuvenga zatiranja vaših rojakov v Julijski Krajini, kako bi se vas z vseh strani pozivalo, naj se pomirite! Če bi vaš predsednik vlade na parlamentarni govornici imel govor zaradi zapiranja šol po Italiji ali zaradi drugih kršitev manjšinskih pravic, kako bi vas povsod ostro obsojali!

Kaj hoče Italija?

Govori se, da išče ojačanja svojega prestiža, ker je pretrpela velik neuspeh v svoji zunanji politiki zadnjih mesecev. Ali hoče mar prisiliti Jugoslavijo, da napravi nepopravljiv korak in da neprevdno odgovori? To bi bilo treba vedeti! Jasno je, da ne more samo užaljenost zaradi poškodbe kamenitega leva opraviti vsega tega početja Italije, kojega priča smo zadnje tedne.

Streznjenje v Albaniji?

V Albaniji se počenja polagoma zavedati, kam vodi fašistično prijateljstvo — Naraščajoč odpor proti rimski nadvladi

Tirana, 31. decembra. M. V Albaniji se že delj časa sone opaža dokaz značilna preorientacija v javnem mnenju, pa tudi v odločilnih političnih krogih. To se je pokazalo zlasti pri sedanjí vladni krizi, ki traja že 20 dni in ima dokaj zanimivo ozadje. Dosedanja vlada pod predsedstvom Pantelija Evangelijske je podala ostavko, čim se je sestal novi parlament. Pri tem ne gre za formalno ostavko po končanih volitvah, marveč za očitni odpor proti nakanam fašistične Italije. Novi parlament bi bil moral po želji velikega protektorja Albanije na drugi strani Jadrana med prvimi zakoni odobriti zakon o agrarni reformi in kolonizaciji, s katerimi bi se bila Albanija tako rekoč odrekla svoji lastni zemlji, pridobljeni z izvedbo agrarne reforme ter jo prepustila na korist Italiji, ki hoče nastaniti v Albaniji okrog 20 tisoč svojih kolonistov, da bi si tako še bolj ojačila svoj položaj. Proti temu

načrtu pa se je pojavil hud odpor v vsej albanski javnosti in nezadovoljstvo, ki je telo že dosedaj v nacionalističnih krogih zaradi italofilske politike režima, je prišlo sedaj v polnem obsegu do izbruha. Odpor proti temu načrtu je tako velik, da ni nobenega politika, ki bi si upal prevzeti odgovornost za tak korak. Zaradi tega tudi klub vsem prizadevanjem in grožnjam Italije doslej še tudi ni bilo mogoče sestaviti nove vlade. Odpor proti italijanski politiki v Albaniji je povečala še italijanska zahteva po sklenitvi carinske unije, ki bi v stvari ne pomenila nič drugega, kakor to, da bi se Albanija, ki je v finančnem pogledu že sedaj docela odvisna od Rima, izročila popolnoma gospodarskemu suženjstvu Italije. Odločitev je sedaj v rokah albanskega kralja, ki se bo, kakor se zatrjuje v dobro poučenih krogih, odločil tako, kakor to zahtevajo pravi interesi Albanije.

Lz liparske konfinacije v zapore

Zakaj je italijanska vlada sklenila ukiniti konfinacijsko taborišče na Liparskih otokih

Rim, 31. decembra. M. Kakor poroča sedaj tudi službena agencija »Stefanica«, je vlada na svoji zadnji seji sklenila z 10. januarjem ukiniti konfinacijsko taborišče na zloglasnih Liparskih otokih. Vlada je na svoji zadnji seji obširno razpravljala o položaju političnih kazencev, ki se nahajajo v zaporih in konfinacijskih taboriščih po akore vsej Italiji. Inozemski tisk se v zadnjem času vedno bolj obširno bavi s prilikami v Italiji in zlasti opozarja na obupen položaj političnih kazencev, ki so izpostavljeni najhujšim šikanam. Največ se piše o neurešenosti na liparskih otokih, kjer so internirani po večini Jugoslovenci iz Julijske Krajine.

Tarifni odbor proti povišanju železniških tarifov

Beograd, 31. decembra. p. Tarifni odbor je snoči zaključil svoje zasedanje. Razprava o predlogu nove železniške tarife, ki jo je sestavila generalna direkcija državnih železnic, je bila zelo obširna. Tarifni odbor se je soglasno izjavil proti nameravane povišanju železniških tarifov, ki bi znašali celo do 30 odstotkov ter je v obširni spomenici, ki jo je danes posebej deputacija

tarifnega odbora izročila prometnemu ministru, obrazložil svoje stališče. Upoštevač jo nujno potrebo, da se najde kritje za 400 milijonov, je tarifni odbor sestavil predlog, po katerem naj bi se ta znesek dobil na ta način, da se s primernimi ukrepi znižajo režijski stroški prometne službe.

INOZEMSKA BORZE
Carih: Pariz 20.29. London 17.20. New York 519.75. Bruselj 72. Milan 26.61. Madrid 42.425. Amsterdam 208.875. Berlin 123.75. Sofia 3.76. Praga 15.33. Varšava 58.20. Bukarešta 3.085.

Na pražu stojimo...

Ljubljana, 31. decembra.

Časovna enota, leto, je važna že zaradi bilanc. Bilanca pokaže vrednost našega dela, njegovo uspešnost, našo produktivnost ter delavnost. Bilanca nas edina lahko spomni najprej na veličino časa, ki je okvir našega življenja; če okvir izpolni delo, tedaj je življenje posameznika ali družbe upravičeno pred časom, zgodovino.

Pri tem smo pa zadeli na vprašanje: ali družba kdaj sklepa bilanco? Ali je res, kar se zdi, da je človeška družba tako okoren aparat, da ne more presojati svojega dela, hotenj in načinov svojega izživljenja, da zaradi tega tudi ne more sklepati bilanco? Vsi tvorimo to družbo, toda kdo izmed nas jo lahko zagovarja? Vsi jo tvorimo, vendar pa ne sodelujemo vsi v nji, četudi bi radi, kar pač dokazuje, da je njen ustroj zastarel. Bilanc ne morejo sklepati tam, kjer ne poznajo programa, smernic. In kakšne so prav za prav smernice občestva ljudi, družbe? Ta družba je v tem pogledu povsem abstraktno telo. V konkretnem primeru pa tvori družbo le formalna povezava posameznikov; posamezniki tvorijo sloje in po neizogibnih gospodarskih zakonih se sloje bore med seboj, se morajo boriti, zato družbe ne tvorijo istosmerni aktivnosti vseh njenih članov, kar bi imenovali mirno sožitje, nego družba oklepa razredne boje, nesoglasja ter družbi v okvir diametralna si stremljenja svojih članov. Vezli družbe torej niso trdne, so pa napete in pokajo.

Kako bi naj torej družba napravila bilanco? Ali bi naj podala posamezne poglede stremljenj vseh slojev? Naj bi pokazala, kako in s kakšnim uspehom je vlekla ta sloj v svoji usmerjenosti in kako se je naprezal drugi v nasprotni smeri? Ali bi pa naj potegnili krivuljo, rezultanto, sredi vseh teh nasprotnih sil? Slednje bi bilo res potrebno, a bilanca bi bila nedvomno porazna. Zakaj? Odgovora nam ni treba iskati, vse dovolj jasno govori, da vseh teh sil, ki tvorijo rezultanto življenja družbe, ne usmerja določen program, da jih razkroja neka anarhija, nesmotrenost.

Ali nismo torej vsi ljudje, ki bi nas družil skupen ideal, ali nismo vsi enaki? Zakaj vlada v družbi takšna razdvojenost? Zato, ker je družba podvržla človeka interesom posameznika, in ne intere-

sov človeku. Vsi nauki o bratstvu in človekoljubju so obledeli v fraze, ker v praksi nismo nikdar priznavali bratstva, ker so nas vedno vodili interesi, katerim se je moralo podvreči tudi človekoljubje. Človeku je postal svetost popoln egoizem.

Vse to je menda podobno frazam; ni nam pa treba dokazovati, da je sodbeni človek individualist, kar pomeni, da je egoist, torej v praksi ne priznava, da smo ljudje socialna bitja. Vsi smo odvisni drug od drugega, na čemer temelji zahteva, da bi morali priznati vsi skupen interes. Vsi bi morali delati za vse, ne vsak samo zase, ali množica za nekatere posameznike. Skupno delo, skupne dolžnosti in pravice, skupno uživanje sadov skupnega dela! Neizprosni družbeni, nenačrtovani zakon to zahteva. Tedaj bi imela družba program, zdaj ima pa samo gesla in tedaj bi lahko napravila bilanco, zdaj je pa ne more.

Ali se nam ne nudi ista slika, če se ozremo na eksistenčne borbe narodov, kakršno smo opazili v družbi? V družbi se bore pogubonosno sloje kot se bore na svetu narodi za obstoj in nadvlado, čeprav imamo pod solncem vsi dovolj prostora in čeprav bi lahko živeli vsi v miru, složenem sožitju, če bi posamezniki in narodi podrejali svoje interese skupnemu, višjemu interesu. Ali se ne opaža isti razkroj med narodi kot v družbi? Izredno žalostna bi bila bilanca o mednarodnem sodelovanju. V ničemer se ne morejo zediniti, vse konference napravijo vtis komedije. Ali se vam ne zdi, da narodi samo preže drug na drugega kot zver na plen? In kaj družbi posamezne narode v prijateljski zvezi, ali ne skupno sovraštvo zoper druge narode in medsebojna gospodarska odvisnost? Ali ne vidite, da stari in novi svet ne moreta zaustaviti gospodarskega razkroja in da se ne morejo niti zediniti za svetovno gospodarsko konferenco?

Kako si naj torej pomaga sam posameznik, ki je odvisen od tolikih močnejših činiteljev, toda, kako si naj opomore družba, ki priznava načelo individualizma?

Na to nihče ne odgovarja, vsi pasivno čakamo, da se bo uredilo vse brez nas. To je rezultanta naših stremljenj. To je prežalostna resnica in usodno breme, ki ga jemljemo s seboj tudi v novo leto.

Preprečena komunistična revolucija v Španiji

Povsem slučajno so oblasti odkrile načrte komunističnih sindikatov — Silno vznemirjenje po vsej Španiji — Revolucija bi morala izbruhniti na Silvestrovo

Barcelona, 31. decembra. r. Povsem slučajno so oblasti odkrile načrt za nameravano komunistično revolucijo, ki se jo hoteli izvršiti komunistični sindikati v noči od starega na novo leto. Včeraj je eksplodirala v neki hiši v Barceloni bomba, nakar so štirje neznanci pobegnili iz dotične hiše. Policija je takoj vdrila v hišo in je napravila pri tem senzacionalno razkritje. Našla je veliko zalogo bomb in rečnih granat, pušk, revolverjev ter municije. V roke pa ji je prišel tudi podroben načrt in seznam tajne revolucionarne organizacije, ki je vseboval vse podrobnosti za nameravani prevrat.

Po tem načrtu bi se bile morale bombe, granate, orožje in municija razdeliti med zaročnike ša le tri ure pred izbruhom revolucije. Začetek revolucije je bil določen za zgodnje jutranje ure na novega leta dan, ko bi se bilo vse udalo veselju in brezskrbnosti na raznih silvestrovanjih. To bi bil gotovo zelo ugoden trenutek, ker bi se nihče ne nadejal, da bi v tem času moglo priti do take akcije.

Komunisti so poizkušali pridobiti za svoj načrt tudi železničarje, da bi s proglasitvijo železničarske stavke ustavili promet in onemogočili prevoz javstva. Nevarnost je bila v toliko večja, ker so komunisti po svojih zaupnikih zasejali revolucionarni pokret tudi med vojaštvom samim, zlasti v Madridu in Barceloni.

Razkritje policije je izzvalo v vsej Španiji veliko razburjenje. Vlada je v pomirjenosti javnosti izdala proglas, v katerem poudarja, da je ukrenila vse potrebno, da se vsak tak poizkus v kati zadušil. Krivci

bodo najstrožje kaznovani. Policija je v zvezi s tem pokretom aretirala dosedaj nad 300 komunistov, med njimi vse glavne voditelje.

Klimatski kraji

Beograd, 31. dec. p. Z odlokom ministra za trgovino in industrijo se črta iz seznama klimatskih in turističnih krajev Planina pri Sv. Joštu srez Ljubljana, na novo pa vpiše v ta seznam Planina pri Sevnici srez Brežice.

Avstrijsko posojilo

Pariz, 31. dec. g. Senat je na svoji današnji seji s 144 proti 68 glasovom sprejel zakonski načrt o avstrijskem posojilu. Poročevalec zunanje komisije senata Henry Berenguer je poudarjal v svojem ekspezuju, da gre za novo sodelovanje Francije, Anglije, Italije in več drugih držav v svrhu gospodarske obnove Avstrije, ki jo smatra za neobhodno potrebno. V debati so govorili govorniki vseh strank.

Zeneva, 31. dec. g. Velika Britanija in severna Irska sta ratificirali ženevski protokol o avstrijskem 300 milijonskem posojilu ter danes izročili tainstvu Društva narodov ratifikacijske listine.

Nove carine v Angliji

London, 31. decembra. AA. V zvezi s ottawskimi pogodbami stopijo 1. januarja 1913 v veljavo nove angleške carine, kakor jih predvidevajo pogodbe s posameznimi angleškimi dominijoni.

Osamosvojitev mestnih podjetij

Vse poslovanje bi bilo treba postaviti strogo na trgovsko podlago

Ljubljana, 31. decembra.

Od časa do časa se pojavljajo misli, da bi se občinska podjetja osamosvojila. Kako naj bi izgledala ta osamosvojitev, določeno nikdo ne pove in tudi pod županom dr. Tavčarjem, ko je bil iznešen tak predlog, da bi se podjetja trgovsko protokollirala, ni dobila ta misel določne oblike. Predlog je bil tudi odklonjen. Kljub temu pa kile po osamosvojitvi ni utihnili in bolj kot prej se pojavlja v zadnjem času, ko je občinska uprava v docela spremenjenem položaju napram onemu, ki je obstajal ob rojstvu naših mestnih podjetij.

Izrecno moram poudariti, da v tem pogledu najmanj ne pride v poštev psihološko razumljiva težnja uradništva, ki poudarja bistveno razliko napram ostalemu upravnemu uradništvu občine, za ustvaritev posebne pozicije ali pa za izmaknitev izpod vrhovnega vodstva občinske uprave.

Popolna osamosvojitev bi bila predvsem v nasprotju s danim pravnim položajem. Dalje pa tudi današnji splošni gospodarski položaj ne govori za njo. V detajlih utemeljitve ne morem obravnavati, ker bi ta tvorila predmet lahko posebne obširne razprave. Seveda bi bil po mojem prepričanju pri taki osamosvojitvi, če se tako daleč gremo, zelo priporočljiv sistem mešanih podjetij (gemischtwirtschaftliche Unternehmen), kakor jih je ustvarila Nemčija i. t. d. Kakšna bi tedaj morala biti osamosvojitev, da bi ustrezala tako pravnemu položaju, interesom javnosti kakor tudi interesom občine? Gotovo je, da je nekaj osamosvojitve potrebna in da je opustitev vsake birokratične uprave nujna potreba. Prevečati jo mora trgovska elastičnost ter moderen duh, vražujoč potrebe javnosti in narodnega gospodarstva. Treba nam je to pokazati na zgledu in to predvsem na mestni elektrarni.

Od leta 1898 do prevrata je mestna elektrarna zavzemala pri svojem monopolnem položaju bolj fiskalistični značaj, katerega so klasični nacionalni ekonomisti nazivali za uradniškim gospodarstvom. Pospeševanje narodnega gospodarstva in splošne dobrobiti se ni uvaževalo v današnji meri. Poslovanje je odgovarjalo in ustrezalo preje po priliki pomenu, ki ga je do tedaj elektrika imela. Odkar pa je postala elektrika naš vsakdanji kruh, brez katerega ne moremo živeti, se je položaj s porastom velikanskega pomena elektrike temeljito izpremenil. Ta preobrat je še posebej pomešala tendenca po demokratizaciji gospodarskega življenja.

Danes, ko stišo različna električna podjetja v mestni pomerji, so se zlati časi lahkega dela umaknili trdemu naporu. Občina se mora po eni strani otepati različnih konkurentov, po drugi strani pa imeti javni dobrobit in pa narodno gospodarski interes pred očmi. Treba je zato predvsem trgovske prožnosti in preudarnosti v obratovanju, katere na ne dviga birokratično vzjojen in pragmatično nastavljen uradnik, kakor tudi ne ozkočrtni občinski statut, ki je zastarala smernica poslovanja in potrebna remedi-

re. Slično, čeprav ne popolnoma tako, je razmerje pri vodovodu in plinarni. Posredni zavod ušiva srečo nekakšnega monopola, kar ga pa seveda ne more sapeljati, da bi te principe puštal v nemar. Omenjenim razmeram primerne bi bilo urediti poslovanje in zato kile po osamosvojitvi ni popolnoma neopravičen. Vendar, kako to najbolje urediti?

Pojavili so se različni načrti. V zadnjem času je bil predložen načrt, ki zahteva tehnično kumulacijo elektrarne, vodovoda ter plinarne. Paralelno s kumulacijo tehnične uprave zahteva načrt centralizacijo knjigovodstveno - administrativne uprave, ki naj bo za vsa tri podjetja enotna pod vrhovnim vodstvom komercialno knjigovodstvenega referenta, od katerega bi bila tudi odvisna tehnična uprava in ki bi vršil posele po danih navodilih župana, upravnega odbora mestnih podjetij ter načelnika mestne finančne uprave. Ta načrt po mojem prepričanju ekspedientnosti in trgovske prožnosti ne bi mogel dvigniti. Smatram, da bi bila rešitev morda sledeča:

Elektrarna, plinarna in vodovod ostanejo pod skupnim upravnim odborom. Vsako podjetje obdrži svojega tehničnega vodjo ali direktorja, ki je šef podjetja. Za vsa tri podjetja se pa ustvari skupni komercialni knjigovodstveni referent, ki vrši posele samo po navodilih župana oz. upravnega odbora. V svrhu večje ekspedientnosti in prožnosti pa se v okviru postavne možnosti daje večja samouprava upravnemu odboru, ki naj v stvareh, s katerimi ne zahtevajo velike moralne in materialne odgovornosti sklepa končnevalno in katerega sklepi so izvršljivi. Istotako naj se dade večje samouprave pravice upravnemu odboru pogrebnega zavoda, klavnice in mestnih voženj. Najbolje bi pa po mojem prepričanju bilo postaviti sploh kakor n. pr. na Dunaju za vsa podjetja en sam upravni odbor in vendar ima Dunaj obsežnejša podjetja in več po številu kakor mi. Vse poslovanje bi bilo postaviti strogo na trgovsko podlago in v trgovskem duhu tudi voditi. Ne zdj se mi dovolj za komercializacijo, da se predpiše samo norme, marveč je treba to tudi izvajati. Zato bi bilo treba razmerje uslužbenec do mestne občine urediti tako, da bi ustrezalo temu namenu. Ker so v veliki večini vsi uslužbeni pragmatični, bi bilo službeno pragmatiko izpopolniti tako, da normira za uslužbenec podjetja večja odgovornost in občutljive disciplinske posledice, kakor jim ima ostalo uradništvo. Zato bi imelo po drug. strani uradništvo pravico zahtevati zboljšanje svojega položaja. Samo po sebi umevno je, da bi se aobenege pragmatičnega uslužbenca odslej naprej ne smelo pri podjetjih več nastaviti.

Končno pa bodi omenjeno še to. Vsako privatno podjetje nosi znak podjetnika ter je zrcalo njegove sposobnosti in trgovske izveženosti. Istotako pri samoupravnih podjetjih. Občinska uprava mora skrbeti za primerno vodstvo podjetij, pri uslužbenstvu pa za visoko moralno zavest, potem se tudi mestni občini ne bo bati, da bi podjetja ne ustrezala interesom in duhu časa.

Jančič Franc.

Javna zahvala

Ljubljana, 31. decembra.

Odbor Jugoslovenskega novinarskega združenja, sekcija Ljubljana, je hotel te dni sejo, ki je na nji prireditveni odesk poročal o letošnjem novinarskem koncertu na narodni pesnik 1. decembra. Iz poročila se vidi, da je bil uspeh prireditve zelo razveseljujoč. Odsiv javnosti je bil tako velik, da je prireditev v polni meri dosegla svoj namen. Da pa se je tudi letošnji novinarski koncert s sledečo mu družabno prireditvijo tako uspešno zaključil, gre vse priznanje in zahvala sodelujočim in naši široki javnosti, ki je v tako velikem številu posovno izkazala novinarjem simpatije in naklonjenost.

Podpisaniemu odboru je v prijetno dolžnost zahvaliti se najskrajneje za poživno sodelovanje na koncertu orkestru orkestralnega društva Glasbene Matice in orkestru državnega konservatorija na čelu z dirigentom g. prof. L. M. Škerjancem, pevskemu društvu »Ljubljani« na čelu z g. dr. A. Dožnarjem, oktetu »Ljubljanskega Zvona« na čelu s pevovodjo g. D. Matulo, konservatoristu g. Urošu Prevorku, konservatoristu g. R. Gallati, opernemu basistu g. Marjanu Rusu, dirigentu Ljubljanske opere g. dr. D. Švabi, »Vokalnemu kvartetu Ljubljane« in pevskemu društvu »Lira« iz Kamnika na čelu s pevovodjo g. Cirilom Vremškom.

Globočito hvaležnost dolgujemo tudi našim uglednim tiskanim vinetom večernogovcu g. Josipu Levaniču, mesarju in prekajalcu g. Ivanu Javorniku, elastičarju T. Novotny, trdniki Julio Meini in cvetličarju Čutič, ki so tako vzorno skrbele, da so bile na družabnem večeru na razpolago prvovrstne jedine in pijske ter cvetice po zmernih cenah. Iskrena hvala tudi lasniku drogerije g. Benu Gregorču, ki je omogočil tekmo v »jo-jo« igri in tako znatno povzdignil razpoloženje na družabnem večeru.

Odbor.

Novost v društvenem življenju

Ljubljana, 31. decembra.

Agilno društvo »Krkac« je izdalo člansko knjižico, ki pomeni novost v našem društvenem življenju. Motto knjižice je »Spoznavaj Dolenjsko«. Že po zunanosti je knjižica posebnost svoje vrste. Naslovno stran je napravil akademski slikar s. Božidar Jakac. Tudi vsebina knjižice zasluži vso pozornost. Poleg dveh zanimivih člankov prinaša knjižica več društvenih vestí in lepih slik. Društvo pripravljata tudi nov večji film »Dolenjska v filmu«. Umetniško vodstvo bo v rokah s. Jakca. O velikem krožnem avtomobilskem izletu po Dolenjski smo že poročali.

Zelo zanimivo je v knjižici objavljeno pismo častnega člana »Krkac« viš. dež. glavarja Fr. Suklje, ki izreka društvu vse priznanje za njegovo uspešno delovanje. Pismo predsednika Rostana, ki pravi da dajeta društvu poseben pomen delovni požrtvovalni odbor in izredno veliko število ustanovnih članov, sledi slike treh častnih članov, pok. skladatelja Hladnika, vlad. svetnika prof. Seidla in Fr. Suklje. Vseh ustanovnih članov je 67, med temi samo iz Novega mesta 21. Po zaključku redakcije knjižice se je pa število ustanovnih članov še pomnožilo in jih je okrog 80.

Iz knjižice pozemamo, da jedra Meja ustanovitve društva Krkac od nekdanjega kluba dolenjskih visokošolcev in da je bilo društvo ustanovljeno letos 11. marca. Napredek v tem kratkem času je res presenetljiv. Med slikami je zlasti zanimiv Jakcev film s Pugljevce slavnosti v Novem mestu. Članska knjižica izide s slikami vseh častnih in ustanovnih članov vsako leto.

Tatinski Rus

Ljubljana, 31. decembra.

Včeraj dopoldne se je na Vodnikovem trgu pojavil mlad možički, ki je v slabi nemščini z ruskim akcentom prav poceni ponujal moško obleko, eleganten smoking, perilo in kravate. Pozvonil je tudi pri neki stranki. Mož, ki mu je odprl, je pogledal smoking, nato Rusa, malo pomišljal in dejal, da ne kupi. Skrivaj je pa obvestil policijo, kajti spoznal je smoking in svo robo, ki jo je prodajal Rus, za last svojega prijatelja, zasebnega uradnika Srečka Unschulda iz Kolodvorske ulice, ki je bil v sredo okraden.

Se preden se je neznanec zavedel, se mu je že približal stražnik in ga odvedel na policijo. Dejal je, da se piše Papu Konstantino, rojen 9. marca 1898 v Vilni na Poljskem. Pri njem je policija našla in zaplenila vso Unschuldu ukradeno obleko v vrednosti 4000 Din, poleg tega pa tudi majhno zalogo vlomilskega orodja, dva manjša vetriha, dleta itd. Dozvedeni Konstantino je dejal, da je 25. t. m. prekoručil našo mejo na Grškem in potoval po naših krajih, te dni je pa prišel iz Zagreba v Ljubljano, kjer je iskal znanca, baje nekega Volkova, s katerim se je seznanil na Grškem. Volkov je baje stanoval v Kolodvorski ulici in ko ga je tam iskal, je mimogrede vlomil v Unschulduovo stanovanje.

Vse kaže, da ima policija opravka z nevarnim mednarodnim lopovom in verjetno je, da Konstantino tudi ni njegov pravo ime. Pri jem so namreč našli tudi legitimacijo na ime Gregorij Tešenko, roj. 27. jan. v Kavkazu. To legitimacijo mu je izstavila zagrebška policija in pod tem imenom je bil tudi prijavljen v treh ljubljanskih hotelih.

Policija je nevarnega gošta izročila sodišču, obenem pa razširila poizvedbe na vse strani, ker domneva, da ima res opravka s prebrisanim vlomilcem in tatom, ki ima gotovo še druge stvari na vesti.

Na policiji je prijavil Vlado Turk, sta-

zujoč v Strelški ulici 22, da mu je bil pred nekaj dnevi ukraden 40evni radio-aparat, vreden več tisoč Din. Turk je razpisal 200 Din nagrade onemu, ki tatu izsledi.

Pozor! Pozor!
Gostilna »Pri Štefanu«
naznanja svojim gostom, znancom in prijateljem, da je na Silvestrovo do 3. ure zjutraj odprta! — V zgodnjih urah okrepčilni zajtrk.

Lojze Klásek

Iz Škofje Loke

Pristopite v krog naših naročnikov. Čitatelji našega lista so gotovo opazili, da posveča »Slovenski Narod« Škofji Loko in njeni neposredni okolici vso pozornost. V zadnjih tednih je bilo objavljenih nebroj člankov, notic in spisov, ki so seznanjali naše prijatelje o vseh važnejših dogodkih in to z vseh področij krajevnega javnega življenja. Toda — zvestoba za zvestobo! Podprimo onega, ki nam pomaga. Pristopite v krog »Narodovih« naročnikov, da je mesečna naročnina tako nizka, da jo zmore vsak človek. Za Din 12 boste prejeli vsak dan list, ki vas bo seznanjal z novostmi od vseh strani. Čim več bo naročnikov, tem raje bo uredništvo tudi v novem letu objavljalo vesti iz našega kraja. Odklopite se za naročitev takoj. Posamezne številke so po Din 1 in se prodajajo v trafikah pri Mateju Zigomu in Petru Jamniku. Skušali bomo seveda zadostiti čitatele v vsakem pogledu in bomo poročali kar najhitreje o vseh škofovskih dnevnih dogodkih. Načelo ob vstopu v 1. 1933 bodi: »Slovenski Narod« v vsako družino in hišo!

Doba občnih zborev. Občni zbor Sečarskega in vrtnarskega društva za Škofjo Loko bo v nedeljo 8. januarja ob 9.30 v mestni posvetovalnici. Dnevni red običajen. Sokolovi občni zbor pa bo v četrtek 12. januarja zvečer v veliki dvorani Sokolskega doma. Pridite polnoštevilno!

Veselo novo leto Vam nudita Vaša stara prijatelja
»Pat in Patachon«
čarostrelca
Zato danes ob 4., pol 8. in 9. uri vsi na silvestrovanje v
KINO LJUBLJANSKI DVOR
Telefon 2730.
Predstave jutri ob 3., ½5, 6., ½8 in 9. uri zvečer.
Najnižje cene 2, 4, 6 Din.

Iz Celja

—c Silvestrov veter. Drevi bo v Celjskem domu tradicionalni Silvestrov večer sokolskega društva v Celju. Narodno občinstvo je vabljeno k čim številnejši udeležbi.

—c Sokolsko društvo v Celju bo imelo svoj redni občni zbor v sredo 11. januarja ob 20 v mali dvorani Celjskega doma.

—c Na obtem zboru »Atrikuba« v Celju, ki se je vršil 29. decembra zvečer v Celjskem domu, so bili izvoljeni v upravni odbor naslednji gg.: mag. pharm. Posavec, polkovnik Golubović, podpolkovnik Bojič, Borlak, Cater, dr. Čerin, Pelikan, Vebie in Wagner, v nadzorni odbor pa gg. polkovnik Gavrilović, kapetan Mitlič, Četina, Kandušek in Schmiedchen.

—c Na božičnici, ki se je vršila na obeh mestnih narodnih šolah, je bilo 150 dečkov in deklic obdarovanih s čevlji, toplo obleko, perilom, nogavicami, rokavicami itd. Upravi obeh šol se zahvaljujeta drž. krajevni zaščiti dece in mladine, celjskim trgovcem in tovarnarjem, celjski pomožni akciji in vsem ostalim dobrotnikom, ki so omogočili deci pravo božično veselje.

—c V celjski bolnici je umrl v petek 30. decembra v starosti 48 let znani celjski spiditer g. Franc Searaz. N. p. v. m.!

—c Nočno lekarniško službo ima do vseheta petka 6. januarja lekarna »Pri orlu« na Glavnem trgu.

Nebo v januarju 1933

Novo leto bo na astronomičnih pojavih zelo siromšno, imeli bomo samo dva marka, oba solarna, prvi 24. februarja se v naših krajih ne bo videl, drugi delni bo pa 21. avgusta in se bo pri nas videl. Poleg drugih opozicij planetov nastane v marcu opozicija Marsa, ki se pa ne bo dobro videla, ker je planet pleveč oddaljen od nas.

Solnce se v januarju vrača proti nebesnemu ekvatorju in s tem narašča dan. Ob koncu januarja bo dan že za dobro uro daljši.

Luna je v začetku meseca pod nebesnim ekvatorjem, ki ga prekorači 2. februarja doseže najvišjo lego nad njim 9. januarja, potem se pa vrača in ponovno prekorači ekvator 16. januarja, doseže najnižjo lego pod njim 23. na povrku pa ponovno prekorači ekvator 29. januarja. Lunine faze bodo: prvi krajec 3. januarja ob 17.24. ščip 11. januarja ob 21.36, zadnji krajec 19. januarja ob 7.15 in mlaj 26. januarja ob 0.20.

Iz Kranja

— Smuški odsek sokolske župe Kranj javlja, da je smuški tečaj za društvene smuške vodnike, ki bi se imel vršiti ob 2. do 12. jan. zaradi nepredvidenih zaprek preložen na poznejši čas. Kdaj se bo tečaj lahko pričel, bo javljeno naknadno.

— Glasbena šola prične s rednim poukom v ponedeljek 2. jan. 1933.

Iz Domžal

Zlvinški in kramarski sejem se bo vršil dne 4. januarja 1933 v polnem obsegu, ker je zadevna prepoved ukinjena.

Beležnica

Koledar.

Danes: Bobota, 31. decembra katoličani: Silvestar, Blažena, pravoslavni 18. decembra.

Jutri: Nedelja 1. januarja katoličani: Novo leto, Dragovit, pravoslavni 19. decembra.

Današnje prireditve.

Drama: Utopljenca, izven. Značane cene. Opera: Pri belem konjčiku, izven. Kino Matica: Orlov.

Kino Ideal: »Nezaželeni studeck«. Kino Dvor: »Pat in Patachon« čarostrelca.

ZKD: Grock ob 14.15 v kinu Matici. Silvestrov večer »Prijatelj« v kavarni »Evropa« ob 20.

Silvestrov večer »Ljubljanskega Sokolca« ob 20.30 v Narodnem domu. Silvestrov večer Sokola I. na Taboru ob 20.

Silvestrov večer Sokola IV, ob 20. v gostilni Jelčina na Dolenjski cesti. Silvestrov večer »Soček« ob 20. v veliki dvorani Kazine.

Silvestrov večer »Krkac« ob 20. pri Mitliču.

Silvestrov večer »Taborac« ob 20. v Ti-volju.

Silvestrov večer »Šišenskega Sokola« ob 20. v Sokolskem domu.

Silvestrov večer Sokola III. ob 20. v društveni telovadnici. Šentjakovski gledališki oder »Revan« kot cerkvena mišč ob 21.15.

Prireditve v nočjo.

Drama: Ob 15. Sroce Gracki, izven. Ob 20. Voda, izven.

Opera: Ob 15. Madame Butterfly, izven. Ob 20. Pri belem konjčiku, izven. Kino Matica: Orlov.

Kino Ideal: »Nezaželeni studeck«. Kino Dvor: »Pat in Patachon« čarostrelca.

ZKD: Grock ob 14.15 v kinu Matici. Šentjakovski gledališki oder »Matiček« se ženi ob 20.15.

Slovan: Korotan ob 18. na igrišču Hermesa.

Hermes: Grafika ob 18. na igrišču Hermesa.

Dežurne lekarni. Danes in jutri: Sušnik, Martijn trg 5, Kuralt, Gosposvetska cesta 10.

Izpod sita

in rešeta

Torej od starega se poslavljamo in v novo smo usmerili korake. Da, toda žal ostaja za nami samo drobec časa, vse drugo pa vlečemo s seboj iz starega leta v novo. Sovražili se bomo, kakor smo se, drug drugemu bomo zavajali košek vsem enako potrebnega kruha, močnejši ga bomo trgali šibkejšim iz ust, eni bomo grabili denar na kupe in plesali okrog zlatega teleta, da ga bo za druge premalo in da bodo drugi lačni in raztrgani preklinjali uro svojega rojstva. Vse bo, kakor je bilo. Vedno večjo razpoko med osnovnima družbenima razredoma bomo masili s pomožnimi akcijami, socialni čut pa zalivali s cvetkom, da se ne bo preveč razbohotil.

Tako in podobno temeljito prenavljanje je pa treba tudi primerno proslaviti. Zato bomo drevi na vseh koncih in krajih silvestrovali. Plesali in pili bomo do rane jutra, eni po nezakurjenih barakah lačni in prezeblji, drugi po parketih siti in razgreti, kakor pač kdo more. In v novo leto stopimo vsak s svojim bremenom: eni z mačkam, drugi pa s praznim želodcem.

Bilo srečno novo in trdno, nepremakljivo staro.

Vremensko poročilo JZSS

Ljubljana, 31. decembra. JZSS je prejel davi naslednja vremenska poročila:

Bohinjska Bistrica: 15 cm snega, smuka idealna.

Logatec: —3, 12 cm snega, slabo meda. Kočevje: 10 cm snega, brez oblakov.

Bled: 20 cm pršica, izgledi za nedeljo dobri.

Kranjska gora: 10 cm snega, v višinah tudi do 30 cm. Barometer se dviga, smuka dobra.

Nova vas-Bloke: Sneg južen, smuka neugodna. Tečaj smučarskega oddelka društva fantov in deklet je preložen na poznejši čas.

VREMENSKA POROČILA SPD

Brzovica pri Ljubljani, stanje 30. dec. temperatura —4, snež, veter, vrhnočno zapadni, snega brez podlage 7 cm (suh sneg).

Borovnica (stanje 30. dec.): Temperatura 0, snež, sever, snega brez podlage 15 centimetrov, suh, smuka dobra. Smučke ture v okolico na Pokojščice, na Kolčjek itd. ugodni.

Vilšana gora (stanje 30. dec.): Temperatura —3, vreme oblačno, sever, 10 cm suhega snega, smuka dobra, izgledi za nedeljo dobri.

Na Krvavcu se bo vršil smučarski tečaj za voditelje in vodnike v zimski alpinistiki zaradi ugodnega snega predvidoma od 2. do 15. januarja. Prijave sprejema pisarna SPD v Ljubljani, pa tudi oskrbnica Doma na Krvavcu.

Stanje dne 31. decembra:

Planica Tamar. Ob 7. zjutraj, temperatura —10, 20 cm snega, smuka prav ugodna.

Mojstrana. Ob 7. zjutraj, temperatura —3, 15 cm snega, smuka ugodna.

Zelenica. Ob 7. zjutraj, temperatura —30, 20 cm snega, smuka dobra.

Logatec. Ob 7. zjutraj, temperatura —3, južno, snega 15 cm, smuka ni ugodna.

Rakitna. Ob 7. zjutraj, temperatura 30. decembra —2, 10 cm snega, smuka dobra.

Pohorje. Ob 7. zjutraj, temperatura —3, snega 10 cm, to velja za vse Pohorje. Peca ima 50 cm snega, Mežica ima 15 cm snega.

Koča na Ljubniku: Silvestrovanje.

Razveseljav napredek jeseniškega obrtništva

Na Jesenicah je že 130 trgovcev in obrtnikov, ki so živeči do 1. 1926 v ugodnih razmerah

Jesenice, 30. decembra.

Ko gledamo dandanes na vseh koncih in krajih našega mesta nove ali prenovljene gostilniške, trgovske in obrtniške lokale, nam pride na misel, koliko je bilo včasih v našem kraju obrtnikov in v kakšnih razmerah so živeli. Pred desetletji je bila pri nas navada, da so krojači in čevljarji hodili od hiše do hiše na štero, kjer so pri družinah dobivali za svoje delo hrano in pa nekaj grošev na dan. O modernih trgovinah in obratovalnicah ni bilo govora. Bilo je pač nekaj »stacumarjeve«, ki pa so dobro živeli, ker ni bilo konkurence kot je danes, a postrežba je bila takrat zelo enostavna, pa tudi solidna. Na misel mi pride, ko se je pred 30 leti pojavil na Jesenicah prvi brivec, ki se je nastanil najprej pri Štrkljuju, pozneje pa pri Ferberju. Bil je Nemec, ki je na pročelju lokala izvešil veliko »zlat« ploščo z napisom Raseur — Friseur. Seveda takrat mnogo Jesenčanov ni vedelo, kaj ti napisi pomenijo nekateri so celo mislili, da se je na Jesenice priselil nov urar.

Danes po dolgih letih, pa se je v tem pogledu mnogo izpremenilo. Z napredujočo železno industrijo, z dograditvijo karavanke železnice in razširjenjem kolodvora, je postalo pri nas vse drugače. V naš industrijski kot so začeli prihajati ljudje od vseh vetrov, da si tu ustanove svoj novi dom, prihajali so kot »sklci« zlata v Kalifornijo, misleč, da se bodo Jesenice po ameriškem tempu razvile v vele-mesto in da bodo tu živeli v bogastvu in sreči.

Toda težka je bila pot našega obrtništva pred vojno, a še hujša po vojni, ker je konkurenca med obrtniki izredno huda in jo najhujše občutijo krojači in čevljarji, ker se tu odvijajo konfekcijske trgovine z izdelanimi oblekami in trgovine z obvalom. Obrtniški organizaciji, takih kot jih imamo danes, pred vojno še ni bilo, šele po vojni so obrtniki čutili potrebo stanovske organizacije ki naj bi delale v dobrobit vseh svojih članov. Leta 1920. se je ustanovilo Obrtniško društvo na Jesenicah, v katerem je organizirana večina našega obrtniškega Duša vsega obrtniškega gibanja je neumorno organizator g. Ivan Gogala, ki stoji izvenem nekaj mesecev vseh 12 let na čelu te agilne obrtniške organizacije. Društvo je pridilo nebroj

vsakovrstnih tečajev, ki sta jih vodila strokovna učitelja gg. Jože Zupančič in Jože Napokoj. Društvo je priredilo nebroj zborovanj, predavanj in sestankov, na katerih so se obravnavale važne stanovske zadeve ter stalo vedno v stikih s predstavništvom oblasti in občine ter pomembnimi stanovskimi organizacijami iz vse banovine in države, a tudi z organizacijami z onkraj državnih mej.

Leta 1923. se je v okviru društva ustanovila Krojaška zadruga, leta 1924. Obrtniška samopomoč, ki je dajala posmrtnine po svojih članih od 3000 do 5000 Din. a leta 1927. lastna obrtniška posojilnica, leta 1928. pa je društvo sodelovalo pri ustanovitvi Kolektivne obrtniške zadruge za sodni okraj Kranjska gora. Leta 1929. so si obrtniki uredili lastno obrtniško pisarno, a od 1. 1930 deluje na Jesenicah cenurni odbor Znanstvene banke, kateremu načeljuje neumorni predsednik g. Ivan Gogala.

Gospodarski položaj naših obrtnikov je bil do 1. 1926. razmeroma ugoden, a se je kasneje zaradi naraščajoče konkurence stalno slabšal. Mnogi, ki niso bili gospodarsko dovolj jaki, so konkurenci in riziku kmalu podlegli, kar je umljivo, saj je v našem kraju danes ni manj kot 130 trgovcev in obrtnikov.

Kljub težkim nepravilnim pa obrtništvo zaznamuje v našem kraju zelo lepe uspehe. Danes dobiš na Jesenicah izbero vseh vrst blaga, izdelke vseh vrst od navadne do fine izdelave, obleke po zadnji modi, vse mogoče stvari od otroških igračk do najlepših sobnih okrasov, pohištva vseh vrst in sportnih potrebščin, tako da smo Jesenčani v mnogih pogledih samostojni.

KAKO SMO SE V L. 1932.

RODILI, ŽENILI IN UMIRALI

Ljubljana je zdrava in rodi krepke otroke, le obubožana je vedno bolj

Ljubljana, 31. decembra.

Vsak dober gospodar napravi ob kraju leta bilanco, zakaj ne bi torej tudi mi leto spet pregledali in izračunali, kako smo gospodarili s svojim največjim in morda edinim bogastvom, namreč s svojim življenjem. Sicer človek vsak dan bolj postaja hlašina številka brez vsebine, vendar pa računari, ki s temi številkami računajo, gledajo vsak dan bolj na njih prirastek ali padec, seveda pa še bolj na energijo, ki jo je mogoče iz teh števil iztisniti in jo imenovati delo. Kakor druga leta, smo se tudi sedaj napotili po ljubljanskih župnijah, da ugotovimo, koliko je bilo rojenih, koliko parov je stopilo v legitimni zakon in kako smo umirali. Prva beseda v vsaki župniji, ki smo jo šteli, je bila — gospodarska in socialna kriza. Najhujša posledica njene se kaže pri številkah o življenju, ki jih sledijo mladi pari brez zagotovljene eksistence z največjo lahkotnostjo in večkrat popolnoma brez skrbi za preživljanje potomstva. Pri teh številkah se pa tudi opaža tudi superiornost moškega, ki hoče brezvestno izkoristiti žensko kot delavno moč in kot hranilnico otrok. Na žalost pa številke tudi pričajo, da se v Ljubljani marsikdo oženi samo zato, da bi ga preživljala žena.

Danes seveda še ni mogoče sestaviti popolne statistike o populaciji mesta Ljubljane, vendar pa že kratak pregled župnijskih statistik pravi o splošni bedi in pomanjkanju. Zdi se nam, da je predvsem posledica pomanjkanja ter prisilne štednje dejstvo, da se vse zateka v bolnice, kjer se rodi in umre ogromna večina ljubljanskega prebivalstva. Zato je tudi

duhovni urad splošne bolnice

ki vodi knjige o krstih in smrti v splošni bolnici, v bolnici za ženske bolezni, v bolnici za duševne bolezni, v zavetšču sv. Jožefa na Vidovdski cesti in v otroški bolnici na Zrinjskega cesti, prav za prav največji župni urad Ljubljane, čeprav nikdar ne mislimo nanj. Noč in dan ima kurtasti dosti posla s pisanjem, razen tega pa opravlja tudi dušnopastirsko službo, pri kateri mu pa ponoči pomaga še drug duhovnik.

Krščenih po katoliškem obredu je bilo v bolnici do 29. decembra 1840 otrok in ker se v bolnici dnevno roje povprečno štirje otroci, je bilo v bolnici lani rojenih in krščenih 1850 otrok, mrtvorojenih je bilo pa le kakih 70. Dečkov in deklic je bilo približno enako, torej prav tako, kakor lani, ko smo imeli v bolnici 10 dečkov več kot deklic. Da prihaja v bolnico vedno več mater, dokazuje tudi številka 1596 otrok v l. 1931., ki je pa za 130 otrok manjša od one l. 1930., seveda pa moramo prirastek pripisati tudi dejstvu, da je pristisk na bolnico tudi z dežele vedno večji. Z dežele prihajajo namreč v bolnico predvsem nezakonske matere, vendar je pa prirastek dotoka mater z dežele v bolnico tudi dobro znamenje, ker vidimo, da tudi naš kmet vedno bolj ceni življenje matere in žene.

Ljubljancem je bilo v bolnici v l. četrtletju lanskega leta krščenih 146, v II. 133, v III. 153, a za IV. četrtletje računamo 150 otrok, pri tem pa ne smemo pozabiti, da je med njimi tudi nekaj takih otrok nezakonskih mater, ki se zaradi neosebnosti že več mesecev pred porodo preselijo v Ljubljano. Pri največji ljubljanski župniji, namreč pri franciški, bomo pa pozneje videli, da je bilo v tej župniji vse leto doma rojenih le 50 otrok. Ker je v bolnici rojenih vse leto približno 600 ljubljancem, vidimo, kako ogromen del ljubljanskih mater rodi v bolnici.

Do 29. decembra je v ljubljanskih bolnicah umrlo 900 oseb, do konca leta je pa število gotovo naraslo na 905 mrtvih, ker v bolnicah povprečno ugasne po dvoje življenj na dan. L. 1931 je bilo v bolnicah 927 mrtvih tako da smo minulo leto zaključili nekoliko boljše. Med mrtvimi so bili do 29. decembra 304 ljubljanci, l. 1931. pa 329. Bolnica pa pri mrtvih kaže popolnoma drugo sliko, kar se tiče starosti umrlih, kakor mesto, ker v bolnici umirajo z večino mlajši ljudje, doma pa uhitijo smrt skoraj same starce. V bolnici ni umrlo nihče nad 90 let star, le malo jih je doseglo 80. leto, prav mnogo seveda jih je pa na raznih boleznih umrlo v najbolj. ših letih.

Ogromne številke v bolnicah rojenih in umrlih pričajo, da ti ljubljanski zavodi morajo biti prenapolnjeni, zato pa te številke tudi kriče zahtevajo, da moramo naše bolnice čimprej povečati.

Stolna župnija sv. Nikolaja

Je najmanjša v mestu, vendar je pa najimenznejša, saj je letos med prirastkom 18 otrok, ki so se le štirje rodili doma, vsi ostali pa v bolnici, kar 12 fantov. Sramuj se, bahata trnovska fara, ki rodi skoraj same punce! Dve mestni župniji se torej srečno dopolnjujeta, ker se bodo hodili fantje zpod zvona sv. Miklavža ženit k dekletom v trnovsko faro.

Ker smo pri bolnici imeli same velike številke, moramo nekoliko pojasniti, zakaj so številke iz središča mesta tako nizke. Ta del mesta ima malo prebivalcev, ker je v njem polno uradov in trgovin, med temi prebivalci je pa tudi mnogo neozelenjenih in starejših ljudi.

Poročilo se je v šenkavžu 36 parov in je bilo med njimi 14 parov takih, ki so prišli k poroki od drugod, nasprotno so pa šli trije pari drugam k poroki. Marsikdo se bo čudil tej nizki številki, saj vedno govorimo o porokah na Brezjah ali na Bledu. Verjemite da jih res iz te fare ni šlo več k poroki drugam, kar ima tudi svoj prav tehten in zanimiv vzrok. Prvi vzrok je štednja, da ljudje hodijo k poroki na deželo, ker ne more vsak priraditi svatbe, vendar so pa ljudje še bolj lajnjaljivi in prebrisani zaradi varčevanja, da bi ne bilo treba plačati draga obeda. Ob 4. zjutraj pridejo lepo v cerkev k poroki, večkrat tudi brez priče, kar opraviča cerkovnika nato se pa novorojenca odpeljeta na Bled ali na Brezje in poljeta.

v Ljubljano ter drugim svojim smernim razglednicam z naslednjim obvestilom: »Danes sva se poročila in vas pozdravljata z Bleda...« Za razliko namreč, ki bi jo za poroko v tujem kraju morali doplačati, ima mladi parček že dobro kosilo, čeprav sta zmancem javila čisto resnico.

Ženin je bil v tej župniji najstarejši 58 let, dvoje zornih nevest je pa šlo le po 19 pomladi, najmlajša je pa imela 44 poletij, torej je vse normalno, kar se porok tiče. Malo porok je bilo v cerkvi sv. Miklavža, vendar je bilo pa v njej oltičnih 42 parov, ker mora biti vsak oltičan v oni župniji, kjer stane vsaj 6 tednov. Tudi v cerkvi imajo ženske več pravice kakor moški, saj bi morala biti pravilno poroka tam, kjer živi nevesta. Iz tega torej sklepamo, da je bila večina nevest iz drugih župnij, kar vidimo tudi iz številke novorojenčev, da ima sv. Miklavž največ fantov.

Tudi umrlo jih je pod zvonom sv. Miklavža le 15 doma in 3 v bolnici, pripeljanih je bilo pa iz drugih krajev 13 mrtvih. Najstarejša je bila Kraschovitz Ana, ki je dosegla 89 let, druga 85letna žena je bila pa pripeljana od drugod. Po večini so bili stari ljudje, ki so umrli predvsem na kapi in sploh boleznih srca ter ostarosti. Naše mesto je sploh zdravo, saj v tej župniji ni nikdo podlegel tuberkulozi, pač smo pa imeli en samomor. Tudi smrtnih nesreč nismo imeli, pač je pa umrl na opeklinah nek tuj otrok, ko so ga peljali v bolnico, a sem so pripeljali tudi nek žensko, ki se je ubila pri padcu z voza, druga je bila pa drugje po nesreči ustreljena. Tudi rak, ki po tujih deželah tako mori, ni v Ljubljani pogost, saj imamo v tej župniji le eno njegovo žrtev.

Trnovska župnija

Ta župnija ima najbolj čudno in skrivljeno mejo. Proti Viču se njene meje sldadajo z občinsko mejo, ki je bila prej struga Gradaščice, sedaj je pa ta struga regulirana, a meja še vedno sega skoraj do župne cerkve na Viču. Župnija sega tudi čez Ljubljano tja čez Crno vas prav do Kosterja v Lipah, ki so že blizu Počepci. Tudi Ljovica spada že k trnovski fari, ki se konča pod Debelim hribom še 10 minut dalje od župne cerkve na Rudniku. Velik del vernikov z one strani Ljubljane opravlja svoje cerkvene dolžnosti v drugih mestnih cerkvah, zlasti pa pri sv. Jakubu, za obhajila pa skrbijo salezijanci na Rakovniku. Župnija bi bila spet zaokrožena le, če bi napravili nov most čez Ljubljano in uredili mejo proti Viču, kar se pa zgodi najbrž šele tedaj, ko bo občina Vič združena z Ljubljano.

Že smo omenili sramoto trnovske fare, ki jo vsa Ljubljana imenuje bahalo. Baharije je konec, saj je bil v začetku leta med 15 novorojenčev en fant, pred njim pa za njim je pa vokalno po sedem punc. Med letom so se sicer Trnovci, Krakovčani in Barjani nekoliko popravili, vendar pa bilanca izkazuje še vedno le 28 dečkov na 44 deklic. Skupno je bilo v župniji rojenih 72 živih otrok, ki je bil med njimi le en mrtvec. Kar se imen otrok tiče, so župljani sv. Janeza zelo gosposki in elokventni, saj so deklice dobile imena Judit, Astrida in celo Aurea, ki bi bila pač lahko slovenska Zlatica. Porok je bilo 74, prejšnje leto pa samo 71. Štirje ženski so bili rojeni l. 1909., dva l. 1910., eden je bil pa celo star komaj 20 let, zato je pa umetnik in se je poročil z dve leti starejšo ženo. Najstarejši ženin je bil l. 1871. rojen posestnik, ki si je svojo starost ozeval z mlado vdovo. Nevesta je bila najmlajša ona, ki je bila rojena l. 1885., torej se v najboljših letih, dve nevesti pa nista videli niti 17 pomladi. Mnogo parov je torej mladih in še več tujih rovin...

Številke mrtvih v tej župniji pa dokazujejo, da je ta župnija silno zdrava, in Trnovčani in Krakovčani pripisujejo svojo visoko trdna leta edino svojemu slavnemu kislemu zelju. Naj nikdo ne misli, da njih soba ni utemeljena, saj nas moderna vedo o človeški prehrani uči, da je najbolj zdrava hrana rastlinska, ki jo v župniji pridelajo za vse mesto, zlasti pa prebivalci te župnije vedo, da je za zdravje najbolj koristno kisle zelje, če je na njem dobra domača klobasa.

Med umrliimi je toliko starih ljudi, ki so dosegli in presegli 80. leto, da jih niti ne naštevamo. L. 1850. sta bili rojeni dve ženi, l. 1849. tudi stara samsica, l. 1847. je bil rojen mož, a 89 let je dosegla zopet vdova. Med petimi nad 82 let stariimi mrtvici so bile torej štiri ženske, kar priča o večji trdnosti nežnega spola in o lažjem zmagovanju težav v življenju, predvsem je pa visoka starost žensk dokaz njih skromnosti, saj jim za življenje zadostuje že sam kofetec.

Približno toliko kot doma jih je umrlo tudi v bolnici, saj so umirali doma le oni, ki jih je smrt uhitela. Na drugi kapi in drugih boleznih srca jih je namreč doma umrlo cela tretjina, pri tem pa nismo še prišteli ostarosti, oslabelosti in poopneja žil. Rak je osamljen tuberkuloza je pa pobrala v tem okraju, ki se vedno hitreje proletrirata (Sibirija!), kar šest življenj. Dve ženski sta se obesili v dveh dneh, ena ženska in en mlad moški sta utonila, en nesrečenec je pa celo najprej pil octovo kislino, nato je pa šele skočil v vodo ter utonil. Iz samomorov lahko sklepamo, da je devljarski stan v najboljšešem položaju.

Župnija sv. Jakoba

Ta župnija je najnormalnejša, kar se tiče rojstev in opek zdrava, kakor prejšnja. Doma je bilo rojenih 29 otrok, ki je med njimi 16 dečkov in en mrtvorojenec.

Porok je bilo 70, med temi je bilo pa tudi nekaj takih parov, ki so prišli z dežele. Nobenega ženska ali neveste ni bilo preveč stara, pač je pa dosti pravej mladih ženinov, kar vsojalska ni več zadostna za zakon.

Umrlo jih je v tej župniji le 49, večina večina seveda zaradi starosti. Nesreče ni bilo nobene smrtne in tudi samomora nobenega, ker je bil tisti občešec na Gradu tujec, Nemec, čeprav v to župnijo spada

Galjevica, je jetika pobrala le dve osebi, kar dokazuje, da sta zdravstveno stanje in higijena tudi na Galjevici na prav visoki stopnji. Umrli sta dve ženski in en moški, rojeni l. 1850., tudi l. 1849., 1846. in 1845. rojeni pokojniki so bile ženske, le 1841. rojeni je bil ženin g. Prijatelj z gradu. Torej zopet isto, da ženske doživijo lažje visoko starost od moških.

Franciškana župnija

Cerkov Marijinega oznanenja je župna cerkev največje ljubljanske župnije, zato pa zadostuje, če hočemo študirati populacijo Ljubljane, da pregledamo knjige le pri franciskanih.

Iz podatkov o rojstvih vidimo, da je Ljubljana prav zdrava in da rodi krepke otroke, saj ni bilo v tej župniji nobenega mrtvorojenega. Pa tudi moralna je Ljubljana, ker franciskani niso krstili nobenega nezakonskega deteta. Doma je bilo v tej župniji rojenih 50 otrok in v bolnici 85 otrok, tako da je narasla za 135 malih človečkov. Med 50 doma rojenimi je bilo 21 punčk in 29 dečkov.

Od nekdanji slovi franciskanske cerkve po številu in imenitnosti porok in talo je bil tudi letos v njej poročena 201 par! Mnogo jih je seveda iz drugih župnij po vsej banovini, za 28 porok je pa franciskanski župni urad izdal pooblastila raznim drugim župnim uradom. Pari so bili vsi normalne starosti ter je bilo največ nevest starih po 20 in 21 let, kar priča, da ima sredina mesta še pamet v glavi.

Izgubila je pa franciskanska župnija 102 člane, in sicer jih je 72, ki je bilo med njimi 40 moških in 32 žensk, umrlo doma, v bolnici jih je pa imenitno 30. Med mrtvimi je tudi upokojeni pismonosca Peter Cotič, ki je dosegel 99 let, 1 mesec in 15 dni. Razen največje starosti, ima pa ta župnija tudi najorginalnejšo nesrečno smrt. Nekdijak je namreč najprej napravil testament in zapustil svoje truplo medicinski fakulteti, nato se je pa siromak obesil. Drugi dijak je bil po nesreči ustreljen, neka ženska se je zastrupila s plinom, razen teh sta bila pa v župniji še dva samomora. Kako velika je kriza in pomanjkanje v našem mestu, pa vidimo iz ogromnega števila revežev, ki prosijo na franciskanski porti pomoči. Dnevno namreč prihaja po 250 siromakov, ki jih franciskani vsaj nasitijo.

Šentpeterska župnija

Po obsegu in prebivalstvu je največja ljubljanska župnija pri sv. Petru, ki šteje blizu 29.000 prebivalcev in sega globoko v mesto, na drugi strani pa daleč na deželo. Kakor stari Ljubljanci imenujejo trnovsko faro bahoto, tako šentpeterska od nekdanji slovi za bogato in to po pravici, kar se vidi tudi po zelo ugodnih številkah o populaciji. Po vseh živih se trdni kmetje, mestni delci je pa naseljen predvsem z obrtniki, zlasti pa s premožnimi mesarji, torej vsestransko zdrava in trdna rasa. Poleg tega je pa v tej župniji tudi prav malo industrije in so le na Kodejevem šebake, ki se pa naglo umikajo lepim malim domovom. Ob železnici je vse polno malih hišic s prigriznimi vrtniki, kjer stanejo večina železnikarji, delavstvo in upokojenci, torej nekaka naselbina malih rentnikov, ki imamo podobno še v Rožni dolini. S kmeti ima ta ljubljanska župnija najbližji stik po mesarjih, razen tega ima pa velik del mestnih posestnikov še kmetije v okolici, skratka, ta župnija je povprečno najpremožnejša in najzdravljivejša v Ljubljani. Brezposelnost se pozna najbolj po dotoku brezposelnih z dežele, a tudi iz mesta, zbirajo se pa siromaki predvsem v novi naselbini Jarše pri pokopališču sv. Križa. Od tam hodijo predvsem po podporo v šmartin, kjer imajo usmiljene sestre za bolnike letno zavetišče, v prvi vrsti pa za reveže skrbijo mestne občine, kakor tudi občine v Mostah in druge občine, ki jim pri tem delu pomagajo tri javne kuhinje, in sicer v Marijinem domu pri cerkvi Srca Jezusovega, v Marijanišču in v Mostah, kjer je ustanovila javno kuhinjo Vincencijeva konferenca. Kar se tiče prebivalcev, je po imenju župnika, g. duhovnega svetnika Petriča, bilo v minulem letu mnogo boljše kakor prej, ker so pričele tudi občine delati red in se brigati za brezposelne. Podpiranje siromakov se izvaja na temelju točnejših in zanesljivših informacij, da dobe podporo res vredni ljudje. Tako ta župnija na meji Ljubljane prestraže močan dotok brezposelnih z dežele v mesto, kar je za središče mesta pač velikega pomena. Posledice brezposelnosti bomo prenašali šele, ko bo do tudi vse podeželske občine storile svoje dolžnosti.

V tem delu mesta je bilo pa letos tudi mnogo prilike za zaslužek pri regulaciji Ljubljane, ki je župniji koristila tudi v tem oziru, da so z izkopanim materialom zgradili globeli na Kodejevem in ga izravnali. S tem je Ljubljana dobila na Kodejevem krasna, solčna ter mirna stavbišča, kjer je tudi malo prometa in je zdrav arak, ker ni industrije. Prav mnogo se je tu zidalo, naglo pa rasto prijazni domovi tudi v štepanji vasi, v Jaršah ter v Vodmatu, predvsem v Zelani jami. Splošno socialno stanje je zelo ugodno zaradi ozkega stika kmetijstva z mestom in zato ta župnija tudi ne trpi tako močno pred slabimi moralnimi posledicami socialne bede, kakor drugi deli mesta.

Rojenih je bilo v šentpeterski fari 437, in sicer 204 doma, 233 pa v bolnici. Kako zdrava je župnija, dokazuje razlika med umrliimi in novorojenimi, ki kaže prirastek 175 prebivalcev. Nezakonskih je bilo doma rojenih 6, v bolnici pa 7, a med vsemi otroci je 213 fantov, torej samo nekoliko manj od deklic.

Porok je bilo v cerkvi sv. Petra in njeneh podružnicah 194, 17 parov se je pa poročilo drugje. Tako jih je šlo na Brezje 12, v Ruknico, Ptuj, Krško, Šmartin pri Kranju in v Zemanu pa po en par, torej celo v tej župniji opažamo, da so pričeli tudi šentpeterski štediti pri obetih.

Ženin je bil najstarejši rojen l. 1860., najmlajši je bil pa star šele 20 let. Najstarejša nevesta je bila rojena l. 1881., a

samo ona je bila stara 17 let. Tudi v tej župniji je mnogo zelo mladih žensk, ki se predvsem dijak, drugače so pa pari občajne starosti.

Kar se smrti tiče, je imela župnija zelo zdravo leto in je bilo zlasti po vseh nemavodno malo mrtvih. Bizovik ima blizu 600 prebivalcev, a je vse leto umrlo le 5 ljudi. Podobno je pa tudi po drugih vseh in enako v mestu. Med umrliimi so bili štirje stari nad 90 let, 30 nad 80 let in 53 nad 70 let. Čeprav ima župnija blizu 29 tisoč prebivalcev, vendar jih je vzela jetika le 9, pač jih je pa raku podleglo 11. Drugih nalezljivih bolezni ni bilo in po večini so umirali na boleznih srca ter ostarosti. Vseh je umrlo 262, in sicer doma 227,

v bolnici pa do meseca decembra le 35, kar je tudi znamenje dobrih socialnih razmer. Nesrečne smrti jih je umrlo 14, in sicer jih je 5 utonilo, 2 sta se obesila, 2 je povozil vlak, 1 je bil zaidan, 1 se je ponesrečil na Grinčovu, neka ženska se je ubila pri padcu, druga se je opedila, nedelo se je pa ustrelil.

Ta župnija nam predločuje prav za prav vso deželo in po njej lahko sodimo, da je vsa naša dežela nemavodno zdrava in trdna.

Ostala nam je torej v mestu še šiška, veruili drugih verolazpovedi ter brezkonfesijskosti, ogledati si pa moramo še tudi bližnji Vrh, ki spada prav za prav že k Ljubljani.

A. G.

Nad 100 obdarovanih otrok

Tržič, 30. decembra.

Letošnja božičnica kolašic je bila zelo lepa. Obdarovale so nad 100 otrok s toplo obleko tako, da je dobil vsak deček po meri narejene močne hlače in srajco iz toplega blaga, deklice pa po meri narejeno krilo in bluzo iz enakega blaga kot dečki hlače. Ko so bili vsi obdarovanci oblečeni, so se fotografirali in jih vidimo tu na sliki.

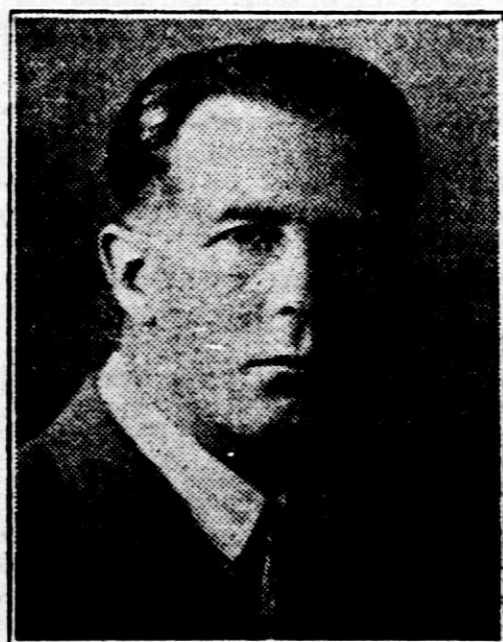
Pred obdaritvijo je zbrano mladino nagovorila s patrijotičnimi besedami predsednica Kola g. Anka Polakova, po govoru pa so zapeli dravsko himno. Pred prižiganjem božičnim drevesčkom so zapeli »Sveto noč«. Mladina otroškega vrta in

meščanske šole je imela tudi svoji božičnici, kjer je bila vzajemno obdarovana. Sokolsko društvo je za svojo dečo in naraščajočo prirediteljo božičnico in je tudi te prav lepo obdarovalo. Najbednejši sirot v Našem domu na Skali pa so se spomnile tudi Kolašice in jim poslale za praznični priboljšek v denarju 300 Din. Solarski kuhinji meščanske šole pa je naklonil gozdarski urad barona Borna lepega jelena, ki ga je ta deloma odstopila mestnim ubožcem, ker so odšli njeni dijak na počitnice in ga bodo uživali, ko se vrnejo. Vsem dobrotnikom, ki so se ob praznikih spomnili sirot, iskrena zahvala.

Smučarski tečaj na Jezerskem

Ljubljana, 31. decembra.

Jezersko s svojo slikovito okolico spada med naše najlepše planinske kraje in zato ni čuda, da se zanimajo zanj vedno bolj tudi smučarji. Jezersko ima vsak dan redno avtobusno zvezo z železniško postajo v Kranju. Znano je kot priljubljeno, zdravo letovišče tudi daleč izven mej naše ožje domovine, zlasti se med Čehi, ki imajo nad Jezerskim lepo planinsko kočbo. Le pri nas doma se nihče ne zgahe, da bi temu planinskemu raju pripomogel do zaslužene veljave. Seje z razvojem smučarstva se bo začelo širiti zanimanje za Jezersko tudi med nami.

Naš neumorni pionir na polju turistične in smučarske g. Rudolf Badura si je izbral baš Jezersko za svoj letošnji prvi smučarski tečaj in prav je storil. Hvaležni mu bodo vsi, ki se tečaja udeležijo, pa tudi prebivalci Jezerskega bodo znali ceniti njegovo prizadevanje. Tečaj za začetnike in izveščane se prične jutri in bo trajal do nedelje 8. januarja. Izveščanim smučarjem bosta na razpolago dva izveščana smučarja do malina, da bodo lahko delali izlete v okolico. Celodnevni penzion bo stal za osebo na dan od 40 Din naprej, vožnja na avtobusu tja in nazaj bo pa polovica. Jutri bosta vozila iz Kranja smučarje na Jezersko dva avtobusa, in sicer prvi dohodno brzovlaka ob 9.30, drugi pa odhaja vsak dan ob 14.05. Priporočljiv je skupni odhod s prvim dopoldanskim avtobusom. Snega je na Jezerskem dovolj in je za smuko prav dober.

Pevski praznik v Lescah

Lesce, 29. decembra.

Predzadnji nedeljo je bil za nas Lesčane pravi pevski praznik. Obiskali so nas odlični gostje iz Ljubljane: oktet pevskega društva »Ljubljanski Zvon« z ljubeznivo operno pevko go. Spelco Ramakovo in zborovodjo, skladateljem g. Z. Prelovcem. Pred polno zasedeno solsko dvorano je pred pričetkom koncerta pozdravil pevce v imenu občine župan g. Azman, v imenu gledališkega odseka pa šolski upravitelj g. Knez. V imenu leških deklet je podarila gdč. Draslerjeva gosp. Prelovcu šopek nageljnov.

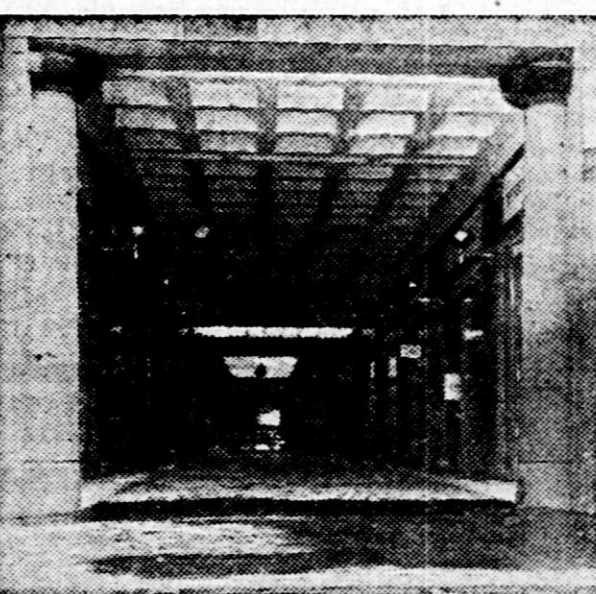
Uvodno besedo je govoril g. Prelovec, in je podel v kratkih in jedrnatih besedah kratko zgodovino slovenskega petja. Navzoči so njegovo zanimivo predavanje sprejeli z veseljem in ga nagradili z velikim aplavzom.

Oktet pa je žel za svoje izvrstno petje

Najlepša trgovska ulica

Ljubljana, 31. decembra.

Najlepša, tipično volomestna trgovska ulica je nedvomno pasaža v palačah PZ, čeprav ni ulica v pravem pomenu besede. Ko vstopiš v pasažo, imaš občutek, kot da si stopil v velebestno trgovsko hišo ali v moderni trgovski del mesta. Čeprav imamo v Ljubljani res moderne trgovske lokale, ki povsem ustrezajo sodobnim zahtevam, vendar učinkuje pasaža še bolj, pač zato, ker nudi čisto in skladno sliko trgovske ulice.

Pasaža učinkuje s svojo stvarnostjo in solidno notranjo ureditvijo, kakršna je značilna za sodobno notranjo arhitekturo. Tu je vse solidno od sten do izlozb. Stene so obložene z gladkim podpeškim kamnom, ki je kot za nalašč za notranjo oblogo, njegova siva barva harmonira z ostalimi arhitektonskimi elementi prijetno. Strop je svetel, od njega se siplje svetloba mirno, a ne bleščeče, bodisi podnevi ali ponoči, ko se odbija od stropa. V novem delu pasaže, v palači PZ so namreč žarnice montirane tako, da so nevidne ter da je svetloba indirektna. V »Viktoriji« so pa svetila okrogla z dobrimi senčniki iz opalnega stekla. Izložbe so velike, da zavzemajo vso zunanjo steno lokalov, a lokali so tako odprti očem, da blago ni na ogled samo v izložbah. Pasaža je prava trgovska hiša tudi zato, ker lahko v nji vse kupiš, kajti v vsaki govnini prodajajo kaj drugega. Slika nam kaže najbolje, kako je v pasaži srečno združeno koristno s prijetnim. To stvarno lepoto ljudje cenijo še dalje bolj in kmalu bo pasaža velebestna tudi po prometu.

Mnogi se ne upajo braniti svojega prepričanja, mnogi so pa celo veseli, da jim ga ni treba braniti.

Dnevne vesti

Srečno novo leto!

Uredništvo

in upravnništvo

„Slovenskega Naroda“

— Jubilej »Slovenskega Naroda«. Jutri poteče 60 let, odkar je »Slov. Narod« dnevniki. Ze 7. oktobra 1. 1872. je izšla prva številka našega lista v Ljubljani, ko sta ga še sedaj živeči dr. Peter Grasselli in pokojni pisatelj ter urednik Josip Jurčič preselila iz Maribora, kjer je prišel izhajati o veliki noči 1. 1867. Z istim dnem, ko je prišel iz Maribora preseljen »Slovenski Narod« izhajati v Ljubljani dnevno, je prišla poslovnost tudi »Narodna tiskarna«, in sicer v tedanji Tautscherjevi hiši na Gosposvetski cesti, kjer je sedaj kavarna »Evropa«.

— Kraljeva zahvala »Preporodcu«. Predsednik JSU Preporoda Boris Trampuž je prejel od upravnika policije g. Keršovana sledeče pismo: Po najvišjem nalogu, ki mi je bil sporočen iz dvorne pisarne preko notranjega ministrstva, mi je čast izreči Vam zahvalo za izrazne udanosti, ki ste jih poslali Nj. Vel. kralju kot predsednik alaynostnega občnega zbora Vašega društva, ki se je vrtil 18. decembra 1932.

— V Cnomlju smo začeli z današnjim dnevom dostavljati »Slovenski Narod« vsem našim naročnikom na dom takoj po pridu večernega vlaka. Upamo, da bomo s tem pridobili še več novih naročnikov, kar nam bo omogočilo v novem letu uspešno propagando in skrb za te kraje.

— Knjige Slovenske Maticice. Slovenska Matica objavlja, da izidejo o veliki noči za leto 1933. te 3 knjige: 1. Cankar Izidor, dr.: Zgodovina likovne umetnosti v zahodni Evropi. II. del. 2. zaključni snopič. — 2. Spektorski Evgen, dr.: Zgodovina socialne filozofije. II. (zaključni) zvezek. Prevel iz rokopisa Josip Vidmar. — 3. Tolstoj L. N.: Vojna in mir. Roman. 2. knjiga. Prevel Vladimir Levstik. — Cikanarima 50 Din ostane tudi letos neizpremenjena, vendar pripominjamo, da je morala četrta knjiga, katero je v l. 1933. želela Slov. Matica nakloniti svojim članom, odpasti: in to bo ob sedanjih razmerah vsakomur razumljivo. Nove Maticice knjige bodo obsegale nad 50 tiskanih pol in bo Zgodovina likovne umetnosti zopet bogato okrašena s slikami. — Člani, ki na novo pristopijo lahko dokupijo prve snopiče vseh navedenih publikacij po zelo znižanih cenah. Glede teh in glede vezave posameznih knjig daje natančnejša pojasnila društvena pisarna (Kongresni trg št. 7), na zahtevo tudi pismo, oziroma po poverjenikih. — Slovenska Matica je ponatila 1. snopič Kidričeve Zgodovine slovenskega slovstva, ki je v prvi izdaji docela razprodana. Druga izdaja je v marsičem izpopolnjena in bo važna tudi za tiste, ki že imajo prvo izdajo. Obenem so izšle avtorjeve Opombe k vsem trem snopičom. Predelana izdaja 1. snopiča z Opombami stane 60 Din, za člane 40 Din. Opombe same 6 Din ozi. 4 Din.

— Notarske vesti. S 1. januarjem 1933 pride poslovati kot novopostavljeni notarij notarij na razpoloženo v Mariboru Anton Bartol, v Ptujju Anton Carl, v Murski Soboti Vladimir Jezovšek, v Smarju pri Jelšah pa notar na razpoloženo v Murski Soboti in vršilec dolžnosti javnega notarja v Smarju pri Jelšah Ferdo Križan.

— Jugoslovenska akademija dobila milijonsko posojilo. Jugoslovenska akademija v Zagrebu je dobila od Državne hipotekarne banke 6 iz pol milijonov posojila, ki se bo izplačevalo v 13 mesečnih obrokih po 500.000 Din. Posojilo se bo porabilo za dograditev in opremo novega poslopja.

— Nov tolmáč nemškega jezika. Višje delno sodišče v Ljubljani je imenovalo odvetnika v Slovenski Bistrici dr. Antona Znidarčiča za tolmáča nemškega jezika pri okrajnem sodišču v Slovenski Bistrici.

— Prepoved zahajanja v krčme. Okrajno sodišče v Rogatcu je prepovedalo po-

Z NAJMODERNEJŠIMI APARATI

OPREMLJENI ZOBNÍ ATELJE

dentista BAN BORISA

se nahaja odstej — ZGORNJA SISKA, CELOVŠKA CESTA 75/1.

Tramvajska postaja: mitnica (v bližini gostilne »Pri kmetu«). — Telefon 23-75. Postaja MITNICA. Postaja Ordinira od 9.—1. in od 3.—1/7. zvečer. Na željo tudi izven navedenega časa.

sestniku Francu Strašku iz Perneka za hajanja v krčme za eno leto, okrajno sodišče v Celju pa Vidu Piršu iz Zbelovega tudi za eno leto.

— Delna prepoved ribolova v Kolpi. Banská uprava prepoveduje v reki Kolpi kolikor spada v področje dravske banovine kakor tudi v vseh onih mrticah, malkah in umetnih strugah, ki so s Kolpo tudi samo o časa do časa v taki zvezi, kakršna je primerna za ribjo selitev, to nadaljnega vsak drug način ribolova nego s trnkom. Pristopki te prepovedi, ki stopi v veljavo 1. marca 1933, se kaznujejo po členu 74 uredbe o ribarstvu.

— Živalske kužne bolezni v dravski banovini. 27. t. m. je bilo v dravski banovini svinjska kuga na 80 dvorcih, svinjska rdečica na 11, gnihoba čebelarne zaloge na 4, mehurčasti izpuščaji na 6, svinovka in parkljevka na 5, steklina na 2, in vrančični prisad na 1.

— Iz »Službenega lista«. »Službeni list kr. banske uprave dravske banovine« št. 104 z dne 31. decembra objavlja zakon o podaljšavi veljavnosti zakona o zaščiti kmetov in o uveljavljanju poedinih predpisov

zakona o izvršbi in zavarovanju, pravilnik o ureditvi prometa z devizami in valutami (dopolnitev) objave Narodne banke o novih 1000dinovskih bankovcih in razne objave iz »Službenih Novic«.

— Nalezljive bolezni v dravski banovini. Od 1. do 7. t. m. je bilo v dravski banovini 63 primerov tifuznih bolezni (smrten 1), 10 griže (smrten 1), 67 škrlatne (smrten 1), 8 ošpic, 353 davice (smrtnih 9), 3 nalezljivega vnetja možganov, 27 šena, 7 dušjivega kašlja, 19 otrpnjenja rlinika, 5 otročnične vročice, 1 krčevite otročenosti za 1 vraničnega prisada.

— Davčni razglasi. Davčna uprava Ljubljana-mesto opozarja davkoplačevalce na vložitev prijav za znižanje dopolnilnega davka k zemljarini, ki morajo biti vložene na predpisanih obrazcih do 31. januarja. Pozneje vložene prijave se ne bodo upoštevale, če zakasnitev ne bo opravičeno s posebno tehtnimi razlogi. Prijave se morajo vložiti pri pristojni občini, v Ljubljani pri mestnem načelnstvu. Opozarjajo se tudi obrati, ki se ne vodijo v lastnem lokalni, kakor krošnjari, torbarji, sejmarji, prodajalci cvetk in igrač po ulicah itd., da so zavzemali plačevati davek od podjetij, obratov in samostojnih poklicev po členu 42. II. skupina. točka 3 zakona o neposrednih davkih in pravilnika k temu zakonu. Neodvisno od čistega dohodka plačujejo te davek še pred začetkom izvrševanja poklica. Davek znaša za davčnega zavezanca smaga na leto 60 Din, za vsakega pomočnika pa po 30 Din.

Srečno in veselo novo leto želi

automat buffet

DAJ — DAM

— Oposorilo delodajalcem. Delodajalci se opozarjajo, da znaša pri 7% bolniškim in 7% nezgodnim prispevku odteglaj po mezdinih razredih od 1. januarja 1933 na dan, kakor sledi: mezdni razred I. 0,23, II. 0,33, III. 0,39, IV. 0,48, V. 0,57, VI. 0,69, VII. 0,82, VIII. 0,98, IX. 1,18, X. 1,39, XI. 1,64, XII. 1,97 Din. Ravateljstvo SUZOR je sklenilo, da povšča za ljubljanski okrajni urad bolniške prispevke od 65% na 7% nezgodne prispevke pa od 6% na 7%. OUZD v Ljubljani.

— Smuški tečaj na Sv. Planini. Smuški odsek SPD Zagorje priredi smušarski tečaj na Sv. Planini nad Trbovljami. Tečaj bo trajal 6 dni, od 2. do 8. jan. Vodstvo tečaja bo imel akademik Slavko Zore, ki je absolutni pred kratkim tečaj znanega evropskega smuškega prvaka Herberta Leopolda. Tečaj bo začetnik, boljše smušarje in za smušarje tekmovalce. Celodnevna oskrba (zajtrk, kosilo, večerja) in prenočnica v zakurjeni sobi 28 Din. Hrana bo vključ malenkostni ceni 28 Din najboljša in zadostna. Izhodišče sta postaji Zagorje in Trbovlje. Prijave prejema do nedelje dopoldne Lavoslav Mrnuh, Zagorje. Poznejše prijave v ponedeljek in torek t. j. 2. in 3. jan. bo prejemal voditelj smuškega tečaja na Planini. Smuške razmere prav dobre, tereni idealni. Smuk!

— Oddaja sakupa restavracije na postaji Čakovce se bo vršila potom licitacije 6. februarja 1933 pri direkcoji državnih železnic v Ljubljani. Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri isti direkcoji.

— Tujski promet v Splitu. Letos je bilo v Splitu 24.500 gostov, ki so ostali v mestu skupaj 64.430 dni.

— Delo in uspeh naših fotomaterjev. Glede na članek, ki je bil pod tem naslovom objavljen v božični številki »Slovenskega Naroda« nas obvešča Fotoklub, da ni imela drogerija Gregorič s prireditvijo 1. jugoslovenske razstave v Ljubljani, niti z drugimi njegovimi prireditvami Fotokluba v Ljubljani nobenega opravka, ne v idejni, ne v materialnem pogledu.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo deloma oblačno in hladnejše. Včeraj je bilo v Dalmaciji deževno, v Zagrebu je snežilo, drugod je bilo pa oblačno. Najvišja temperatura je znašala v Splitu 13, v Sarajevu 7, v Beogradu 4, v Mariboru 1, v Ljubljani 0, v Zagrebu in Skoplju —0. Davi je kazal barometer v Ljubljani 772,7, temperatura je znašala —4,6.

— Samomor delavca. V Bjelovaru se je obesil v betrek 67letni mestni delavec Ferdo Bukovšek. Kaj ga je pognalo v smrt, ni znano.

— Nenadna smrt ruskega ujetnika. V Petrinji so našli včeraj mrtvega ruskega ujetnika Petra Gregorjeva. Najbrž ga je zadela srčna kap. Gregorjev je prišel pred 17 let v Petrinjo kot ruski ujetnik.

— Napil se ga je in umrl. V vasi Granje pri Požegi se je knet Ivan Matijević tako nasrkal žganja, da je umrl.

— Tekmeča v Ljubljani ubil. V Banat-skem Monoštoru sta se spoprijela fanta Pavel Mesaroš in Imre Kovač. zaljubljena v isto dekle. Mesaroš je pobskal Kovača, ko se je vračal domov in ga je zaklal z nožem.

— Opozarjamo na današnji oglas trdke Franca Travnika v Trebnjem.

— Ljudje, ki trpe na oteženi telesni potrebi in ki jih radi tega mučijo krvno prenapolnjenosti trebuha, pritisk (v možgane) krvi v možgane, glavobol, močno utripanje srca, dalje, ki trpe na boleznih dančne sluznice, fisurah, hemoroidalnem zamotku, fistulah jemljejo za izboljšanje črevesja zjutraj in zvečer po četrtinico »Frans Josefove« gredice. Vodilni zdravnik kirurških zavodov izjavljajo, da se poslužujejo »Frans Josefove« gredice po operacijah z najboljšim uspehom. »Frans Josefova« gredica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Na Silvestrovo in Novega leta dan

se bosta najboljša zabavali pri čarobni Bruni Grančič-Studenovi opereti

ORLOV

v najpomembnejši zasedbi, priljubljeni rojak Svetoslav Petrovič, Ljano Halč, Victor de Kowo, Grigory Chmara in drugi. Umetniška režija: Maks Neufeld.

Pesmi: »Pesem o cigareti«. — »Pesem o balalajki«. — Film divne, nepozabne muzike in slagerjev! — Poleg tega: »Ufa« kulturni film: »Kako so postali Ali in Volf prijatelja in »Foxov zvočni tehnik«.

Predstave danes ob 4, 7½, 9½ — in jutri ob 3, 5, 7½, 9½

Predprodaja vstupnic dnevno od 11. do pol 13. ure!

Elitni kino Matica
Telefon 2124.

Iz Ljubljane

—lj Smušarska radost. Komaj je zapadlo nekaj snega, ki je pobelil bližnje holme, že so nestrpni smušarji zasedli vse razpoložljive bregove. Ze včeraj dopoldne je bilo mnogo smušarjev na Golovcu, Rožniku in na otroškem sankalšču v Tirolju, popoldne pa je zlasti na Golovcu nad rakovniško cerkvijo mrgolelo dilcarjev. Smuka sicer ni bila preveč ugodna, kdor je poizkušal s kristian jami in plugom, je prišel do zemlje in poizkus se je končal s piko. Snega pa je bilo dovolj, da si se spustil po bregu navzdol, kar je začetnikom zadostovalo. Za nedeljo se pripravljajo številni izleti na Gorjansko, največ smušarjev bo poselilo Planico in smušarski dom Ilirije bo težko vzdržal velik naval. Davi se je zabelo zjutraj, proti poldnevni pa se je nebo zopet stemnilo in kaže, da bo proti večeru zabelo snežilo, tako da so izletniki za nedeljo zelo poveljni.

—lj Dobrodelna akademija dne 5. januarja 1933 na Taboru. Po koncertu, katerega bo priredila mesta občina ljubljanska in izvajala šolska mladina, bo prosta zabava, kjer se bodo točile najboljše vrste naših vin, tako iz severnih, kakor južnih naših krajev. Vinske poizkušnje se bo vršile v posebnih paviljonih in bodo za različne vrste vin določeni tudi posebni oddelki. Občinstvo bodo na razpolago tudi druge vrste dobrot, katere pa prireditveni odbor za enkrat drži še v strogi tajnosti. Ker se bodo točila le izbrana, najboljša vina in po zmernih cenah, pričakujemo pri vinskih poizkusnih polnoštevilno udeležbo in veliko zabavo.

IX. Obrtniški PLES

se bo vršil v soboto

7. januarja 1933

v veliki dvorani

»KAZINE«

v Ljubljani

—lj Nekateri Trnovčani imajo še celo več časa kot humorja. Pa recite, da niso duhoviti: za božič so okrasili kostanj na Trnovskem pristanu, kot kraste meščani v nekaterih severnih mestih božična drevesa na ulici. Skoraj na sleherno vejo so navezali svilenega papirja, ki ga v trgovinah ne dajejo zastoj. Vse kostanj je v pisanih trahkih kot kakšen mlaj. Nekdo je pripomnil, da bi žudni junaki lahko z večjim pridom uporabili papir pri prav tako važnem opravilu.

—lj Obdarovanje vojnih invalidov. Krajevni odbor Udruženja vojnih invalidov je priredil, kakor vsako leto, tudi letos božičnico za svoje člane. Obdarovan h je bilo 168 vojnih invalidov in dvov s skromnimi darili, živili, obkalo ali denarjem. Da je mogel odbor izvršiti to obdarovanje, gre zahvala vsem plemenitim darovalcem, ki so na prošnjo odbora, poslali prispevke v denarju ali blagu. V listnu vseh obdarovanih, delanemožnih žrtv svetovne vojne, izreka mo najiskrejšo zahvalo vsem, ki so s svojimi prispevki priložili, da smo vsaj za božične praznike olajšali bedo svojih članov. Krajevni odbor Udruženja vojnih invalidov v Ljubljani.

—lj Sočinska proslava jugoslovenskega badnjaka kot manifestacija narodnega uedinjenja se vrši danes v vseh prostorih Kazine ob 20. Spored bo zelo zanimiv, zabaven in pester, kakor: godba »Odeon«, sološpev, prihod gospe z dekle smehljaja (Manica Komarova), petje okteta »Ljubljanskega Zvonca, kupleti (Bučar, Premelj), polnočni govor in pomembna alegorija. Italijanskih nageljčkov ne bo, pač pa naši jugoslovenski metuljčki, s katerimi bodo obdarovane plesalke, ona pa, ki dobi največ metuljčkov bo proglašena za kraljico metuljčkov. Za dobra in cena jedila ter pijače je preskrbljeno. Geslo današnjega dneva bodi: »Vsi v Kazino k Soči«!

—lj Šentjakobsko gledališče v Mestnem domu. Danes se bo vprizorila ob 21.15 dvanaestletno veličastno veselolig »Kvava kot kvava mlka, ki je polna krasnega humorja in izvrstne situacijske komike. Poleg gđ. Baranove in Pirčeve sodelujejo pri tej predstavi še gđ. Kosak, Lavrič, Škerlj, Moser, Vidčič in drugi. Za ta večer bo postavljen v dvorano buffet, ki bo nudil posetnikom razna okrepčila. Igrala bo tudi godba. Na novega leta dan pa se bo vprizorila tretjič v sezoni dubovita Linhartova komedija

»Veseli dan ali Matifek se šeni, ki je doživela dosedaj dve razprodani hiši. Pri predstavi sodeluje skoro ves ansambel. — Vabljeno! Vstopnice se dobe ob 10.—12. in od 15.—17. v predprodaji v veliki dvorani Mestnega doma.

— Slavni klova Grock v Ljubljani! Lani na Silvestrovo so Zagrebčani skoraj popokali, tako so se emejali temu nenadkriljivemu muzikalnemu klovnu, ki ga upravičeno občuduje ves svet. Ker pa nečemo zatajati za Zagrebom, smo povabili največja šalijca sveta, Grocka v kino Matico. Kjer bo gost ZKD. Kdor se torej hoče zabavati in od srca nasmejati ter občudovati velike igralske zmožnosti tega sijajnega komika, naj pride danes ob 14.15. zamudniki pa na novo leto ob 11. dopoldne v kino Matico.

Srečno novo leto

želi vsem cenj. odjemalcem, prijateljem in znancem

SPECIALNA TRGOVINA

NOVAK, Kongresni trg 15

—lj Slava I. kolesarskega bataljona se začne jutri ob 11. uri in ne ob 10., kakor je bilo prvotno pomotoma javljeno.

—lj Dobrodelna prireditelja dne 5. januarja 1933 v Sokolskem domu na Taboru bo nudila občinstvu tudi velik umetniški užitek! Nastopila bo namreč šolska mladina iz Trbovelj, ki je združena v zboru »Trboveljski slavček« z učenko kot solistko in ki bo izvajala nov pevski spored. Poleg tega bo nastopil pod vodstvom prof. Jereja orkester gojencev šole »Glasbene Matice« v Ljubljani. Po koncertu bo prosta zabava, za katero se vrše že predpriprave in bo v obilni meri poskrbljeno vsem v dobrobit in zabavo — vse pa le v korist najne pomoči potrebnim!

—lj Tanganilla in Rumba-Bigulne oevajata Ljubljano. Pouk istih edino v Jenkevem plesnem zavodu, Kazina. Na novega leta dan popoldanski tečaj ob pol 4. V tečaj nadaljevalni tečaj ob 20. V sredo ob pol 21. družabna plesna perfekcija. Začetniški tečaj v petek. Informacije in posebne plesne ure vsakodnevno.

—lj Parkljeva ponehal. Odredbe mestnega načelnstva z dne 16. novembra 1932 1/6 št. 45.979 se usinjajo, ker sta slinavka in parkljeva ponehali. Dne 4. januarja 1933 se vrši v Ljubljani zopet redni živinski semenj.

—lj V slovenski starekatoliški kapeli, Gosposvetska cesta 9 bo v nedeljo na novega leta in na Sv. tri kralje slovenska služba božja ob 8. uri. Zupnik Ferdo Lavrine.

—lj Na zadnjem Silvestrovem večeru društva »Krkce« pri Mikliču se bodo delile članske knjižice, ki so pravkar izšle. Knjižice so majhnega formata, s številnimi slikami, med njimi slike vseh častnih in ustanovnih članov. Člani pridite vsi in pripeljite s seboj prijatelje in znance!

—lj Silvestrov večer pri »Tičku na griču«. Igra radio, na razpolago tudi izbrane plošče na gramofonskem ojačevalcu. Zjutraj sveč golaž. Na svidenje.

—lj Živalca priredi svoj 1. občni zbor v petek 6. jan. 1933 v hotelu Metropol pri kolodvoru v Ljubljani. Člani in ljubitelji vpljudno vabljeno.

—lj Restavracija »Pri Katerku, Rožna dolina, Cesta VIII., je odprta na Silvestrovo do 3. jutraj. Vljudo vabimo.

—lj Dunajsko pranje, svetlelikanje — Šimenc, Kolodvorska ulica 8.

Vabljeno ste danes zvečer ob 20. uri vsi na

SILVESTROVANJE

ki se vrši v Sokolskem domu v šiški. Micky miška, komični nastopi, kupleti, spevolgra, orkestralne točke itd.

Ples!

Zabava!

Iz Trebnjega

— »Slovenski Narod« prejmete mnogi danes na ogled. Oglejte si pazljivo naš list in uvideli boste, da posveča Dolenjski, kakor tudi našemu kraju, vso pozornost. Naročnina znaša 12 Din na mesec in list vam je dostavljen vsako popoldne na dom. Zato naročite še danes najneješi, najstarejši in najpopularnejši dnevnik in s tem priznajte njegovo delo, ki ga vrši za prosep in napredek naše lepe Dolenjske.

— Sač. Danes in včeraj je zapadlo toliko snega, da so smušarji oficijelno otvorili smuko v Trebnjem in okolici. Videli smo na »dihac« nepričakovano veliko ljubiteljev belega športa in vsi številni smušarji so te dni na delu, da odkrijejo primernih terenov, kemor bomo vabili tujce.

— Danes vso na jo je silvestrovanje našega sokolskega društva v vseh prostorih br. Alojzija Springerja v Trebnjem.

— Dolina dolenskega cvčka. Po statističnih podatkih rabi občina Trebnje vsako leto približno 61.513 litrov vina, 10.806 litrov piva, 1842 litrov žganja in 1000 litrov ruma in likerja. To količino iztoči v naši občini 20 gost inšarjev in odpadajoči znesek 500.000 plača po zadnjem ljudskem štetju 3192 občanov. Zato lahko trdimo, da smo na onem delu naše zemeljske oble, kjer upeva prieten dolenjski cvček in imamo že zastarano pravico do naziva »dolina dolenskega cvčka«.

Zvočni kino »Sokol. dom«

v šiški (za mitnico), telefon 33-87
Jutri ob 15.½, 18 in 20.½ uri ter v ponedeljek ob 20. uri

Ana Sten v nepozabnem filmu iz cirkuškega življenja

»SMRTNI SKOK«

Senzacionalno delo režiserja E. A. Duponta
Kot dopolnilo »Fox« zvočni tehnik in Micky miška.

Pride! TRIGLAVSKE STRMINE Pride!

Iz Novega mesta

— Tretje leto četrtega decenija nastopimo jutri. Naj bi bilo v vseh ozirih srečno in zadovoljno! Naš list je v tem letu posvečal naši metropoli dokaj pažnje in naklonjenosti, na nas samih je, če bo drugo leto tudi tako ali celo bolje. Da, še mnogo bolje naj bo! Le v tujem prometu je bodočnost Novega mesta, in »Slovenski Narod« je bil njegov največji propagator. Skienimo nocoj, da bo vsakdo izmed nas, naročnikov in čitateljev, pridobil listu za bodoče leto po tri nove naročnike! Strmelt boste, koliko se bo potem o nas čitalo! Novice pa bomo skušali prinašati, kot doslej, doledno vsak dan. Naj bi se vam in nam izpolnili vsi načrti in vse želje!

— Silvestrovanje v Sokolskem domu obeta biti nocoj prav živahno. Na sporedu so salonski orkester, burka »Gluh mora bitke, kupleti, alegorija starega in novega leta, polnočni govor ter ples.

— Zimski sport se prav vrsto razvija po zasneženih in poledenelih mestnih ulicah. Brez drsanca ni nobene ulice v mestu, sanjajo pa se tudi povsod prav bres skrbi. Ker so ulice tudi za odrasle in ne le za otročad, bo treba to zadevo čim prej urediti v zadovoljstvo velikih in malih meščanov.

— Poštni avtobus, ki vozi na progi med Novim mestom in Brežicami ter obratno, ima veliko pomanjkljivosti, ki bi lahko povzročila težko nesrečo. Na šipi pred avtoferjem sedežem manjka na zunanji strani priprava, s katero si šofer po potrebi očisti nemoten razgled po cesti pred seboj. Ako sneži, se šipa tam vsa zasneži, poledeneli in življenje potnikov je na tehtnici, če škode eventualno razbitega avtomobila niti ne štejejo. Ta nedostatek se mora v interesu varnosti potnikov nujno odpraviti.

— Specerijaka in delikatna trgovina Josip Koba.

— Novo mesto.

Vsem svojin cenjenim odjemalcem, vsem teh skromnih vrtic bralcem in tudi ostalim kupovalcem, ki radi spošne so denarne stiske reducirali... pri meni obiske, ključem v duhu jaz tako staremu letu v slovo: Naj prvi dan Vam tega leta mnogo zdravja, lepših dni obeta! To želja je odkrita Vašega Kobeta.

— Streljaška družina pričenja kot lasko silno spet s snobnim streljanjem. Vrh se bo kot prejšnje leto pri Pouli na trgu krajevica Petra in pri Murnu na Bječu. Novomeški strelci in lovci nameravajo prirediti v februarju ali marca skupen ples v veliki sokolski dvorani.

— K poslednjemu počitku so odnesli danes v rodniško grobnico na šmihelsko pokopališče gospo Eleonoro Smoletovo, rojeno Guštinovo, soprogo tujaknjega kavararja g. Rudolfa Smoleta. Blaga gospa je bila velika dobrotnica revežev in v Novem mestu in okolici vseskozi zelo priljubljena družabnica. Blag ji spomin, preostalih naše globoko sožalje!

— Ferijalnega Saveza podružnica na realni gimnaziji se pripravlja na desetletno društvo. V februarju bo priredila proslavo s Pregljev studentovski šoligro.

— Snega je vedno več. Z malimi presledki je snežilo dva dni in sanke teko prav izvrstno. Na višje ležečih krajih bo smuka najbrž še ugodna. Danes popoldne je pohitelo več Novomeščanov k svetemu Miklavžu na Gorjance silvestrovat. Opremil so se s smučmi in po novem letu vam bomo poročali, kakšne so gori prilike za beli sport.

Zvočni kino IDEAL

S smehom in veseljem začnimo

NOVO LETO!

BOMBE SMEHA!

Danes ob 4, 7 in 9. uri silvestrovanje z duhovito, humorja polno veseloligro

Nezaželeni sinček

Ralph Artur Roberts
Fritz Schulz
Lucie Englich
Ida Wüst

Niz najbolj komičnih zapletljajev, katerim se boste smejali do solz!
Poleg tega: »Ufa« zvočni tehnik«

Predstave jutri ob 3, 5, 7 in 9.

Slovenska glasba v letu 1932

Preteklo leto lahko po pravici imenujemo leto glasbenih jubilejev

Ljubljana, 31. decembra. Staro leto se lahko imenuje glede na glasbo leto glasbenih jubilejev, in sicer zato, ker že dolgo nismo praznovali toliko glasbenih jubilejev, kakor v tem letu.

Vrsta jubilejev

Z jubilejnim koncertom 5. maja je praznovala učiteljsko društvo Ljutomer-Radgona svojo 60letnico. 9. oktobra je praznovala »Ljubljana« pod vodstvom dr. Dolinarja in s sodelovanjem vojaškega orkestra slavnostno akademijo ob 15letnici smrti dr. J. E. Kreka. Tudi bela Ljubljana je praznovala 50letnico slovenskega županovanja s simfoničnim koncertom pod vodstvom L. M. Skerjanc. Proizvajala so se le slovenska dela Adamiča, Bravničarja in Osterca. Kot solistka je nastopila ga. Lovševca.

Iz svetovne glasbe smo praznovali 27. oktobra 150-letnico rojstva kralja gosli — Paganinija, 150-letnico smrti svetlega Janjeza Baha, 1. aprila pa 200letnico rojstva ustanovitelj klasičnega svetske glasbe Jos. Haydna. V Mariboru so praznovali ta jubilej z izvajanjem njegovega oratorija »Stvarjenje«. (Zbora Glasbene Maticе in Maribora.) Isti jubilej je s koncertom praznoval tudi Ptuj ki je obhajal tudi 10letnico svoje glasbene šole z velikim koncertom. Maribor je praznoval 6. novembra 70letnico slovenske pesmi v Mariboru. Pri jubilejnem koncertu so sodelovala pevka družva »Drava«, »Glasbena Matica« in »Maribor«. 14. avgusta je praznovala »Lipa« v Litiji 40letnico glasbenega delovanja svojega pevstva in skladatelja Petra Jeraba. Pod vodstvom Vremšaka pa je praznovala prvo slovensko pevsko društvo »Lira« v Kamniku svoj 50letni jubilej plodonosnega dela v korist slovenske pesmi.

Od osebnih jubilejev naj omenim 50letnico zaslužnega zbiratelja narodnih pesmi in urednika »Pevca« g. Marka Bajuka in 60letnico Frana Govekarja in Emila Hochreiterja. Prvi ima neprecenljive zasluge kot dolgoletni intendant slovenskega gledališča, slednji pa je čislani skladatelj. 29. novembra je praznoval naš velezaslužni skladatelj P. Hugolin Sattner svojo 80letnico, ki so jo praznovali nekateri že pred enim letom. Za svoje plodonosno delovanje je bil jubilej odlikovan z redom Sv. Save III. reda. Njegov jubilej so pa praznovala skozi vse leto najrazličnejša pevka in glasbena društva z izvajanjem njegovih del.

V najširšem obsegu pa je praznovala Glasbena Matica svoj trojni jubilej: šestdesetletnico ustanovitve, 50letnico svoje šole in 40letnico zbora v zvezi s 40letnico glasbenega delovanja njenega ravnatelja g. Mateja Hubada. Svoj jubilej je pričela 4. januarja s slavnostnim koncertom, na katerem je izvajal zbor skladbe od Gallusa do najmlajših slovenskih skladateljev. Zbor je vodil g. M. Polič, solistka pa je bila ga. Bernot-Golobova. Oficielni festival pa se je vršil od 10. do 15. junija. V tem času je priredila Glasbena Matica koncerte svojih sol. godalnega kvarteta, simfonični in Gallusov koncert, koncert slovenske pesmi ter tekmo slovenskih pevskih društev. Vsi naši glasbeni listi in dnevniki so obširno poročali o teh slavnostnih dneh. Glavna prireditelj festivala pa je bila glasbena razstava, ki jo je uredil g. ravnatelj dr. Mantuani. V prvem delu je bil do podrobnosti zbran in urejen ves material iz predlovske dobe. V tem delu si našel dela glasbenikov, ki so na sedanjem ozemlju dravske banovine pomagali graditi svetski glasbeni imperij. Drugi del pa je pokazal dobo slovenske glasbe. V tem delu je bilo zbrano ogromno gradiva. Skladatelji in njihova dela so bila urejena po abecednem redu.

Napredek naše glasbe

Jasno sliko napredka slovenske glasbe in nje nedostatkov pa lahko dobimo, če primerjamo našo glasbeno delovanje v prvem letu, t. j. l. 1848, z glasbenim delovanjem v preteklem letu.

Vse glasbeno delovanje je bilo v prvem letu osredotočeno v Ljubljani v delokrogu Slovenskega društva, ki pa ni bilo kakor glasbeno društvo, temveč je imelo le nalogo gojiti slovenskem ljudstvu je slovenske knjige, bilo je politično društvo, prirejalo je gledališke igre in koncerte in je izdajalo prvo zbirko slovenskih pesmi, »Grlice«.

V vsem letu 1848. so bili le trije koncerti z sporedi, ki so bili skromnejši od današnjih sporedov stotin in stotin podelskih pevskih in glasbenih društev. Od 1848. l. do 1932. l. se je pač glasbena organizacija močno razvila. Podlaga današnji organizaciji tvorijo trije glasbeni listi »Zbor«, so takorekoč glasilo Pevske zveze, »Pevce« je pevski organizator Prosvetne zveze, »Cerkveni glasbeniki« je glasilo cerkvene glasbe ima pa tudi nebroj dobrih članov posvetne glasbe. V teh treh listih najdemo vse pomembnejše podatke iz našega glasbenega življenja in o glasbenih delavcih.

Slava njihovemu spominu

V preteklem letu so preminuli: skladatelj in pevovodja Hrabroslav Vogrič (21. l.), nadučitelj v p. in skladatelj Janko Leban (28. l.), skladatelj Ignacij Hladnik (19. l.), glasbeni kritik dr. Stanko Vurnik (23. l.), sodni nadsvetnik in skladatelj Oskar Dev (3. VIII.), ter učitelj in pevovodja Mirko Krenelj. Slava njihovemu delu in spominu! Trajen spomin tudi veljemu številu vestnih pevcev različnih društev, zlasti neumornemu Otonu Petenu in nepozabnemu Matijanu. Tudi prof. Antonu Puntku, prevažalcu opernih tekstov, libretistu Urha, grofa Celjskega in prvotnemu, blagohotnemu glasbenemu kritiku mir in pokoj. Tudi glasbenemu mecenu Robertu Kollmannu blag spomin!

Glasbena literatura

Rezen člankov o ravno kar omenjenih umetlih so objavili glasbeni listi še sledeče važne članke. Zbori: N-ši skladatelj: Fran Ferjančič (str. 4), Matija Bravničar Srečko Stegnar (str. 17), Alojzij Suchs, Dr. P. Gotfrid Plai (str. 23), Janko Barle (str. 27) in Matej Hubad (str. 19). Pred prvo pevsko tekmo (prof. Gröbming): Iz naših organizacij in društev: Naša pesem in gramofonske plošče (Puš); Prvi slovenski glasbeni festival: Par besed o slovenski narodni pesmi (Prelovec). Zgodovina Lire (str. 29); Počastitev spomina Jurija Fleišmana.

Cerkveni Glasbenik objavlja naslednje važne članke: Nekaj poglavič iz fiziologije in fonetike (Gröbming); Iz glasbenega razvoja (dr. Dolinar); Skladatelj Mihael Omerza (1679 — 1742). Zgodovina cerkvene glasbe (dr. Mantuani); Podrobni seznam pesmi iz Kokošarjeve zbirke (Pahor). Vsakomur, kateri se ukvarja z glasbeno zgodovino bo dobrodošel Katalog glasbene razstave, ki ga je izdala Glasbena Matica.

Pouk glasbe

Glasbo je poučeval l. 1848. na državni glasbeni šoli le Kamilo Mašek, privatno pa Jurij Fleišman. Od tedaj do danes se je na glasbeno šolstvo močno razvilo. V Ljubljani dobimo mladina pouka o glasu pri mnogih privatnih glasbenih učiteljih in tudi v šoli Glasbene Maticе. Sloge, in na državnem konservatoriju. Glasbene šole pa najdemo v banovini skoraj v vsakem večjem kraju. Pa tudi na vseh državnih srednjih šolah je pouk glasbe obvezen in zato so tudi mladinske glasbene prireditve od leta do leta številnejše.

Razne prireditve

V Ljubljani smo imeli celo vrsto takih prireditev. Predvsem moram poudarjati redno produkcijo konservatorija in produkcijo operne šole, pevski nastop ljubljanskih srednjih sol. (15. V.), akademijo pmladka Rdečega križa humanistične gimnazije, koncert slovenske narodne pesmi mariborskih dijakov, mladinski pevski zbor iz Trbovelj, ki je prijel koncerte, pod spretnim vodstvom g. Suligaja, po raznih krajih banovine in države. Pa tudi drugi mladinski zbori so prirejali koncerte izven svojega stalnega bivališča. n. pr. Mariborčani v Ljubljani, Ljubljanci v Celju itd. Celu neznatna osnovna šola v Bevkah se je povzpela do mladinskega zbora, ki je koncertiral 26. julija na Vrhniki. Mladina se tedaj giblje prav živahno, pri vsem tem pa občutimo veliko pomanjkanje dobrih pevskih učiteljev in pevovodij. Petje naj poučuje le učitelj pevec.

Naša največja kmečka občina

To prvenstvo ima občina Šmihel-Stopiče na Dolenjskem

Novo mesto, 30. decembra.

Kdo bi mislil, da je največja kmečka občina v državi banovini na Dolenjskem, pod Gorjanci? To je občina Šmihel-Stopiče, ki je baš te dni menjala svojega župana in je v mnogem oziru zanimiva.

Novi župan šmihel-stopičke občine Josip Matko

Občina meri 14.418 ha 39 a, 70 vas in naselij je razkropljenih po tem širnem ozemlju med Krko, kočevskim Rogom in Gorjanci. Upravna občina je razdeljena na 15 katastralnih davčnih občin in te so: Šmihel, Gotna vas, Stranica vas, Veliki Podjuben, Lakovnice, Ragovo, Smolenja vas, Potov vrh, Hrušica, Zajčji vrh, Cerovec, Težka voda, Črnočnice, Vina vas in Jurka vas.

Ob zadnjem ljudskem štetju l. aprila lanskega leta je živeło v občini 4172 moških in 4602 žensk, skupno 8774. Od teh je 25 tujih državljanov in po veri le 12 pravoslavni, sicer je vse čisto jugoslovensko in rimokatoliško. V verskem pogledu so šmihel-stopički občani razdeljeni na štiri župnije: Šmihel, Stopiče, Podgrad in Vajta vas. Poleg štirih župnij je v občini še 20 podružničnih cerkva.

Poleg še omenjenih jubilejnih koncertov so priredili v Ljubljani lastne koncerte še učiteljski pevski zbor, Slavec, Zagrebški učiteljski zbor, pevka družina »Mokranjci« iz Bitolja, dalje Grafika ter Hubdova pevka zupa. Poudarjati pa moram koncert Sloge, ki je proizvajala Božični oratorij, in koncert mariborske Glasbene Maticе, ki je izvajala na koncertu Musorgskega »Borisa Godunova«. Pozabiti pa ne smem še tudi razveseljivega dejstva, da so pričeli tudi podelski zbori izvajati večja dela n. pr. Sattnerjevo Jejtevo prasego, ki so jo izvajali v Radovljici in D. M. v Polju. Lep napredek kaže tudi to, da je pevsko društvo v Mostah (Pirnat) priredilo koncert v Zadvoru, oktet Save pa v Vevčah. Koncerti se tedaj širijo iz sredine na periferijo in v okolico mesta.

Zborovnih prireditev je bilo dovolj, redki pa so bili koncerti solistov. Večer solospesov so priredili le ga. Lovševca, Ada Sari, Mirko Pugelj in Ponov. Klavirski koncertni večer je imel le Noč, vijolični pa le Prihoda. Za mesto konservatorija je to bore malo. Večer komorne glasbe so priredili gojenci konservatorija, ter praški in zagrebški kvartet. Zelo marljivo pa je prirejala večere komorne glasbe, Sloge. Sploh se Sloge pod vodstvom H. Svetla prav razveseljivo giblje. Od drugih krajev banovine je najbolj gojil komorno glasbo Ptuj; pozabiti pa ne smemo tudi Vrhnike, kjer je priredilo godbeno društvo klavirski koncert g. Gruma. Če prištem med komorne prireditve še koncert Slovenskega kvinteta, sem podal pregled gojitve komorne glasbe. Posledica omalovaževanja instrumentalne in komorne glasbe se kaže tudi v revščini glasbene produkcije v tej stroki.

Jasnejšo sliko v produkciji in izvajanju kaže orkestralna glasba. Simfonične koncerte je prirejala Glasbena Matica in operni orkester, ki je sodeloval tudi pri različnih dobrodelnih koncertih. Neumorni prof. Karol Jeraj nas je pa zopet iznenadil z novostjo, koncertom na orglice. Pod okriljem Sloge je namreč osnoval prvi jugoslovenski orkester na orglice.

Napredek v glasbeni organizaciji je tudi uvedba tekem. Na Koroskem, v Dobli vasi, je bila tekma med najboljšimi koroskimi pevskimi zbori, v Ljubljani ka se je vršila tekma pevskih zborov Hubadove in Ipravčeve pevске župe za časa glasbenega festivala. Tekma ni bila pravilna, ker je pel vsak zbor kar je hotel. Pod takimi pogoji je razsodba silno težavna in mora dojeti do nesoglasij, kar pa ni v korist pevске organizacije.

Založba

Založba v preteklem letu je bila skrajno siromašna. Ali ne bi kazalo, da bi se Glasbena Matica po jubilejnem letu reorganizirala? Zakaj bi se preobširno delo društva ne razdelilo na tri popolnoma ločene dele, na samostojno glasbeno šolo, neodvisno edicijo, in lastno koncertno društvo?

Glasbena Matica je tudi dolga ob svojem festivalu odklivanja za naš glasbeni razvoj zaslužnim glasbenikom s tem, da jim je postavila pred svojim domom skromne spomenike. Prav gotovo so vsi odklivalci vredni odklivanja; ali so pa vsi odklivalci tudi delovali na našem glasbenem polju? Ali ni zaslužil odklivanja orač slovenske umetne pesmi Jurij Fleišman, in dva orjaška stebra slovenske glasbe Anton Forster in Anton Nedved? Dr. P. Kozina.

čini, Gorjanci in Radcha, ki pa sedaj ne obratujeta.

Od zgodovinskih spomenikov bi omenili grob Prešernove oboževanke Primicove Julije na šmihelskem pokopališču ter številne gradove. Po vsej domovini je znan grad Mehovo po svoji strašni usodi za časa kmečkih uporov. Zdal je le še ruševina. Znamenita sta gradova Rupert vrh in Graben ob Krki.

Šmihel-stopičska občina je bogata na plodnih poljih, travnikih in gozdovih ter ima pravico do lova na površini 12.986 ha 46 a in 35 m², kar ji donša letno 2500 dinarjev dohodkov. Do ostale površine imajo pravico veleposestniki. Občina ima letno tudi dvanaest sejmov, ki se vrše vsak četrtek po petnajstem in Trdi vasi.

V tako veliki občini so tudi velike potrebe in dajatve občini sami n. so baš malenkostne. O tem bomo še točneje poročali, ko bo občinski proračun definitivno usklajen in sprejet.

Občinska uprava sestoji iz župana, 10 svetovalcev in 22 odbornikov. Pisarniške posle vrši in vodi župan s tajnikom in tajnico. Za vročitve vabil in odlokov ter publiciranje razglasov so nastavljeni trije slugi. To je edina kmečka občina v novo-

meški okolici, ki ima pravilno organizirano občinsko pisarno. Svoje prostore ima v Novem mestu na šukljetoj cesti, kar je zaradi gravitacije vseh delov občine proti Novemu mestu edino umestno in pravilno, čeprav so nekatere vasi oddaljene od sedaja preko 10 km.

Vsi tudi oddaljeni kraji okoli Novega mesta gravitirajo proti njemu, pa naj je to desni breg Krke z občinama Šmihel-Stopiče in Brusnice, ali levi breg z občinama Prečna in St. Peter. Zato je po najnovšem načrtu o združitvi upravnih občin v večje ednice mišljen spoj vseh starih imenovanih občin v novo občino, ki bi se imenovala »Okolica Novega mesta« ter bi obsegala 23.704 ha površine z okoli 14.900 prebivalci. S to bodočo okoliško občino bi se docela krile meje župnij Šmihel, Prečna, St. Peter, Vajta vas, Podgrad, Stopiče in Brusnice. Ko se to izvrši, bodo tudi rešeni vedni spori med občinama Šmihel-Stopiče in Prečna zaradi vzdrževanja šole v Valti vasi.

Pa to je stvar bližnje bodočnosti. Kot bo novo projektirana, prej imenovana okoliška občina, največja v banovini, tako je sedaj šmihel-stopičska občina na južnem in jugovzhod. robu dolenske metropole.

Križev pot naših rudarjev

Tik pred božičem se je vrnil iz južnih krajev drugi transport brezposelnih rudarjev

Trbovlje, 30. decembra.

Nedavno smo poročali o križevem potu naših brezposelnih rudarjev, ki so iskali dela na jugu države, a so se razočarani vrtnili. Istočasno ko so se rudarji vrtnili, vrtnili istočasno ko so se rudarji vrtnili, je uprava rudnika Oplenac pri Arandjelovcu obvestila tukajšnje bratovske skladnice, da potrebuje več rudarjev za svoj rudnik. V dopisu je bilo navedeno, da nudi rudarjem od 50 do 120 Din na št. prehrano v rudniški kantini za 10 Din dnevno, št. stanovanja v novih hišah in še druge ugodnosti. Zato ni čuda, da so se laskavemu vabilu radi odzvali številni naši brezposelni rudarji, ki so z veseljem odšli na dolgo pot, čeprav so mnogi že pozneje čutili, da so razmere v rudnikih na jugu bistveno drugačne od naših.

Kakor so z veseljem odšli, tako so se razočarani vrtnili. Tik pred božičem se je vrnil drugi transport rudarjev z juga. Njihovo potovanje in bivanje v Arandjelovcu je bilo pravi križev pot. Na kolodvoru v Arandjelovcu jih ni nihče pričakoval in prenočevali so morali v neki gostilni. Drugi dan jim je upravnik rudnika nakazal stanovanje v nedovršeni zgradbi, kjer naj bi v majhni sobi prebivalo 15 rudarjev. Devet rudarjev je tesno skupaj prenočilo na stani, drugi so morali vso noč sključiti: čepeti na svojih kovegih. Naslednjega dne so bili brez dela, lačni so prezebali in niso vedeli, kaj naj počno. Potem, ko so bili tri dni brez hrane, je rudniški upravnik poslal v Arandjelovac po nekaj kilogramov živil, kar naj bi zadostovalo 15 rudarjem za tri dni. V hiši ni bilo razen starega karbidnega kotla nobene priprave, kjer bi lahko kuhali. Javnost bo nemara zanimala, zakaj ti rudarji niso šli takoj na delo v rudnik Oplenac v glavnem zato, ker jih uprava

rudnika ni pustila zdravniško preiskati. Tak pregled je v socialno urejenih podjetjih potreben in ga zakon tudi predvideva zaradi socialnega zavarovanja pri Bratovskih skladnicah. Upravnik rudnika Oplenac je zahteval glede pregleda gladko odklonil, zavedajoč se prav dobro, da bi moral potem rudarje zavarovati pri Bratovskih skladnicah. Tudi je zahteval, da mora imeti vsak rudar svoje orodje. Glede izplačila so se pa rudarji prepričali, da uprava rudnika ne izplačuje vsega zasluga, temveč samo gotov del, drugo si pa pridržijo sama. Take razmere so mogoče samo tam, kjer delavstvo ni organizirano in ne čuti potrebe po stanovski organizaciji, niti po socialnem zavarovanju. Res globoko so bili razočarani nad tem razmerjem naši rudarji, zlasti pa še Ivan Skobrne, ki je itak največji revež, saj ima skrbeti za ženo in tri otročce. Njemu je bila namreč tik pred odhodom ukradena vsa obleka in več drugih stvari.

Podjetnik je sicer Slovencem obljubil višje plače, kakor drugim, če ostanejo, toda naši rudarji se niso dali pregovoriti. Na povratku so se ustavili v Beogradu, kjer so posetili ministra dr. Kramerja, ki jim je za prvo pomoč nakazal nekaj denarja, nato so pa posetili ministra socialne politike g. Pučila in mu poročali o razmerah v rudniku Oplenac. Minister je rudarjem izposloval polovico vožnj do Trbovelj, Bratovska skladnica v Beogradu je pa vsakemu dala še manjšo podporo za pot. Glede razmer v rudniku je g. minister obljubil, da bo uvedel strogo preiskavo.

Iz vsega tega sledi, da so razmere na jugu res neurejene in da ni priporočljivo, da hodijo naši rudarji na jug kakat dela, dokler se tam socialne in gospodarske razmere ne izboljšajo.

Pomen Silvestrovega večera

Nocoj moramo dokazati Američanom, da jim nismo ničesar dolžni

Ljubljana, 31. decembra.

Pomen Silvestrovega večera je seveda ogromen. Brez Silvestrovega večera bi vendar ne mogli niti zaključiti leta, bi ne mogli stopiti v novo leto, brez Silvestrovo noči bi bila kar luknja v koledarju in času. Pomen tega večera seveda presega tudi pomen in važnost krize. Ali si torej morete misliti kaj potrebnejšega in aktualnejšega od teh besed, ki jih govorimo vsem iz srca?

Samo po sebi je razumljivo, da je Silvester vsako leto samo zato, da lahko tako imenitno zaključimo staro leto in da stopimo a posebnim vzhicem v novo. To pomeni, da se le zaradi Silvestra konča leto in sklepajo bilance, da štejemo leta po Silvestrovih večerih in na Silvestrovo je tudi lahko dokazati, da živimo le zaradi Silvestrovih večerov. Kdo bi se torej ne poslavljaj ganjen od starega leta, kdo bi mogel omalovaževati globoka čuvstva, ki navdajajo sliehnega plemenitega zemljana, ko tako slovesno pričakuje, kdaj bo odbila dvanašja ura v starem letu? Nastopiti bi morali vsi umetniki in drugi nadzemljani, ki se znajo tako približati življenju, da lahko neovirano lažejo o njem, da bi nam opeli Silvestrovo noč. Nedvomno jo bodo zopet proslavljali in ni treba posebnih apeloov zaradi tega. Toda do časopisja se ne morejo ponizati nesmrtniki, da bi nam v njem opisali, in orisali veličino Silvestrova ter minljivost vsega poevnetega, ki plivlja tako silno na človeka, ko se praznično kozarči.

Tudi letos bo Silvestrova noč veličastna, morda še bolj ko kdaj prej. Toliko govornic bo izrečenih, da se čutiš manjvrednega, če ne postaneš še sam aktivni ter prigraden. Po vsem svetu bo nocoj izrečenih toliko želj, da se z novim letom začne raj na zemlji. Najplemenitejše želje bodo izrečene, vsi bomo postali nocoj altruisti in človekoljubi. Najvažnejše je, da si bomo zopet vsi želeli, da bi bilo v novem letu konec krize, čeprav smo tako navezani na njo, da bi najbrž marsikdo ne mogel več živeti brez nje. Toda ne smemo le izražati tako pobožnih želj, moramo tudi trdnostno verovati, da se bodo vse izpolnile. In kdo bi tudi smel dvomiti kaj takšnega, če nam žele to najboljše poznavejci razmer, najboljši ljudje in strokovnjaki, ki vedno streme za ljudsko dobro!

Čudna je pa zadeva z nocojsnjimi željami, že zaradi tega, ker človek ne ve, ali si

sme nocoj želeli vse, česar si ni smel ves leto. Tedaj bi imel Silvestrov večer res ogromen pomen, če bi ljudje smeli vsaj nocoj izraziti vse svoje pobožne želje. Tako pa ne moreš omeniti niti ene takšne poglobne želje, ker ne veš, pri čem si. Ne, grešili pa ne bomo, tudi v novo leto hočemo stopiti neomadeževanih src in zaveznih jezikov.

Baš zaradi pregreh bi bilo treba spregovoriti o Silvestrovem večeru. N. pr. Američani nam nedvomno ne bodo zopet nudili lepših zgledov, ker še niso odpravili prohibicije in ne odvzeli koncesije tihotapcem alkohola. Popili bodo zopet mnogo več alkoholnih pijač kot mi, ki bi jih prav za prav morali toliko, da bi nam nihče ne mogel očistiti, da smo protizakoniti privrženci alkohola. Mi nedvomno mnogo bolj spoštujemo postave kot Američani. Pri nas je posebna zasluga, če si pijan in menda ne bomo še tako kmalu pobijali in omalovaževali teh zaslug z zakoni. Američani nedvomno ne znajo piti, sicer bi jim ne prepovedal tega užitka. Pri nas pa znamo vince piti in nositi, kar radi dokazemo ob vsaki priliki in bomo tudi nocoj. Mi pokažemo na Silvestrov večer svojo moralno silo, dočim Američani dokazujejo le, da propadajo moralno. Da, Evropa je pač vedno bila in bo na višji kulturni etični stopnji in prednjači tudi v pogledu Silvestrovih večerov.

V glorijske morale bo torej Evropa stopila v novo leto in moramo si šteti v posebno čast, da smo Evropeci. To našo moralno bi morali izmeriti statistiki, posvetiti bi morali posebno pozornost poglavlju, koliko alkoholnih pijač bomo konzumirali nocoj. Vsekakor bi bilo treba ugotoviti, ali bomo potolkli Američane v tej plemeniti tekmi. Favoriti smo, nocoj pa, da bi kdo podcenjeval naše zmognosti, na škodo naših etičnih vrlin. Dokazati je treba vendar Američanom, da jim nismo ničesar dolžni, da niti ne omenjamo vojnih dolgov. Ali vama torej Silvestrov večer izrednega pomena?

Razumljivo

— Kupil sem avto in prvi obrok sem plačal s klavirjem.

— Čudno, da so sprejeli namestu denarja klavir.

— Saj bi ga morda ne bili, če bi trgovci z avtomobili ne stanoval pod nami.

BILANCA NAŠEGA SPORTA V LETU 1932.

Najbolj smo napredovali v smučarstvu in plavanju, v drugih panogah pa ni bilo nobenega napredka

Ljubljana, 31. decembra. Ko zaključujemo staro leto, je prav, da pogledamo, kaj smo storili in kaj dosegli. Ne bomo se spuščali v podrobnosti, le v glavnih potezih našega pregleda najvažnejše domače sportne dogodke v letu 1932. Uvodoma poudarjamo, da zaznamujemo največji napredek v smučarstvu in v plavanju, v lahki atletiki smo od lani nekoliko napredovali, v ostalih panogah, zlasti v nogometu, pa ne beležimo nikakega napredka.

Smučanje

se je razvil v naš narodni sport. Zlasti v Sloveniji imamo lepo število klubov, ki goje samo smučanje in v tem pogledu delo nikakor ne zaostaja za mesti. Na področju LZSP se je vršilo v starem letu 56 smučarskih prireditev, ne dosti manj tekmovalnih pa sta imela GZSP in MZSP. Zimska sezona je bila odprta s smučarskim tekmovanjem 3. januarja na Rakeku, ki ji je kmalu sledila odprtitev smučarske sezone v Kamniku, kjer so sodelovali skoraj vsi naši najboljši skakalci. Izkazali so se zlasti Palme, Šramel in Jakopič, ki so na poznejših prireditvah dokazali, da so med našimi skakalci razred zase. Od večjih prireditev bi bilo omeniti mariborsko vztrajnostno tekmo na 50 km, kjer so zasedli prva mesta znani naši smučarski prvaki Brvar, Godec in Jakopič, kot horno novus se je pa pojavil Ilirijan Knap, ki obeta postati skupno z bratom Francem in Ivanom Smolejem z Jesenic naš najboljši tekmovalce. Na prvenstvu GZSP v Kranjski gori je zmagal v teku Smolej, m. Janko Janša pa je postal prvi v kombinaciji, dočim je postal Šramel prvi v kombiniranem tekmovalstvu, v samem teku pa je zmagal Girardoni. Knap pa je dosegel najboljši čas dneva. V začetku sebruarja je sledila mednarodno državno prvenstvo v Kranjski gori, kjer so bili med 63. najboljšimi našimi tekmovalci zastopani tudi Nemci, Čehi in Avstrijci. V teku na 17 km sta obe prvi mesti zasedla Nemca Leopold in Bogner, njima so pa sledili Knap, Ivan Smolej ter Jakopič, dočim se je dolgoletni državni prvak in nedvomno najboljši jugoslovanski tekmovalce Joško Janša mogel pasirati, zaradi t. pred prvenstvom dobi jeno poškodbo šele na 7. mestu. Pri skokih so naši tekmovalci pokazali tako velik napredek, da so v skupni klasifikaciji za kombinacijo zasedli po Jakopiču in Šramlu obe prvi mesti. Državno prvenstvo, ki so ga doleteli imeli Čehi, je prišlo zopet v domače roke. Uspešno so se uveljavili letos tudi akademski smučarji, ki so imeli svoje prvenstvo. Na veliki prireditvi v Mariboru so na celi črti anagali tekmovalci tostran Karavank. Tudi sokolstvo se je uveljavilo in je zelo uspešno nastopilo na sokolskem prvenstvu v Strbskem Plesu, kjer sta se zlasti dobro pairoala Joško Janša in Smolej. Na skakalni tekmi za Rovanoval memorial so naši skakalci prvi skakali nad 40 m. Od večjih prireditev omenimo še prvenstvo Gorskoga Kotarja v Delnicah, kjer so tekmovalci iz dravske benovine dokazali, da v ostali Jugoslaviji nima enakovrednih nasprotnikov. Z veliko prednostjo je zmagal Joško Janša, ki je že popolnoma zdrav, dokazal, da je še vedno naš najboljši tekmovalce. Za bodočo sezono so se v zadnjem času zgradile po vseh krajih naše banovine nove skakalnice, največja je ilirijanska v Planici. Ta skakalnica, ki dovoljuje 80 m dolge skoke, je obenem največja v Evropi. Za bližnje prvenstvo Evrope se naši tekmovalci že sedaj pripravljajo, vadijo jih pa najboljši naši in tuji učitelji.

Drsanje

je predvsem domena Slovencev. Središče umetnega drsanja je Ljubljana, prav dobro pa se uveljavlja tudi Celje, k nam je s Schwabom dalo državnega prvaka, s Sernecom pa izredno talentiranega juniorja. Velik napredek so pokazale tudi juniorke, zlasti Severjeva, Kosova in Lučmanova, med juniorji pa Košek, Serneč in Šmerkljov. Od starejših je trenutno najboljši Schwab, za katerega ne zaostaja dosti nadobudni Thuma. Dolgoletni prvak inzi Bloudek je menda povsem zapustil aktivno areno. Kot novost smo imeli letos hitrostne tekme ter hokej na ledu, ki je brez dvoma ena izmed najlepših sportnih panog. V hokeju je imela Ilirija že dve mednarodni tekmi in ima tudi za bodočo sezono bogat spored. Tudi Kamničani so začeli gojiti to lepo panogo.

Nogomet

je naš najpopularnejši sport, preživlja pa hudo krizo. V začetku leta je kazalo, da bodo naši vodilni klubi v boljši formi kakor lani, so pa pozneje močno popustili, kar je vplivalo na poset tekem. Prišlo se je, da je tudi, sicer najbolj obiskana tekma Ilirija : Primorje, imela le nekaj sto gledalcev. Pomladna sezona je bila dokaj zgodaj odprta ob koncu januarja s tekmo Ilirija : Gradjanski, ki je prinesla našemu prvaku lepo zmago. Ob veliki noči smo imeli prve mednarodne tekme. V Ljubljani je gostoval Peci Vasuti iz Pečuha, v Mariboru so pa igrali Gradjani. V začetku aprila se je vršil v Beogradu zanimiv turnir »Vremena«, na katerem so sodelovali najboljši nogometaši iz vse države, med njimi tudi Ilirijan Košek in Primorjanski Uršič s prav dobrim uspehom. Prvenstveno tekmovalje v podsavezni ligi se je medtem približevalo koncu. Bilo je dokaj zanimivo in si je Ilirija že v predzadnjem nastopu proti Mariboru zagotovila naslov podsaveznega prvaka, dočim je zavzelo drugo mesto Primorje, tretje pa Maribor. Takoj nato se je pričelo državno prvenstvo v ligah, kjer so poleg naših treh prvoplasiranih v podsavezni ligi igrali še zagrebški Viktorija in Gradjanski. Start naših klubov je bil slab, na vsej črti so doživeli poraze. Proti koncu se je popravi Maribor, ki je zasedel častno tretje mesto, le eno točko za Gradjanskim, dočim se je izredno slabo odrezala Ilirija, ki je dosegla le eno točko in zasluženo ostala na zadnjem mestu. Sledilo je gostovanje dunajskega Rapida s prvovrstno atrakcijo — prvo nočno tekmo v Ljubljani. Primorje je doživelo visok poraz, Ilirija dovolj časten rezultat. Tudi Maribor je imel nočno prireditev s tekmo Maribor : GAK. Že se je pričelo podsavezno jesensko prvenstvo, ki je poteklo v znamenju protestov in anulacij, zlasti sta bila prizadeta Celje in Slovan.

Ob zaključku tekmovalnega vodi Primorje pred Mariborom, dočim je Ilirija zasedla

še 4. mesto, kar je pač mnogo premalo za dolgoletnega prvaka. Na izredno burji glavni skupščini saveza v Beogradu smo dobili nacionalno ligo in bo v njej sodeloval tudi eden ljubljanskih klubov Ilirija ali Primorje, ki morata odigrati kvalifikacijske tekme, podsavezno prvenstvo pa se bo nadaljevalo brez njih. Na skupščini je prišlo tudi do razdora med savezom in sodniki, ki so sklenili, da do nadaljnjega ne bodo sodili tekme. Ta pojav je menda edinstven v zgodovini nogometa in meče slabo luč na naše sportne razmere. Kakšne bodo posledice, bomo videli v novem letu.

Plavanje

je panoga, v kateri smo najbolj napredovali. Iliriji se je po dolgoletnem trudu posrečilo, da si je priborila ponosni naslov državnega prvaka in z njim Petrinovičev pokal, kar pa je dvignilo mnogo prahu v plavalnem sportu in ta problem še vedno ni spravljen s sveta. Središče plavalnega gibanja je bilo seveda v Ljubljani, vendar so se prav krepko uveljavili tudi podeželski klubi, predvsem mariborski. Kamnik in Novo mesto. Plavalna sezona je bila odprta z zgodaj z mednarodno tekmo Ilirija : WAC. Ilirijani so pokazali velik napredek od lani ter sta na tekmi postavila Lampretova in Zirovnik dva nova jugoslovenska rekorda. Julija smo ob priški gostovanju budimpeštarskega FTC dobili v Ljubljani prvo nočno plavalno tekmo. Kakor proti Dunajčanom, so tudi proti Madžarom na mnogih točkah zmagali domačini, dočim so se lani na vsej črti zmagovali tuji. Podsavezno prvenstvo se je prvič vršilo v Kamniku brez sodelovanja Primorja. Z veliko premočjo je zmagala Ilirija pred Maratonom in Kamnikom, rezultati pa so zelo trpeli zaradi mrzle vode. Visek je bil dosežen z državnim prvenstvom. Juniorsko prvenstvo se je vršilo v Ljubljani ter so se v predlovanju naših tekmovalci pokazali odlično formo in dosegli rezultate, ki bi prejšnja leta zadostovali za prvo mesto. V vseh točkah so se plasirali v finale, zlasti so se izkazale juniorke. V začetku je vodil Jug, takoj nato pa je prevzela vodstvo Ilirija in ga obdržala do konca ter sigurno zmagala. Lampretova je pri tem postavila nov državni rekord na 100 m hrbtno. Imela si je priborila naslov juniorskega državnega prvaka in s tem pokal »Novosti«. Primorje je pa zasedlo častno četrto mesto pred Jadranom. Sledilo je senorsko prvenstvo v Splitu, kjer si je Ilirija s tretjim mestom zagotovila naslov državnega prvaka v celokupni klasifikaciji.

Na meddržavni tekmi z Avstrijo v Millstatu so kot državni reprezentanti sodelovali tudi Ljubljani Wilfan, Kordelič in Zihner ter so znatno pripomogli k zmagi nad Avstrijo. Prav posebno se je odlikoval Vifan 20 in 21. avgusta se je državno prvenstvo zaključilo s skoki v Karlovcu. Navzlic čudnemu postopanju sodniškega zbora, je Ilirija preprečevalno zmagala ter je bil kot najboljši plavalni klub v Jugoslaviji oficijelno izročen dragoceni Petrinovičev pokal. Z gostovanjem graškega GAK v Ljubljani in Mariboru, kjer so skoro na vseh točkah zmagali Ilirijani, je bila sezona

zaključena. Pri »plavanju za zeleno mizo« so na saveznem obnem zboru dogajali nekatere nepravilnosti pri tekmovalju in sklenili, da mora Ilirija vrniti pokal. Kakor smo razvideli iz časopisne polemike, se je Ilirija pritožila na ministrstvo za telesno vzgojo, obenem pa je razpustila svojo plavalno sekcijo in najavila izstop iz saveza. Zadeva še sedaj ni rešena, bo pa močno škodovala našemu plavalnemu sportu, ki je baš po nemali zaslugi Ilirije letos tako močno napredoval. V interesu sporta je, da se zadeva čimprej prijateljsko poravnava. V sportu bi ne smele vladati zloglasne balkanske metode.

Lahka atletika

je letos pokazala nekaj napredka, ki pa še ni prepričujoč, ker bazira le na rezultatih posameznih atletov. Tudi tu se je delovalo več pri »zeleni mizi« kakor na tekašiču in je naravno, da je pri tem trpel sport. Omenimo naj le anulirano državno prvenstvo v cross-countryju v Ljubljani in so morali ljubljanski tekmovalci pri repizi v Zagrebu ponovno dokazati, da na dolge proge prednjačijo vsem ostalim. Primorje je doseglo prvo mesto, drugo pa Ilirija ter so si tudi kot poedinci osvojili vsa prva mesta Slovenici. V prvenstvu moštev, s katerim je bila prav za prav odprta sezona, se je Primorje nevarno približalo Haški in Concordiji, Ilirija pa je bila četrta. Na prvenstvu Ljubljane so nastopili skoro sami Ilirijani, pokazal se je znaten napredek, obenem pa tudi žalostne razmere v naši lahki atletiki. Z Nelijem Zupančičem se je pojavila nova zvezda v olimpijskem desetboju, ki je s 6026.435 točke postavil državni rekord. Prav krepko so se uveljavili naši atleti na državnem prvenstvu v Zagrebu in je Kovačič na 10 km postavil nov rekord. Na podlagi teh uspehov je zastopalo tudi 7 atletov iz Ljubljane našo državo na balkanskih igrah v Atenah, kjer je Krevs postavil nov rekord 34:42 na 10 km, že prej pa na 5000 m s 16:14.8. Ljubljana ima slej ko prej najboljšo dolgoprogašo v državi, kar je tudi v drugih panogah napredek (Škaf, Zupančič, Zupan, Slapar, Bručan i. dr.).

Ostale panoge

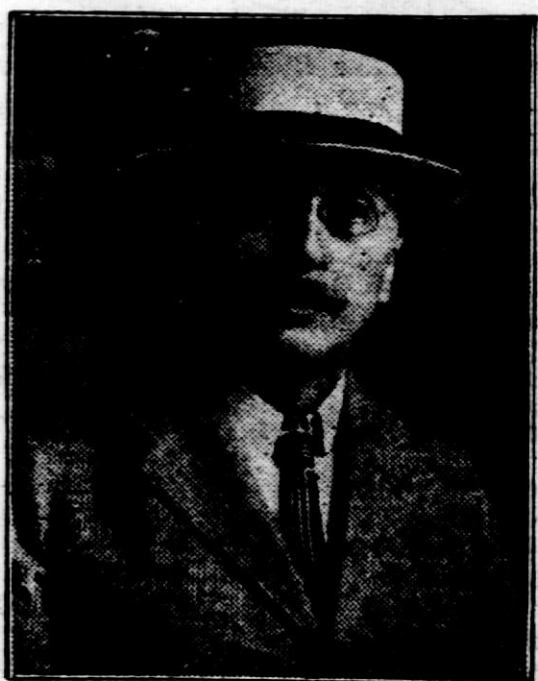
Izmed ostalih sportov se je predvsem močno udeleževalo kolesarstvo, ki dobiva vedno več pristašev. Na igrišču Hermesa smo dobili novo dirkališče z dvignjenimi zavoji. Naši kolesarji in motociklisti so dosegli pomembne uspehe tudi v Zagrebu. Lawn-tenis ima vedno več prireditev. Prednjačita Maribor in Ljubljana, kjer so se pojavili novi talenti. Table tenis je še vedno demena Ilirije in Mure ter sta oba kluba uspešno nastopila na državnem prvenstvu. Krepak razmah beleži tudi sabljaški sport in smo imeli letos v Ljubljani državno prvenstvo ter dvomestno Českoslovaška : Jugoslavija. Hazena se je na deželi precej razširila, v mestih pa je zanimanje padlo. Ujajmo, da bo novo leto prineslo več uspehov in da se bodo sportna vprašanja reševala le na zelenem polju in ne več pri zeleni mizi.

Kranj nekoč in danes

Kranj ima skoraj enako število industrijskega delavstva kakor prebivalcev

Kranj, 29. decembra.

Na Stefanovo se je vršil brezčini prenos iz kavarne »Stara postaja« v Kranju. V dobri poludrugi uri smo pokazali, kaj moremo povedati o našem mestu širnemu svetu. Prenos je bil zelo posrečen. Poleg pesnikov, ki so bili zbirali kavarnejskega orkestra, so bili zelo zanimivi kupletji, ki jih je zapel g. Maks Reš; vsi so bili malo lokalno pobarvani in zato še bolj zabavni. Lastnik hotela in podpredsednik Tujsko-prometnega dru-

Kranjski župan C. Pirc

štva g. Gorjanc je spregovoril nekaj besed o pomenu našega mesta v tujsko-prometnem pogledu, najemnik hotela g. Lieber pa je povedal, kaj vse nudi tuju njegov hotel.

Nato je sledilo kratko, a zelo pregledno izbrano predavanje tovarnarja in občinskega svetlovalca g. Maksa Focha o razvoju in gospodarskem pomenu našega mesta. Priobčujemo nekaj misli iz tega predavanja, ki se nam zde važne za vsjo javnost.

Najprej je predavatelj poudaril, kako pripravno lego za utrdbo je imelo mesto v starem in srednjem veku, nato pa je v »pilih besedah« orisal lepoto te lege. Danes je znan Kranj kot veliko industrijsko mesto, ki razpošila svoje izdelke po vsej državi. Toda že v srednjem veku je bil veliki obrtni središče z mnogimi čehi. Že tedaj je štel nad 5000 prebivalcev, samih obrtnikov. Ti obrtniki so bili večinoma priseljenici iz nemških pokrajin. Premožno meščanstvo je bilo zelo samozavestno. Nekoč, ko se je hotela gospodstva le preveč vikalala v zadeve obrtnikov, se je uprl meščanski oeh. Par obrtnikov je bilo zaprtih v zaporih, ki se

bili tam, kjer stoji zdaj gostilna »v Kotu«. Nekateri so hoteli že obesiti; vislice so stale dobre pol ure od kraja na njivi, ki ji se zdaj pravijo »gavgarice«. Oblast pa je morala odnehati, ker jih meščani niso dovolili uporabljati vislice; tedaj je nastal rek, da imajo vislice Kranjčani samo zase in za svoje otroke. Ko se je začela razvijati industrija, je bilo število prebivalstva pojemati; pred vojno je bilo le kakih 3300 prebivalcev. Obrt je opušala, cvetela pa je trgovina, ki je mnogo pridobila zlasti z otvoritvijo karavanske železnice. Kranjski žirinski sejni so sloveli po vsej bivši Kranjski, Koroski in Stajerski. Karavanska železnica pa je razširila trgovino z živino tudi proti zahodu, notri do Furlanije. Kranj je takrat uspešno konkuriral z Ljubljano in drugimi mesti.

Najpomembnejša pa je za razvoj Kranja nedvomno vojna huda. Ob prevratu je nastalo vprašanje, kako nadomestiti izgubljeno gospodarstvo tržišče. Bilo je treba popolne preorientacije. Šele industrializacija mesta naj bi vrnila oz. še povečala Kranju gospodarski ugled. V bližini mesta je bilo dovolj električne in vodne sile ter dosti terena, pripravnega za zidanje tovarn. Tudi železniška zveza z južnimi deli države je ugodna. Prišlo se je s privabljanjem tuje kapitala. Že l. 1923. so začeli graditi na Gašpetu veliko tekstilno tovarno. Danes imamo že štiri velike tekstilne tovarne. Kranj je danes silno pestro mesto, tu čujejo vse evropske jezike in čul jih bo, dokler ne bo dovolj domačih izdelanih moči in domačega kapitala.

Domače kranjsko prebivalstvo je zelo naravno in državno zavetno; v tem pogledu vpliva tudi na tujerode, ki so povsem lokalni državljani, saj je velika večina Čehoslovakov in Poljakov. Danes zaposluje Kranj mnogo nad 4000 delavcev, ki je večinoma nastanjeno po delavskih kolonijah zunaj mesta ali pa se vozi z vse Gorjanske. Odnos neskladnosti, da ima Kranj danes le 4100 prebivalcev, dočim ima prav toliko zaposlenega delavstva. V sobotah zvečer nudi oredni del mesta pravo velikomestno sliko.

Občina je stavijena pred velike naloge novodobne občinske uprave in investicij, ki naj v predvidnem tempu počasi tudi v socialopolitičnem pogledu preobrazijo lice mesta. Kranj črpa zdaj svoje dohodke in eksistenco ne samo iz zdrave in bogate okolice, temveč največ iz vse države.

Starodavni Kranj, ki je videl rimsko dobo, srednjeveško razoranost, predvojno solidnost in nepričakovani povojni porast, bo napredoval tudi v bodočnosti.

Četrt stoletja trebanjskega Sokola

Nekaj podatkov iz delovanja te marljive sokolske organizacije

Trebnje, 31. decembra.

Iz društvene kronike posnemamo, da se je vršila dne 23. avgusta 1908 v Trebnjem velika prireditev CM podružnice, na kateri je nastopilo z velikim uspehom telovadno društvo Sokol v Novem mestu. To je bilo prvič, da so v Trebnjem nastopili Sokoli, ki so s svojim nastopom zanesli kleno seme, ki je v narodno zavestnih srcih kmalo vzklilo. Na inicijativo br. Viljema Tomice se je osnoval septembra 1908 pripravljalni odbor telovadnega društva Sokol v Trebnjem, ki se je takoj in z vso vmeno lotil pod težkimi okolnostmi poverjene mu naloge. Prizadevanje mladega društva je pa očetovsko podpirala Slo-

venski sokolski savez. Opisovati posamezne faze njegovega razvoja in delovanja po prevratu bi bilo odveč, saj je znano skoro vsakemu članu iz lastnega opazovanja. Večkrat se je moralo društvo celo omejiti zaradi pomanjkanja tehničnih vadiateljev le na prirejanje dramatičnih predstav in je pri tem delu vzgajalo udi lepo število nadarjenih diletantov. Omeniti pa moramo pri tem, stalno prizadevanje novomeške sokolske župe, predvsem župnega načelnika br. Papeža. neumornega in poštenega telovadnega sokolskega delavca, da se je društvo po kratki dobi mrtvila zopet dvignilo na ono višino, ki je odgovarjala društveni tradiciji. V zadnjih dveh letih pa se je končno dvignilo društvo na višino, na katero se ni od svojega postanka nikdar niti zdaleka povzpelo. Ta nenavadni društveni podvig je pripisovati delu in naporu današnjih poštenovalnih, za sokolsko misel vnetih tehničnih in upravnih funkcionarjev. Le skupnemu delu in naporu, plemenitemu in nesebičnemu stremljenju se ima društvo zahvaliti, da bo lahko njegova 25letnica dostojna in sokolskega imena vredna.

Naj bi društvo na začetni poti ne omagalo, temveč jo nadaljevalo s podvojeno poštenovalnostjo, z zavestjo, da dela za najlepše ideale — za fizični in moralni preporod našega naroda.

Dolfe Pavlin.

SMUČARJI!

Hevea priznana najboljša mast napravi vaše čevlje garantirano nepremočljive.

LEKARNA LEUSTEK

LJUBLJANA, Resljeva cesta 1

Iz seje magistratnega gremija

Ljubljana, 31. decembra.

Pod predsedstvom župana dr. Puca se je smučil vršila seja magistratnega gremija. Obravnavale so se razne tekoče zadeve. Obrtni referent je poročal d dveh prošnih za bufet odnosno za gostilno. Ena prošnja je bila ugodno rešena, druga zadeva odložena.

Novi rešni avto International se zavaruj pri zavarovalni družbi Jugoslaviji, ki je stavila najugodnejšo ponudbo. Josipu Mariniku se zniža najemmina za mestni svet, na katerem je postavil polstabilno bencinsko črpalko, na 400 Din lemo.

Prodajna baraka Karoline Grdadolnik ostane še časno na sedanjem prostoru nasproti Gospodarske zveze; odstranitev se bo zahtevala sivočasno, kadar se bo ves tamkajšnji prostor reguliral.

Stavbeni referent je poročal o prošnih za podelitev stavbnih dovoljenj. Marija Rupnik si zgradi enonadstropno hišo na vogalu Zelene poti in Gerbičeve ulice. Bogomil Kolnik je dobil stavbno dovoljenje za zgradbo pritlične hiše ob Dolejski cesti poleg hiše št. 64. — Direkcija državnih železnic namerava postaviti ograjo okrog šišenskega kolodvora. Zadevo bo še obravnavala komisija, ker so pomisleki proti predloženim načrtom. — Prošnja Jožeta Grada, ki bi hotel postaviti trafikični paviljon ob Savski cesti, se zavrne. — Franc Anž 3 bo postavil ograjo ob Hradskega cesti. — Trboveljska premožokopna družba bo napravila nov dimnik pri pnači na Aleksandrovi cesti. — Ana Sunara si postavi vizorizirno drvarnico na Vodmatnem trgu št. 3.

Uporabna dovoljenja so prejeli: Jožef Elihan za enonadstropno hišo v Kolesijski ulici; Ljubljanska gradbena družba za adaptirano pritlično poslopje v Slomškovi ulici 19; Terezija Accetto za visoko pritlično hišo v Lampetovi ulici; Marija Petaros za visokopritlično hišo v Vahjavci ulici; Katarina Rupnik za enonadstropno hišo v Suvohorski ulici; Benedikt Pavlič za adaptirano hišo v Kocenovi ulici; F. B. Bizjak za enonadstropno hišo v Verovškovi ulici; Mestna občina Ljubljanska za stanovanjske objekte nove zgraditve; Helena Adamič za trinadstropno hišo na Sv. Petra cesti; Mihael Poek za potprijtilne prostore v Karadžičevi ulici.

Radioprogram

Nedelja, 1. januarja.
7.30: Prva pomoč živini (dr. Kern); 8: Nasveti za kmetovalce; 8.15: Gimnastika (Dobovšek); 8.45: Poročila; 9: Versko predavanje (škof dr. Rožman); 9.30: Prenos cerkvene glasbe iz frančiškanske cerkve; 10: O vremenskih napovedih (dr. Čadež); 10.30: Šah; 11: Salonski kvintet; Johann Straussova ura; 12: Cas, poročila, plošče; 15: Perutinarstvo, prenos iz gospodinske šole v Sv. Juriju; 15.45: Samospevi gosp. Korencina; 16.15: Linhart; Matiček se ženi, veseloigra (št. Jakobski gledališki oder); 17.30: Plošče; 20: Koncert delavske godbe »Zarja«; 21: Tamburaški sekstet; 22: Cas, poročila; 22.15: Salonski kvintet; 23: Napoved programa za naslednji dan.

Ponedeljek, 2. januarja.
12.15: Plošče; 12.45: Dnevne vesti; 13: Cas, plošče, borza; 17.30: I. Ura ruske glasbe, dela Čajkovskega, izjava Salonski kvintet; 18.30: Esperanto (g. Kozlevčar); 19: Srbohrvaščina (dr. Rupel); 19.30: Zdravstvena ura: Pijanec pred sodiščem, po zapiskih Milčinskoga (Puher); 20: Prenos opere iz Beograda; 22.30: Cas, poročila, napoved programa za naslednji dan.

Torek, 3. januarja.
12.15: Radio kvartet; 12.45: Dnevne vesti; 13: Cas, radio kvartet, borza; 17.30: I. ura češke glasbe: Dvorkakova dela, izjava salonski kvintet; 18.30: Nemščina (dr. Grafenauer); 19: Jadransko morje tekom let (Marjanovič); 19.30: Železniki, kraj in okolica (dr. Andrejka); 20: Prenos z Dunaja; 22: Cas, poročila, plošče; 23: Napoved programa za naslednji dan.

Tako smo jo obglavljali in mrcvarili

Kako in s kakšnim uspehom smo v starem letu pobijali to vražjo krizo

Ljubljana, 31. decembra.

Uvod si lahko napravite sami, kakršen se pač spodobi: kar moči ganljiv, mora ga pa prevečati optimizem in biti mora takšen, kot da smo res obglavljali to svetovno kraljico, jo zadavili, razmrcvarili, ji obesili mliniski kamen na vrat, jo razčetrtili... Zakaj pa gre, itak vemo vsi in ni treba niti odpreti ust, pa nas že prešine vse ena misel in eno čustvo: kriza, kriza, kriza...

Blagoslovljena bodi torej, ker si tako razgibala svet, ker se ti klanja vse človeštvo, ker si tako obogatila našo miselnost in vzbudila toliko gemjalnosti, ker si jemala tistim, ki so itak vajeni stradanja, ker si dajala onim, ki so vajeni jemati, ker si izpametovala vsaj toliko ljudi, kolikor jih je zaradi tebe ponorelo, ker si pokazala, da šepajo vsi gospodarski zakoni, na katere smo prisegali in ker si neizčrpen vir povodov, da to lahko blagrujemo, preklinjamo ter govorimo o tebi brez konca in kraja, brez pomena in zaradi nešteto namenov.

Toda pri nas je nismo blagrovali tako očito, vse leto smo bili na preži, kako bi ji zavili vrat, vedno smo govorili, da je pasijelava, če smo jo sploh priznavali. Če pregledate ali se spomnite, kaj je pisalo časopisje o nji vse leto, se boste takoj prepričali,

da je bila hudo moderna že januarja.

O naši skromnosti se češče govori, toda glede krize nismo bili prav nič skromni. Januarja smo govorili o pomožnih akcijah, o bedi, o tem, da proračuni ne morejo upoštevati krize v nekaterih pogledih, dočim so baš zaradi nje okrnjeni v postavkah, kjer pač morajo biti, da se ne more nihče preveč zanašati na neproduktivne postavke ter na socialno skrbstvo. Toda pomožna akcija se je pri nas tedaj izkazala, saj so nabrali baje okrog 150.000 Din v gotovini in blagu. K sreči pa nismo vedeli, koliko revežev je bilo treba podpreti. Pomožna akcija smo pa omenili samo zato, da bi kdo ne mogel tajiti, da krize sploh ni bilo; sicer so nekateri dokazali tudi kar se neizpodbitni dokazi, da prave krize še sploh ne poznamo in da tista peščica brezposelnih še nič ne pomeni. In sploh, kdo more reči, da je kriza istovetna z brezposelnostjo? No, pri nas je pa nismo prepričali nikdar, koliko brezposelnih imamo, pač pa so nekateri pisali, da jih je bilo okrog 35.000, zopet drugič je pa nezmožljiva statistika dokazala, da jih je celo 80.000. (Zadnje čase se govori nekaj o 100.000 brezposelnih.) Sicer je pa s krizo še vedno tako, da ne vemo, ali jo imamo res ali ne, čeprav vsi govorimo o nji.

Januarja smo se tudi posebno zanimali za davčna vprašanja, čeprav ni nihče poslušal z veseljem ničesar o davkih, nego smo mislili na nje vsi z muko. Toda davke so ljudje vedno sovražili, ne le v času krize. Predavanja o davkih so bila vedno dobro obiskana in so poslušalci pričakovali, da bo predavatelj napovedal odpravo davkov. Predavatelji so pa seveda vedno govorili le o dolžnostih davkoplačevalcev, kar je zopet najlepši dokaz, kako imenitna, vsega upoštevanja vredna sila je kriza.

Toda, kdor je proučil n. pr. mestni proračun, je začel dvomiti v krizo, kajti izkazoval je samo 503.527 Din primanjkljaja. Ta primanjkljaj se lahko seveda imenitno pokrije in so ga tudi pokrili. Tako je bilo menda tudi z drugimi proračuni. Človek bi mislil, da bodo proračuni zaradi krize višji, bili so pa povsod nižji. Če je proračun nižji, je to vendar dobro znamenje, kajti če ga mora veseliti vsak finančnik, kajti, če so nižji izdatki, je to očividno dokaz, da ni takšnih potreb, da torej s proračunom ni treba daviti krize.

Sedile so ankete, ki so zopet dokazale, da je pri nas huda kriza in da jo je treba na vsak način omiliti. Šefi borz dela so sklenili na konferenci, da je nujno potrebna pomoč brezposelnim. Delavstvo je zavzelo stališče, da bi naj v fond za brezposelne prispevale tudi občina in banovina ter druga samoupravna telesa. S tem denarijem naj bi direktno podpirali brezposelne, ne pa da bi ga porabili za javna dela. Sliha je bila namreč huda. Torej je bilo treba vendar računati s krizo.

Na predavanjih, ki jih je bilo januarja največ o krizi, smo spoznali krizo od vseh njenih vražjih strani, vendar pa ne toliko, da bi ne bili prepričani na žive in mrtve, da pri nas krize prav za prav še ni. Nasrkali smo se tako optimizma ob tej priliki, da so se nam pojmi o krizi povsem zamešali. Sploh smo se pa lahko opreptali, da res lahko zaupamo v javno delo in verujemo v boljšo bodočnost. Kaj bi v Ljubljani govorili o krizi, saj smo zadnja leta zgradili 80 hiš več kot pred vojno v 11 letih! To diši kar po konjunkturi in po izredno dobrih časih. In ugotovili smo tudi, da je pregrešna gonja proti razsipnosti, da so posledice principa varčevanja porazne. Prvič se je torej ob tej priliki začelo razpravljati o varčevanju, ki je zdaj prva in zadnja parola pri reševanju krize.

Nezmotljiva statistika nas je pa zopet spravila v slabo voljo in optimisti je sploh niso hoteli proučevati, kajti njihovo prepričanje je trdnješe in zanesljivejše od vseh statistik. Če statistika pravi, da ni še nobenih simptomov, da bo krizo vzel v bližnji bodočnosti vrag, kdo se briga za to, kajti zdaj krize prav za prav še ni in je torej vseeno, ali se bo kdaj končala ali ne.

Ali ni potem takem čudno, da so se namjemniki repenčili nekaj zaradi previsokih najemnin? V Beogradu je bila nekakšna anketa glede najemnin, ki je vzmernila

tudi Ljubljano. Samo pomislite, kakšna nesreča bi bila, če bi se najemnine res znižale! Toda k sreči ali nesreči (da bo vsestransko prav) so hišni gospodarji odklonili vsako znižanje najemnin.

Nekdo je potuhtal, da je najboljšje sredstvo zoper krizo normalen obtok denarja, tedaj so se pa ljudje začeli tako tresti za denar, kot da se boje, da bo preljuda kriza prekmalu minila. Denar je kopeel kot pomladni sneg, nikjer ga ni bilo več, menda so ta pojav nekateri imenovali denarno krizo.

Ko se je približal februar

so o krizi začeli govoriti tudi oni, ki so jo najbolj vneto tajili. Vedno bolj pogosto se je govorilo o varčevanju, začele so se oblikovati metode in oblike varčevanja. Najemniki so čedalje bolj godrnjali nad previsokimi najemninami, hišni posestniki so jim pa dokazovali, da se najemnine ne morejo znižati pod nobenim pogojem, ker bi bilo kaj takšnega nevarno za narodno gospodarstvo.

Vsem je pa kmalu posiljala zvezda vodnica, razmahnilo se so vsemogoče samopomoči, vsi smo bili zavarovani za srečno smrt in vsi bi kmalu postali milijonarji, če bi ne začel vrag pobirati teh tako važnih gospodarskih ustanov in če bi iz bodočih milijonarcev ne postali kar čez noč novi berači.

Predpust je bil pust. Začela se je javna bitka med pristaši varčevanja in njihovimi nasprotniki. Tisti, ki bi radi plesali in se ženili, so proglašali varčevanje za pogubo, njihovi nasprotniki so pa preklinjali lahko-miselnost, ki je skrajno neprimerna za tako resne čase.

Na banovinskem zasedanju so mahnilhi po kuluku. Kuluk je sicer moderen za kritične čase, toda plačevanje davkov ni moderno. Davke je sicer treba zviševati, kot kažejo potrebe, toda davkoplačevalci morajo dokazati nasprotje.

Pomožne akcije so opešale. V Ljubljani pa se nas je v skrajni sili usmislilo dobrotljivo nebo. Pošteno porcijo snega smo dobili. Seveda tudi februarja nismo pogrešali predavanj o krizi. Na njo seveda nismo pozabili, kar bi bil hudi greh. Pozabili nismo namreč tako, da bi o nji ne govorili, sicer je pa pozabil na njo vsak, kdor je mogel. Ne smemo delati nikomur krivice. Trgovci so organizirali pomožno akcijo ter nabrali za 150.000 Din v denarju in blagu, da je bilo obdarovanih 500 brezposelnih. To omenjamo zato, ker so nekateri kljub temu še vedno tajili krizo. Začelo se je celo govoriti, da nekateri samo izrabljajo psihozo gospodarske krize in da je vse le larifari. Tisto hlastanje za denarjem pri denarnih zavodih, ko so se hoteli vsi poročiti ter so za to potrebovali denar, seveda ni nič pomenilo. Da je brezposelnost naraščala čedalje bolj, kot je poročala Borza dela, je bil brezpomemben pojav. Tudi, da je postalo znižanje urad-nišk plač aktualno, še ni nič takšnega.

Ob koncu meseca se je začelo govoriti kar čez noč, da bo zaradi ustavitve obra-tov v tovarnah na Jesenicah 10.000 ljudi brez kruha. Takšne stvari pač ne smejo nikogar več presenetiti, kajti tedaj smo se že sprijaznili s krizo. In zdelo se je, da nas jeseniško vprašanje ni mti tako pri-zadevalo kot strahota, ki nas je doletela

v začetku marca.

Tedaj se je namreč začelo govoriti, da bodo morali kinematografi prenehati obratovati. To je bilo res višek grozot v tej prestrašni dobi krize.

Delo se je na Jesenicah v resnici usta-vilo. Zdaj so bile zopet aktualne pomožne akcije. Dan na dan se je pisalo, kako se razvija kriza na Jesenicah. No, in kine-matografi so se zapirli. Nesreča ne pride nikdar sama ali nesreča ne pride brez sreče, zato je zapadlo pol metra novega snega. Tu in tam seveda niso vedeli kaj početi z njim, toda v Ljubljani nam je prišel prav namestu pomožna akcija. Kot vedno, so nas tudi marca strašili s sta-tistikami, ki nikdar ne obetajo nič dobrega. Tako smo se zopet lahko prepričali, namreč samo tisti, ki verujemo v sta-tistike, da se je kriza zopet poostрила. Pri bolniških blagahnah je povprečna zavarovana mezda stalno padala. Delavska zbor-nica je izdala posebno brošuro, ki je do-kazovala, da je naša industrija v obupnem položaju. Da, da, same strahote. Vendar smo pa seveda reševali problem krize tudi ta mesec, čeprav nismo mogli priti mti do sapa. Ob veliki noči so sicer počivala vsa ta vprašanja z Jesenicami vred. Na Jesenicah se niso niti mnogo pritoževali, saj je pomožna akcija pošiljala tudi tja koruzo, ki je tako redilna. Kdor je ho-tel, je lahko postal tudi sentimentalen za-radi Jesenic, vse skupaj pa seveda ni mti toliko pomagalo kot koruza.

V začetku

aprila smo se začeli pomenkovati

o hudih časih. Da pa niso listi prinašali samih Jobovih vesti in tarnah nad neiz-ogibno krizo, so tu in tam postali duhoviti. Predlagali so imenitne rešitve, kako bi se odpravila brezposelnost. Nekdo je pošiljal brezposelne v Afriko, kjer bi jih bilo treba kolonizirati, da bi ne delali več nadlege v Evropi. Ali njegov predlog ni bil sprejet s popolnim zadovoljstvom, ker so še druge, genialnejše rešitve, kajti brezposelne bi lahko poslali tudi z raketami na luno. Pri nas, v vsej državi, je bilo tedaj 180.000 brezposelnih, kot je dokazovala neizproe-na statistika. S prevozom na luno bi bilo torej precej stroškov, zato pač brezposel-nosti nismo odpravili ne tako in ne tako. Krizo je pa bilo treba vseno reševati, zato so se pač množile redukcije. Toda

začela se je obetati že pomlad, kdo bi zdaj še tarnal! Pomlad je vendar tako poetičen čas, da človek ne sme niti misliti na jed. Razumljivo je, da so redukcije plač pri-zadete tudi one nesrečneže, ki so jim pla-če znižali za kakšnih 5 tisočakov mesečno, da so reveži dobili le okrog 70.000 Din plače. Krivično je torej govoriti le o re-dukcijah delavskih plač. Saj takšen revež, ki smo ga prej omenili, ni mogel zaradi tiste vražje redukcije več noči po nji za-tisniti oči.

V maju je začela kriza tako rekoč popuščati,

če se oziramo na to, da je nismo več tako javno obglavljali. Imeli smo pa drugega dela preveč, da bi se pečali s takšnimi malenkostmi. Edini RK ni pozabil brezposelnih in je organiziral pobiranje darov, stare oblike in obutve. Ljubljanci so darovali nad sto Škarpet. Nasproti krizi smo postavili v Ljubljani kulturno prire-ditev, glasbeni festival, ki mu kriza ni mogla nič škodovati kot tudi prireditve ni škodovala krizi. Obhajali smo tudi materin-ski dan in je bilo izrečenih precejšnja ko-pica ganljivih besed. Kriza se je spričo vsega tega seveda morala potuhnuti. Kljub temu pa tudi maj ni bil brez predavanj o krizi. Pomagala niso nič, kot ni še nobeno. Toda vsa predavanja o krizi so kljub te-mu zelo zanimiva.

Izredno zanimivo je tudi, da so državni nameščenci in stanovniški najemniki pri-redili shod, na katerem so zahtevali zni-žanje najemnin in povedali so še marsikaj, kar je v zvezi z nezasišano krizo, pa se ne da spremeniti. Zato se pač tudi ni nič spremenilo po shodu. Zakaj bi ne bilo za-nimivo, saj vendar prevladuje mnenje, da se vsem godi kar preveč dobro.

V juniju je bila najhvaležnejša kost

novi obrtni zakon. Na krizo seveda nismo popolnoma pozabili, dokler nismo otvorili velesajma. Ko pa je bil velesajem končan, smo zopet lahko spregovorili o preljudi krizi. Seveda so jo upoštevali tudi na ple-narni seji ZTO. Ta mesec smo tudi ugo-tovili, da tujski promet peša. Ljubljana pa menda ni prišla v tem primeru v poštev, da bi kdo ne mislil kaj pregrešnega, ker so namreč nekateri dožili Ljubljano, da so se zaradi nje tuji izogibali Ljubljane. Upajmo pa, da je Ljubljana še koristila pri omiljenju krize, saj so zaradi nje Ljubljanci zapustili mesto ter jo popi-hali na riviero. Nekateri so trdili, da kriza ni segala v letovišča in kopališča. Kdor je preživljal krizo v kopališču, je seveda ni čutil, tem bolj so pa vzdihovali nad njo oni, ki so se tudi navduševali za riviero po tistem daleč od nje.

V juliju je postala kriza kar upravičena

ker so, bile ukinjene reparacije. Kljub te-mu pa nismo mnogo govorili o nji, kajti vse je bilo na počitnicah in dopustih; kdo bi si grenil počitnice s takimi neumnostmi! Dovolj strašno je bilo, da smo morali pre-nesti naravnost peklensko vročino. Ljubljano je razgibal nekoliko le požar paviljo-na na velesajmu. Z uvedbami raznih trošarin so se pečali samo pesimisti. Prikrilo so ljudje godrnjali nad draginjo, ki se je tako lepo obetala, vendar pa to ni bilo ta-ko strašno, kajti ljudje so vajeni že vsega kot ciganov konj stradanja. Krize ni ho-tel nihče odpraviti tudi ta mesec, čeprav so jo nekateri odpravljali.

Zato smo se pa lahko z njo pečali tudi v avgustu. Bila je še vedno pasja vročina, ljudem se ni ljubilo nič drugega kot zde-hati, niti časopisje jih ni moglo potolažiti, saj je pisalo le največ o davščinah in trošarinah. Nihče ni hotel razumeti, da se z davščinami in trošarinami najbolj uspešno pobija kriza. Nekateri so se izgovarjali, da krize itak ni več takšne, da je dosegla višek, kar so namreč vedeli povedati ne-zmožljivi finančniki. To je bilo sicer epa-halno odkritje v zgodovini krize, toda tudi takšne napovedi se ljudem zde že povsem vsakdanje.

Kdor je pa videl razgibano Ljubljano

v začetku septembra

ob kongresu narodnih noš in jesenski ve-lesejski prireditvi, je moral začeti dvo-miti v vsegamočnost krize. Krize ni bilo več! Nihče ni več tožil nad njo in je sploh težko reči, če jo je kdo še čutil. Na ve-lesejsmu so nešteti pozabili povsem na vse strahote gospodarskih rev in nadlog. Ni pa treba posebej omenjati, da se je po-zneje začelo govoriti o raznih neumnostih, ki spravijo človeka tako hitro v slabo vo-ljo, le zaradi pomankamja takta. Morda je primanjkljaj v delavskem zavarovanju, ki znaša okrog 40 milijonov Din, res znak krize, toda marsikdo kljub temu še vedno ni hotel verjeti v njo ter se mu takšne številke niso zdele nič važnega. Ta mese-c, tudi ni bilo treba »razglajati« stanovni-skim najemnikom, saj so jih potolažili, da bo izšel stanovniški zakon.

V oktobru smo postali zopet čemerli

kar je pa najbrž povzročilo slabo vreme in jesenske sapaice. Zopet so se začele vr-stiti strahote druga za drugo. Najprej so se začeli pritoževati nekateri nad krizo socialnega zavarovanja, potem je postala aktualna pesem o varčevanju, udarila je tudi zadnja ura naši umetnosti in seveda niso mogli molčati vinogradniki, ki so to-žili, da imajo preveč starega vina. h koncu meseca smo pa postali nenavadno žalostni kot se pač spodobi za bližnji praznik mrt-vih, zato je bilo kar času primerno, da smo določili na zadnji dan oktobra dan varčevanja. Z varčevanjem smo seveda stopili krizi precej trdo na rep, da so mo-rali območniki tudi nasprotniki varčeva-

nja, ki so propagirali razsipnost pred de-sebnimi meseci. Kakšno so pa še drugi uspe-hi tega varčevanja, naj pove kdo drugi, ki si je res kaj prihranil za Martinovo nedeljo.

Prav posebno razpoloženje glede krize se je polastilo ljudi tudi novembra.

Vsak mesec so gledali na vprašanje krize nekoliko drugače. V prejšnjem mesecu se pa zaradi krize nismo skoraj nič razbur-jali vsaj nekaj časa; vse je bilo važnejše. Zanimala nas je predvsem »mokra« raz-položena Amerika, s trepetom in upanjem smo pričakovali izid ameriških volitev in ko smo zvedeli, da so »suhi« propadli, smo seveda pozabili na vse drugo in smo mo-rahli proslaviti to zmago najmočnejšega svetovnega pokreta, ne glede na krizo. Martinova nedelja ni bila najbrž še nikdar tako vesela kot letos. Prav tako važen faktor v tej kritični sezoni je bilo zani-manje za moralo, ki so jo moralkisti po-vsem odrekli pregrešnemu »Veselemu vi-nogradu«. O morali se je pri nas še vedno govorilo z večjo gorečnostjo kot o krizi ali o čemerkoli drugem. Morala je pa tudi neprimerno važnejša od vsega kar je v zvezi s krizo. Kakšna je pa ta morala, vemo vsi predobro, vemo, kako se lahko pod njenim plaščem imenitno brizga blato po vsem, kar je moralistom v želodcu. Mo-rala je v tem pogledu res važnejša od krize.

Prvenstva pa niso mogli vzeti moralizir-anju niti tisti, ki so začeli govoriti o po-možnih akcijah. Pomožne akcije? Hm, po-kažimo plemenitost, pa apelirajmo na ob-činstvo, toda »Veselega vinograda« ne smemo zanemariti. Moralisti pa so poza-bili peti slavo »Veselemu vinogradu«, ker je tako blažljno vplival na domačo krizo.

Beseda starega rudarja ob novem letu

Delo zaboljšanje težkih razmer bi bilo treba osredotočiti

Trbovlje, 31. decembra.

Beseda kriza se je pri nas že popolno-ma udomačila. Vsakdo jo pozna, saj jo več ali manj čuti na lastni koži, kajti ni-komur ni prizanesla v naši dolini. Ne go-vorimo o nji samo odrasli, temveč že tudi otroci, saj jo tudi hudo občutijo. Razgr-gani čevljarji zajemajo brozgo in prehlad na le dnevnem redu. Ni več v izobilju ba-lega kruha, saj še črna in koruznega pri-manjkje. Pa tudi Miklavž in božiček se zadnja leta izogibljeta delavskih hiš, nč več jim ne prinašata toplih oblek in obu-tve, dasiravno se rudarski malčki na moč trudijo biti pridni in ubogljivi... Kakor bi prišlo nad delovno ljudstvo v rudarskih revirjih prokletstvo pomanjkanja, pa je v njih vendar toliko bogastva, ki se dan za dnem črpa iz teh črnih, mračnih kotlin.

Vsako leto je slabše, mi je nedavno po-tožil suhljast, osivel rudar, ki že okrog 30 let koplje črno rudo tam globoko pod Lim-berkom. Ko sem lanj svojim tovarišem, stiskajoč roke, želel sredino in boljše novo leto, kot je bilo zadnje, smo pač vsi upali, da se bo kriza vsaj omilila in da bo ven-darle šlo na boljše. Pa smo se hudo va-rali. Lani smo se pač ne da primerjati z letošnjim, ko je še vse slabše, kot je bilo lani. Lani smo še več delali pa tudi za-služek je bil še boljši, nego je letos. To-da vse bi še ne bilo tako hudo, ko bi ne bilo tiste strašne negotovosti, v kateri da-nes živimo rudarji, pa tudi drugi stanovi niso na boljšem. Ta strašna negotovost je najhujše, kar smo kdaj prestali, kajti zdi se nam kakor bi bili v vojni, ko ne veš, kdaj te zadene. — Tudi rudar danes ne ve, če že jutri ne izgubi z družino vsakda-njega kruha, in se ne znajde brez dela na cesti. Vrste brezposelnih se množe, veči-noma mladi fantje, ki bi radi prišli za de-lo. Vsak dan jih je več, leto za letom do-raščajo in tvorijo naraščaj brezposelnih množice. Ti mladi ljudje potrebujejo pred-vsem dela, treba je da se delu privadijo v zgodnji mladosti kajti gorje, če se mu izneverijo in jim preide brezdelje v kri. Postali bodo vse kaj drugega, nego kori-stni člani človeške družbe. Zato ni problem brezposelnosti samo vprašanje delavstva, marveč se to vprašanje tiče vseh stanov in ga je treba reševati z združenimi moč-mi. Predvsem pa je naloga delavskih stro-kovnih organizacij, da potom svojih za-stopstev izdelajo podroben načrt, kje in kako zaposliti brezposelne. Poleg tega važ-nega problema pa se morajo delavske or-ganizacije živo zanimati za sanacijo ogo-roženega pokojniškega zavarovanja rudar-jev in za rednejšo zaposlitev rudarskega delavstva, kajti vse trije problemi so na-ravnost eksistenčne važnosti za naše de-lavstvo. V preteklem letu so združene akcije v tem pogledu izostale, to pa oči-vidno zaradi neomnosti, med voditelji strokovnih pokretov. V novem letu naj se vzpostavi strokovna enotnost in solidar-

da so kmetje lahko prodali celo gnla jalca.

Nekateri so tudi opazili, da so začele rasti cene, da so je začela kriza zopet ostriti kot se spodobi na zimo. Toda, za-kaj bi govorili o tem, ko je »Veseli vino-grad« hvaležnejša snov! V Ljubljani bomo pa zopet tudi to zimo z lahkoto zadavili krizo in omilihi brezposelnost. Zgradili bomo avtomobilsko cesto na Šišenski vrh, pa bo zime konec kot bi mignil.

V decembru so vedno pomožne akcije zelo aktualne. Pomožnih akcij pa ni brez nabiralnih. V decembru so ljudje prepriča-ni, da jim bo pomagal Miklavž, če ne on, pa božič, ako pa ne ta in ne oni, tedaj se moraš zanesti na pomožno akcijo! Mi-klavž je pošteno zavil krizi vrat, toda ne dovolj, da bi je ne napadel še božič. Toda, kot smo jo pobijali, mrcvarili in davili mi vse leto zamen, tako ji tudi Miklavž in božič nista mogla do živega, čeprav so mnogi popolnoma pozabili na njo ob teh znamenitih dnehi.

Baje je kriza potrkala tudi na »arest«, ker so ta mesec dobili mnogi »tičiči« dopust. Težko je pa reči, ali ti »letoviščarji« blagrujejo krizo, ker so se morali spoprijeti z njo na svoje stroške.

Vse se ponavlja, zato je kriza ob koncu leta povsem takšna, kakršna je bila lani, morda so se nekoliko spremenili le ljudje, ki letos še bolj vzdihujejo kot lani. Vsi vzdihujejo so pa le elementi, ki ne vedo, da je nezasišano, če še kdo govori o kri-zi, zdaj vendar moramo biti vsi optimisti, vsi tajiti krizo, kajti s tem jo najprej od-praviš in tudi najbolj zanesljivo. Klobasa torej nima konca in to je bistvo krize. Na ta način jo bomo lahko davili še deset-letja.

nost v vseh večjih akcijah, kajti le takrat bo uspeh zjamčen.

Voditelji strokovnega gibanja v rudar-skih revirjih so doslej hodili s svojimi or-ganizacijami svoja razredna pota, kar pa ni dobro, kajti ravno današnja težka so-cialna in gospodarska stiska zahteva v tem pogledu enotno postopanje in solidarno prizadevanje vseh stanov po medsebojni pomoči. Danes so bolj kot kdaj poprej vsi stanovi navezani drug na drugega, ker vsi enako težko prenašajo težko breme današnjih časov. Kakor so pridobitni kro-gi v rudarskih revirjih navezani na zaslu-žek delavstva, tako je na drugi strani zo-pet naš delavec navezan na kredit teh sta-novi in mora se priznati, da so ravno ti stanovi prav posebno razumeli v sedanj-i krizi težaven položaj našega delavstva in so mu šli čestokrat preko mej možnosti s kreditiranjem na roko, tako da znašajo krediti, ki so jih naši trgovci in obrtniki nudili našemu delavstvu, več milijonov.

In ravno zato bi morali biti voditelji strokovnih pokretov in stalnih medsebojnih stikih s pridobitnimi stanovi, da bi se z njimi posvetovali, da bi se pokrenile skup-ne akcije, združene intervencije, solidarno zahteve, ker so interesi trgovcev, obrtni-kov in drugih stanov pri izboljšanju po-ložaja delavstva enako prizadeti, kot in-teresi delavstva samega. — Rado se pri-peti, da pride delavec k temu ali onemu trgovcu, vzame tam za več sto dinarjev blaga z zagotovitvijo, da ga bo pri prvi plači povrnal. Toda moža je trgovec ta-krat videl in nikoli več. Takih primerov je k sreči malo, vendar pa še ti občutno ško-dujejo kreditu ostalega delavstva, pa tudi ostalemu poštenemu delavstvu materijalno, ker mora potem tak dolg pribiti oško-dovani trgovci na blago, kar plača zopet pošten delavec. Ne bilo bi torej odveč, če bi voditelji delavskega gibanja tu pa tam spregovorili na zborovanjih tudi besedo o škodljivosti takega postopanja za obči kredit delavstva.

O vseh takih in sličnih važnih vpraša-njih bi se lahko posvetovali strokovni vo-ditelji našega delavstva z našimi pridobit-niki, če bi ustanovili nekaj akcijski odbor, ki bi obravnaval in reguliral vsa ona vprašanja, ki so v interesu splošnosti. Sno-vale bi se lahko večje skupne akcije, dela-lji skupni gospodarski in socialni programi, katerih izvedba bi bila v korist trbovelj-skega prebivalstva. Iznašala bi se obče-koristna mnenja, predlogi, načrti ter opi-lili in usposobili za realizacijo.

Tak akcijski odbor, sestojel iz zastop-nikov združenih stanov naše doline, bi bil dovolj jak socialno-gospodarski faktor, ki bi vsaj nekoliko omilil težke socialne in gospodarske prilike v trboveljski dolini.

Tako je modroval stari, v težki borbi za obstanek osiveli mož, kateremu sem dal prav, kajti če se bomo v letu 1933, lotili takega načrta ni dvoma da se bodo razmere pri nas v doglednem času zbolj-šale. Le v slogi je moč in rešitev!

V tem znamenju želimo vsem Trbovelj-čanom, zlasti pa našim cenjenim naročnikom, čitateljem in prijateljem, srečno in veselo novo leto.

Vrnila sta se

— Obžalujem gospod, toda moram vam povedati, da se je ček, ki ste mi ga dali za zdravniško ordinacijo, vrnil.

— Kakšno naključje, gospod doktor! tudi moja bolezen se je vrnila.

Pozabljiv bolnik

— Gospod doktor, že tri mesece je, odkar mi je umrl mož, pa se mi vsako noč prikaže v sanjah.

— Bodite tako prijazni, ko se vam zopet prikaže, na ga spomnite, da mi dolguje še 300 Din.

Važnejše

Agenti: Gospod šef, ta stroj vam na-domesti sto delavcev.

Sef: Hm, ali bi mi mogli prodati stroj, ki mi bi nadomestil sto odje-malcev?

VZROKI KRIZE NAŠEGA GLEDALIŠČA

Sedanji sistem bi bilo treba reformirati, če hočemo ljudi zopet navezati na gledališče

Ljubljana, 31. decembra. G. Julij Betetto, najuglednejši naš operni pevec, je po svoji vrnitvi z dveletnega stalnega gostovanja na veliki državni operi v Monakovem zopet v Ljubljano, izjavil poročevalcu „Jutrac“ med drugim sledeče:

»Razmere, kakršne sem našel doma, so prav žalostne. Prav resno se bojim, da nas preseneti novica, da je naše slovenske opere — konec. Čudim se, da more vodstvo našega gledališča sploh še vzdrževati opero, dramo in opereto. Moj pesimizem pa mi potrjuje dejstvo, da je naša publika čedalje bolj brezbrizna za gledališče. V dno duše me boli, ko vidim, da za predstave v Ljubljani, ki so večnoma izvrstne, če upoštevamo vse okoliščine, ni med občinstvom pravega zanimanja. Gledališče je prazno. Priznam, da so časi težki. Tudi v Monakovem imajo okoli 60.000 brezposelnih (torej več kakor šteje Ljubljana vseh svojih prebivalcev! Op. por.), toda tam ni gledališče nikoli prazno. Narod je toliko vreden, koštor se cenil. Čim svojih kulturnih zavodov ne ljubi in ne poseča, je to znamenje, da ne čuti več potrebe po njih. In to je duhovna, moralna in ne gospodarska kriza!«

Ravnatelj drame P. Golia

Ce ne bi mogoče preprečiti katastrofe (naše opere), bi zgodovina kruto obsodila slovensko razumnost in voljo, kulturno plast naroda. Trkanje na prvi in bahanje o visoki kulturni stopnji in izobraženstvu ne pomaga nič; treba je dejanj!

Tako Betetto. Za opero in sploh za naše gledališče je torej položaj resno kritičen. Kriza sega že tudi dalje časa na gledališko osebo, ki prejema svoje gaže le v drobcih, v akontih, a ne redno in v celoti. Te gaže so se itak reducirale, a tudi takih ne more gledališče nakazovati; enkrat. Kako težko je življenje naših večinoma marljivih in sposobnih igralcev, pevk in godbenikov z ostalim, tehničnim osebjem v takih razmerah, si lahko mislimo.

Cepprav nima mestna občina ljubljanske direktne nobene zveze z našim gledališčem in še manj kak vpliv na gledališko vodstvo, podpira se že let Narodno gledališče z zneski, oziroma z odpisji računov, ki visoko presegajo podpore, s katerimi je kdajkoli pred prevratom sama vzdrževala slovensko gledališče v Ljubljani. Toda vzlic mestni in državni podpori naše gledališče komaj vztraja, ker so stroški večji od dohodkov.

Krize so v prvi vrsti krivi premajhno posejane predstav, apatičnost, nezavednost in za dramsko in operno umetnost brezbriznih inmovitih krogov ljubljanskih in pa tipično slovensko velikaštvo. Ljudje zahtevajo preveč. Uvaževati nečejo! V Ljubljani je imelo slovensko gledališče prav zato zmerom zelo težko stališče, in z izjemo nekaj let po prevratu, ko so imeli ljudje več denarja, se je naš Narodno gledališče z zneski, oziroma z odpisji računov, ki visoko presegajo podpore, s katerimi je kdajkoli pred prevratom sama vzdrževala slovensko gledališče v Ljubljani. Toda vzlic mestni in državni podpori naše gledališče komaj vztraja, ker so stroški večji od dohodkov.

Pokojni Fran Milčinski je bil tudi dve sezoni v družbi Mat. Hubada intendant našega gledališča. Mož je bil humorist, toda odstopil je ogorčen in nervozen ter je pripovedoval kasneje, da je „delal poslednji nekaj let velike ovirke, samo da ni videl in slišal ničesar in nikogar od gledališča“. Ta izjava Milčinskega najbolj drastično dokazuje, kakšno je bilo včasih delovanje ljubljanskega gledališkega intendantata.

Po prevratu, ko sta Gledališki konzorcij in Dramatično društvo obnovila naše gledališče, ki sta bila ubila nearečna vojna in še nearečnejša kranjska politika, se je položaj čudno izpremenil. Gledališko vodstvo je znalo zbrati velik kapital, a publika, ki je bila ostala nekaj let brez slovenskih predstav, je zdaj kar oblegala gledališko blagajno in se trgala za vstopnice. Ljudje so bili takorekoč nesrečni, in ne le vsak vidi dobičkar, nego vsak kolikor toliko kulturni in zaveden človek je smatral za samo ob sebi umljivo, da ima v gledališču ložo ali sedež.

Do prevrata mala, tiha, pomilna Ljubljana je po l. 1918. močno narasla; priseliki so se mnogi inteligenti s juga in severa, dobili smo vseučilišče, akademije, več novih srednjih in meščanskih šol, več novih velikih uradov. Gledaliških abonmentov je naraslo za 6-7 zaporednih abonentov! To je bil ogromen skok od predvojne dobe, ko je imelo naše gledališče le dveje piškavih abonmentov — a in b — vedno istih oseb in vedno istih obrazov.

Zdaj se je v gledališču lahko delalo, in država je v takih razmerah lahko prevzela tudi naše gledališče s osebjem vred. Igre, ki so se mogle vprizarjati pred vojno le po dvakrat, kvečjemu štirikrat, opere, ki so se smele ponavljati le trikrat ali štirikrat, operete, ki so kot čudežne privlačnice pred vojno doživle te večje reprize, ves tak repertoar se je po prevratu lahko igral ali pel takorekoč brezkončno in kar več sezon brez prestanka. Gledališki naš obrat je nenadoma postal velikomesten! Igralo se je v dveh gledališčih. Zato pa se je kajpak pomnožila tudi uprava, ki je včasih stela le dva moža, s celo vrsto strokovnjakov: s tajnikom, dramaturgom, s ravnatelji, več režiserji, več kapelniki, inscenatorjem, slikarji, blagajniki in še z drugimi faktorji. Birokratizem ima povedo mnogo glav, se lo komplicirano uradovanje, na drobno razsekane referate in instance.

In pragmatiziran in defektiviran je bil tudi naš gledališki personal. Vse veliko-mesto!

Ta defektivnost — stalno nameršanje — igralcev in pevcev ni smanjšala njih vztrajne marljivosti in ambicije. Nekateri so se bali, da stalno nameršeni igralci in pevci popuste v naponu in postanejo brezbrizni. Nasprotno, stalno osebje se je vrglo in vpelo, se kvalitativno vedno dvigalo, tako da smo dobili časoma prav dober dramski in operni ansambl, ki je sposoben ustvarjati zares dobre, včasih celo izvrstne predstave. Tak stalni ansambl ima pripravljen ogromen repertoar narbran in priločen v toku let, tako da ni uprava nikoli v zadregi. Zlasti naša drama je stalna in še srečnejša od naše opere, ki vendarle včasih utrpava izgube in izpremembe na škodo prihodnosti in bogatstva svojega repertoarja. Vse to je lepo in prav — na eni strani.

Na drugi strani pa ni tajiti, da današnja stalnost personala deli našega občinstva ni več. Čim dalje glasneje se čuje opazka: »Kdo bo hodil gledat ali poslušat deset ali še več let vedno iste ljudi? — Celo največji umetnik je končno zmerom isti in vedno enak! Saj priznam: marljivost, ne neutrudni, ak — imajo vendarle vedno iste obraze in iste glase, iste vrline in iste nedostatke. Zekaj se izprememi! Ljubljana je majhno mesto... Lahko je Dunaju, Monakovu... celo Beogradu; tam polnijo predstave tudi številni tuji, v Ljubljani pa — le domačini!«

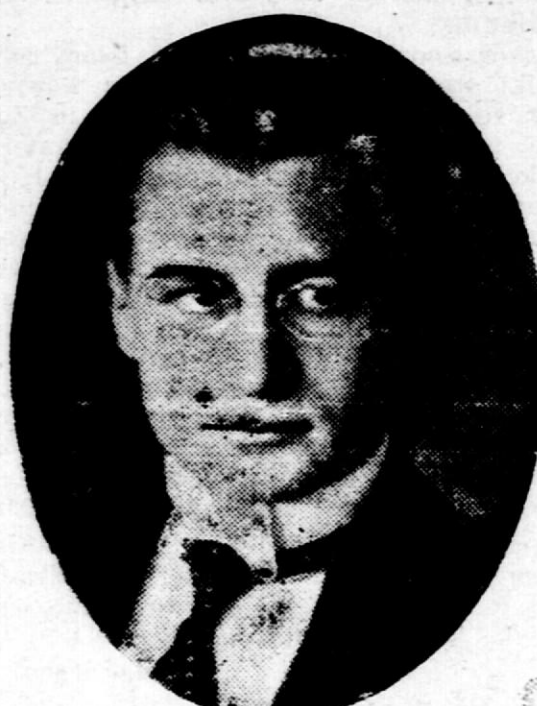
In posebej glede opernega repertoarja se čuje: »Ze deset let poslušamo v bistvu vedno ene in iste opere. Novega je premalo, a kar je novega, je izvrstno tako, da ga ne grem poslušat dvakrat. Vse stare in ljube opere sem slišal že s raznimi pevci in pevskami tolikokrat, da me se z vabijo več ali le še redkokdaj v gledališče. Da so predstave lahko obiskane? Ni čudno. Tudi drugi mislijo tako, kakor jaz. Hodimo pač rajši v kino, kjer gledamo vedno nove umetnike in poslušamo petje vedno novih umetnic. Ali pa poslušamo lepo doma po radu operne predstave s svetovno slavimi zvezdami in z

orkestri, proti katerim je ljubljanski operni orkester, primaruha! prava nična muha!« — Tako-le govore.

Poleg gospodarske krize in apatičnosti inmovitih krogov sta tu še dva vzroka krize našega gledališča, slasti opere. Lahko je dokazovati, da sta nekulturna in morda še drugačna; toda v še vedno mal Ljubljani tudi ta dva razloga držita. Sistem, ki je dober za veleimate, mogoče tudi za Beograd in celo za Zagreb, ni brez velike napake za Ljubljano.

Betetto je pisal lepo in od aera. Ali Ljubljana ni Monakovo. In sam G. Betetto je primer, da celo Monakovo izpremenja svoj gledališki personal...

Človek je pač tak, da ljubi stalno in izpremembo. Tudi v umetnosti, slasti pa v gledališču.

Ravnatelj opere M. Poljš

S tem pa nikakor nečem poslati naše uprave, n. pr. operne, naj mahoma izpremeni ves svoj solistovski personal. V sistemu je napaka: defektivnost bi morala veljati obenem za vsa gledališča, ne pa le za vsako posamezno. Naš solist naj bi bil kakor vsak drug državni uradnik, ki je premestljiv s vsaki dolžnostmi in pravicami. Nekaj let v Skoplju, nekaj let v Novem Sadu, pa v Beogradu, Zagrebu, Ljubljani, Mariboru, v Sarajevu ali Splitu. Tako bi se razvijal, izpopolnjeval in bil povsod priljubljen. Nikjer bi se ga ne naveličali in spreobčile.

Jezik? Naša Gljungec, naš Poček, naš Nučič, Krizaj, Bukšek, rajna Borštak in Polakova i. dr. dokazujejo, da jezik ni nikak ovrta resni volji. Kakor ni našim državnim uradnikom v Beogradu, po Srbiji, Hrvatski in Sloveniji. Uradujejo, govore, rešujejo akte v vseh treh jugoslovanskih jezikih, po vrhu pa morda še v nemškem in francoskem.

Tudi gledališki člani so državni uradniki! — Trdno sem prepričan, da govore gledališki posetniki po drugih jugoslovanskih mestih čisto tako, kakor po Ljubljani: »Delectat variatio!«

Izprememba prinaša v publiko novo zanimanje in predstavlja večjo privlačnost. Marsikdaj pa bi izprememba tudi izzvala pravilneje ocenjevanje odlošlega člana in željo, naj se spet kmalu vrne. In ko bi se vrnil, bi ga sprejel z novo, še večjo ljubeznijo. Morda.

Taka je moja misel. Ali je napačna? — Eno stoji: sedanji sistem je potreben reforme. Vsaj za mesta, kakršno je Ljubljana. Proteus.

Vprašanje o vprašanjih

Kopico vprašanj potrebujemo že zaradi tega, ker se moda tudi v tem pogledu naglo menja

Ljubljana, 31. decembra. Tega vprašanja pa še res ni nihče našel. Čudno je, prečudno, da so mogli prezreti tako imenitno, aktualno ter prevažno vprašanje. Čudno pač zato, ker so reševali, ali, kako bi jih naj imenovali? — reševali že vsa vprašanja, seveda tudi takina, ki jih, bogme, ne moreš vretiti ne med znanost, ne med zabavljanje in ne med sport. Ze samo zaradi tega vprašanj bi bilo treba narediti poseben register, pač zato, ker je postalo reševanje, odnosno mrcvarjenje vprašanj in zadev nova veda, ki ima najljubše budočnost. Ljudje v novem poklicu ne bodo nikdar dosegli tiste vražje poklene nadprodukcije, ki je zakrivila nearečno brezposelnost in nekončen rep vprašanj. Menda ni treba še posebej omenjati, kako imeniten je ta poklic že zaradi plač ter krušnega vprašanja. Marsikdo dandanes imenitno živi, ker rešuje vprašanje krize, kar so pa itak dovolj znane stvari.

S tem člančicem torej polagamo temelj novemu reševanju vseh vprašanj in se naj novo vprašanje imenuje univerzalni problem. Čemu bi utemeljevali, zakaj je treba načeti tudi ta problem, tradicija je že, da ni treba nobenega reševanja kategorizacijskih vprašanj upravičiti in utemeljiti. No, sicer pa ni tudi še nihče razrešil tega vprašanja, ali je treba reševati probleme tako, da najprej utemeljimo njihovo aktualnost ali ne. Glavno je pa, da se govori, vseno je, o čem. Tudi ni nikjer rečeno, o čem se naj razpravlja. Kakor hitro začne govoriti, ali že v problemu.

Toda pregrešno bi bilo misliti, da je razpravljanje o vseh teh gromozanskih problemih brez pomena in namena. Ne bomo pa dokazovali, kakšen pomen in namen ima naše vprašanje. Saj vendar veste, da imajo vsa vprašanja izreden pomen, namem pa vedno drugi od tega, ki mu ga pripisujejo. To nam najlepše dokazuje reševanje vprašanja tako zvane krize. Ljudje občudujejo

krasne ideje, ki vznikajo pri reševanju vprašanja gospodarske krize ter se seveda vedno povsem prepričani, da je krizi odklenalo, ko se pojavi nova genijalna zamisel. Ko pa vseeno ni konca krize, ljudje ne smejo biti razočarani, saj strokovnjaki in vsi drugi, ki imajo takšna reševanja v zakupu, še naprej raziskujejo problem, ki je najbolj imeniten zaradi tega, ker je neiztrpen. Nihče ne more tudi potem takem očitati reševanjem, da so pasivni in da se ne brigajo za ljudske bolečine. Ta namen, ki je sicer lepo zakrit, je vendar tako lep in idealen, da je reševanje vprašanja uravničeno že v njem.

Naš namen je prav tako idealen. Samo po sebi se razume, da moramo sodelovati za dobro stvar. Zato pač moramo skrbeti, da se razpase reševanje vseh mogočih in nemogočih vprašanj do skrajnosti, če sploh lahko govorimo v tem primeru o skrajnosti. Ali se vam ne zdi potrebno ustanoviti poseben odbor, ki bi iskal nova, še nenačeta vprašanja? Sicer je dovolj posameznikov, ki so neznanako genijalni, da lahko izumijo vsak dan aktualen problem, ki zahteva nujne rešitve. Vendar je velika nevarnost, da pride do katastrofe: zmanjkalo nam bo problemov, kar pomeni toliko kot pogin človeštva. Sej je vendar znano, da zavisi budočnost človeštva od uspešnega reševanja vseh problemov, magari takšnih, kot je tisti, kakni ima krava daljši rep kot maček.

Nikar nam ne ugovarjajte, češ, da imamo zdaj še vprašanje brezposelnosti, vprašanje neštetihih kriz, socialna vprašanja, nacionalne probleme, stanovanjsko vprašanje, vprašanje uradniške stalnosti, žensko vprašanje, problem vojnih dolgov, treznostno vprašanje, literarna in umetnostna vprašanja, vprašanje zakonskih ločitev in zarjavlih devic, razoročitveno vprašanje, prometno vprašanje, problem beračenja, vprašanje invalidov, verska in plemenska vprašanja

in... — nekaj nam je torej še iskati več vprašanj? Tako lahko govorijo destruktivni elementi. Saj vendar veste, da nam je treba že zaradi tega kopico vprašanj, ker se moda tudi v tem pogledu naglo menja. Tudi afere niso dolgo moderne, zato se mora- jo hitro menjavati in vprašanja, ki jih tako vneto rešuje ves svet, so kar sorodna aforam. Zato smo je torej, ker še niso reševali organizirani, da bi smoteno neskakovali probleme; samo po sebi se razume, da bi morali izdajati svoje glasilo, prirejati predavanja in izdajati brošure. Vse to sicer delamo zdaj vsi, se pravi vsa javnost, toda opaža se, da ni nad nami vodilne roke. Treba je vendar priznati poklic reševatev in reševanje vseh problemov povzdigniti na višino patentov in monopolov. Zdaj imajo

sicer reševalci tudi še monopol na reševanje nekaterih problemov, toda nastaja nov problem, ali so ti patenti popolni in če so pod njimi že vsa vprašanja, ne izvenzijo tistega, ali je treba jesti kranjske klobase z zeljem ali repo.

Zdaj menda tudi razumete, zakaj se nam je tako mudilo skuhati to vprašanje. Hoteli smo ga pač načeti, preden bo prišlo pod patent. Presrečni smo, da se bo posled povod razpravljal tudi o tem vprašanju, predavali bodo o njem, pisali in pridigovali. In ni zlomek, da bi nam zmanjkalo takšnih problemčkov! Upajmo, da o najimenitnejših, najzabavnejših problemih človeštva sploh še ni spregovorilo! Zato se nam obeta še mnogo zabave — in dobra prebava tudi ni kar tako.

Pogled nazaj in naprej

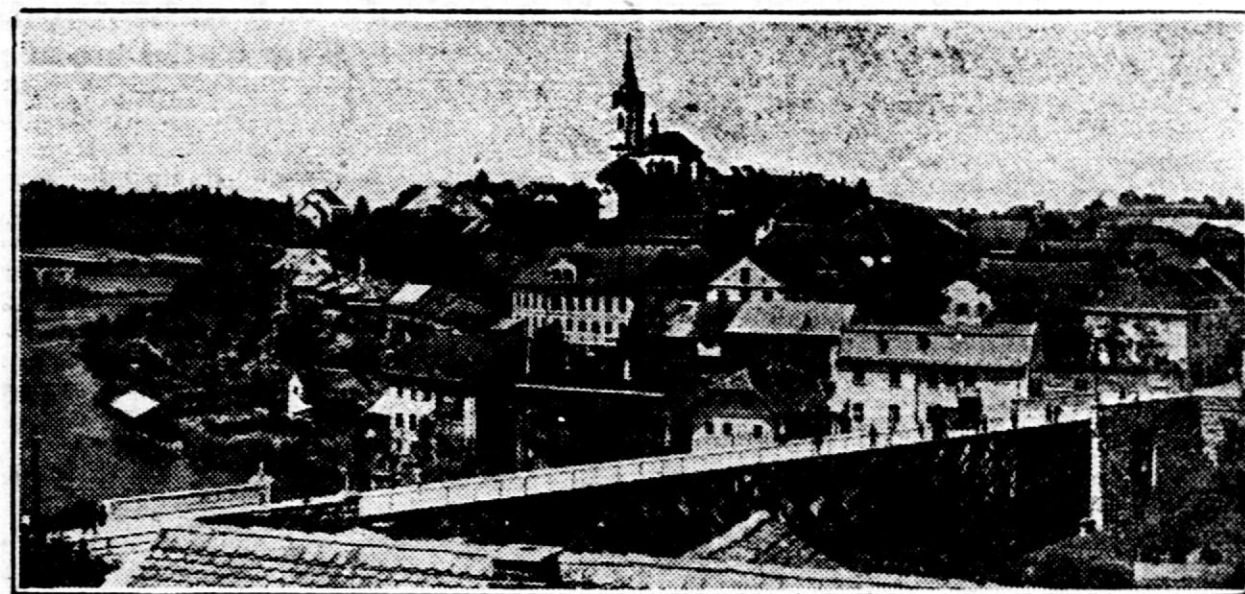
Novo mesto in z njim vsa Dolenjska se budi iz podeželske zaspanosti

Novo mesto, 31. decembra.

Kaj bi dejali o starem letu? Dobro in slabo, lepo in grdo. Pa je že tako na svetu, da je vse neprijetno v preteklosti pozabljeno, kar pa nam je prišlo, se sčasoma kaže v vedno lepši luči. Človeško je to, zato staremu letu ne bomo ničesar očitali. Svetlo in prijazno se nam zdi ob zatonu in ohranili ga bomo v najboljšem spominu. In to celo brez laskanja in pretiravanja, saj pomeni leto 1932 za dolenjsko metropolo prelom s starimi tradicijami miru in tihoje podeželske idile patrijahaličnega življenja. Prebudila sta se dolenjska zemlja in njeno ljudstvo in zavedati sta se začela sebe in svoje vrednosti in vsa sta v pripravi za plemenito medsebojno tekmo z drugimi, že doslej zavednejšimi in zato srečnejšimi sosedi.

Novo mesto v tem prednjej in po vseh prirodnih zakonih mu gre tudi v bodoče vodilna vloga. Zanj je to razdobje osobite važnosti in v zlatih črkah ostane v letopisih mestnega arhiva.

Vsak začetek je težak. Novomeščani pa se nad začetkom svojega tujkega prometa ne morejo pritožiti, pač pa obratno, prav pohvaliti. Seme je poglalo, gojimo skrbno mlado debelce, da se nam čez leta razbomoti v mogočno drevo!

Pa pustimo tujski promet, dovolj smo že pisali o njem in še bomo, pogledimo že kam drugam!

Novo mesto je danes dokaj večje, kot je bilo še pred leti. Tedaj je merilo le 260 ha 56 a 29 kv. m. Priljubili so mu Kandijo in mestne meje so se pomaknile tja pod šmihelske zidove in onstran kmetijske sole na Grmu ter obege danes politična občina Novo mesto 501 ha 61 a in 48 kv. m površine. V 380 hišah prebiva 4045 ljudi.

In za njih telesni in duševni blagor je vsestransko poskrbljeno. Kje se lahko še tako postavijo, da imajo moški svojo in ženske svojo bolnico? Širok pas Krke ju loči. Prvo oskrbujejo usmiljeni bratje, drugo usmiljene sestre. Zdravnikov je na izbiro 7, pa še povrh zobozdravnik in dva dentista. Zdravila prodajata dve lekarni, droge pa drogerija »Krkac«. Tudi odvetnikov je 10 in vsi imajo dosti posla pri okrajnem in okrožnem sodišču.

Kot sedež sreza ima Novo mesto seveda vse urade, ki spadajo v tako provinčno mesto. Celu brez vojaške posadke ni. Proj, ko slednje še ni bilo, v onih starih tasih, smo imeli pa »purgarje«. Po lastni nestrnosti smo jih izgubili, dočim se otoška Kostanjevica še postavlja z njimi.

Za duše skrbje v kapituju in »klostru«. Ponosno kraljuje vrh skalnega griča mogočna kapiteljska cerkev s silnim zvoničkom. Ona daje obeležje ljubki sliki polotoške naselbine v obzoru zelene Krke. Infurirani proš s tremi kanoniki in vikarjem tvorijo mestni kapitelj, kjer je sedež župnega urada. Franciskanom je bila nekdanj poverjena vzgoja mladine. Zlaj opravljajo to le še deloma. Sijajen je položaj njihovega samostana na pečinah visoko nad Krko. Duhovnikov premora Novo mesto nekoliko tucet.

Sol pa nič manj kot osem. Na Seidovi cesti stojita zaporedoma dve veliki palači. Prva je komaj tri leta stara. Nastanjeni so v njej štirje zvodci: otroški vrtec, deška in dekliška osnovna ter meščanska šola. V naslednjem poslopju je realna gimnazija, ki so jo zgradili tik pred svetovno vojno.

Gimnazijo poseđa danes 262 dijakov in 126 dijakinj, ki jih poučuje v osemih razredih s tremi vzporednicami 12 moških in ena ženska učna moč. Poleg njih delujejo na zavodu še trije honorarni nastavljenici, med njima ena ženska.

Meščanska šola ima štiri razrede in eno vzporednico. Dovoljena je še druga, pa radi pomanjkanja učne moči še ni otvorena. 86 učencev in 62 učenk, skupno 148 oseb poučujejo štirje učitelji in tri učiteljice. Za verouk je nastavljen honorarni učitelj.

P-trazredna deška osnovna šola z dvema paralelkama šteje 234 učencev, ki jih poučuje osem učiteljev, med njimi dve učiteljici. Dekliška osnovna šola ima v petih razredih 177 učenek in šest učnih moči. Otroški vrtec poseđa 55 otrok obeh spolov in ga upravljata dve učiteljici-vrtarici.

Trgovsko-nadaljevalno šolo, ki ima vsako leto le po en razred in se zaključijo vsako drugo leto, poseđa letos 7 trgovskih vajencev in 5 vajenk, skupno 12. Poučujejo jih tri učne moči.

Obrtno-nadaljevalna šola ima v treh razredih s tremi vzporednicami 118 obrtnih vajencev in 17 vajenk, skupno 135, ki so podrejeni osemim učnim močem.

Slednjič imamo še na nižji kmetijski šoli na Grmu okoli 50 gojencev s 4 strokovnimi in 5 honorarnimi učnimi močmi.

Skupno torej poseđa novomeške šole okroglo 1200 učencev in učenk, kojih vogojo vodi nekako 60 učnih moči. Če bi vzeli le razrednike brez prepotrebnih predmetnih učiteljev, pride na razred okroglo 34 učencev, kar je za dosego učnega smotra in pozitivnega uspeha že precejšnja številka. Na trgovsko-nadaljevalni šoli poučuje meščanskošolsko, na obrtno-nadaljevalni pa osnovnošolsko učitelstvo. K pouku je pri-

tegnjenih na razne zavode tudi več strokovnjakov očesnikov, tako da je vseh srednjšolskih, strokovnih in osnovnošolskih učnih moči v Novem mestu komaj 38.

Za revne študente skrbí dijaška kuhinja PRK na meščanski šoli. Letos je nabrala po mestu 2384.— Din podpore, kar ni posebn mnogo. Tudi karitativnih društev ima mesto več, narodnih, sportnih in drugih združenj pa najmanj 50. Gledališke odre ima štiri, sicer pa je v Novem mestu posebno priljubljena dvojka. Vsega je dosti po dveh. Mnogokaj smo že našli, pa ne smemo prezreti dveh mostov, dveh železniških postaj, v Novem mestu in v Kandiji, ter dveh kopališč, na Krki in »Sanišce«.

Nemala je skrb mestne občine za vse ta občinski aparat, zato je njen blaginjski promet vsako leto milijonski. Letošnji še ni zaključen, lanskega omenim le mimogrede. Dohodkov je bilo 951.217,80 Din, stroškov 928.240,67 Din, kar znači 22.977,13 Din prebitka. Za nastopno leto so proračunani celokupni izdatki na 1.228.598 Din. Primanjkljaj Din 955.858 se bo kril s 65 odstotno dasklado na direktno davke. Tudi ostale davštine bodo enake letošnjim.

V letu 1933. se bo tudi pokazalo, kaj je za odmero vodarine umestnejše, 10 odstotkov stanarine ali vodovodni števeci, ki so jih letos za poskušnjo namestili po mestu 30. Vodovodno omrežje bo potrebno spet razširiti in ojačiti.

Kot središče vinorodne okolice razpolaga danes Novo mesto s 37 gostinjskimi obrati, tako da pride na vsakih 110 Novo-meščanov ena gostilna. Všteti so štirje hoteli, tri restavracije, dve kavarni in brezalkoholna gostilna. Vsa ta gostišča premorajo nekoliko sto tujskih postelj. Za prevažanje domačinov in tujcev služi 14 avtomobilov, od katerih jih je vsaj pet stalno na trgu.

Trgovina in obrt sta pri nas na odlični stopnji, industrija pa je še v povojih. Morda ni daleč čas, ko bo Novo mesto še hvalilo previdno usodo, da mu ni naklonila več industrije, ker če hoče postati uveževano letovišče in to tudi ostati, ne smejo tovarniški dimniki preganjati tujcev.

Statistika je najvernejše zrcalo, zato jo delno navejamo ob prehodu v novo leto. Veliki so načrti za bližnjo budočnost, tudi na Novomeščanih samih je, koliko se bodo izpolnili.

Učimo se od večera, delajmo danes in mislimo na jutri!

Preteklemu letu najlepše spomine, nastopajočemu vse naše upe!

Pisnat Viktor.

Kriza v drugem največjem mestu sveta

New Yorku se na zunaj prav nič ne pozna, da preživlja hude čase

Tujsu, ki pride v New York, se bo zdelo neverjetno, da je zdaj v mestu skoraj en milijon brezposelnih. Kdor bi pričakoval, da zagleda množice brezposelnih, oblegajočih pekarnice ali blodečih brez cilja po ulicah, bi se temejito zmotil. Namestu znakov krize zagleda kipečo delavnost, trgovski vrvež, polne ulice pešcev in avtomobilov. V nepretrganih vrstah kipi in vrvi življenje drugega največjega mesta sveta. Nobene potrtosti, nobene resigna-

Empire State Building, največji nebotičnik

cije ne vidiš v tem ogromnem mestu. Čeprav so izgubili prebivalci zaradi krize toliko denarja, kakor morda nikjer drugje na svetu. Seje če si ogledaš življenje od blizu, opaziš znake zastoja in nje posledice. Celo mladi trgovci, ki jih je kriza najbolj zadela, niso izgubili humorja. Tu pa tam se pojavijo izložbani napis, kakor: »Ta kraj ni zame, razprodajam« itd.

Prebivalcu New Yorka znaki slabih časov seveda ne uidejo. Tipičen primer so newyorški avtomobili. Njih soferji, enako popularni v mestu, kakor so bili svojčas pri nas izvoščiki, so bili prejšnje čase polni zdravega humorja in veselja do življenja. Zdaj so pa čemerni in potrti. Ljudje hodijo zdaj večinoma peš in soferji avtomobilov zaslužijo zelo malo. Avtomobil, kakršne imamo pri nas, bi v New Yorku sploh ne mogli voziti. Večina avtomobilov starejšega tipa je izginila in sofer vas takoj opozori, da se boste peljali v lepem avtu. Eleganca avtomobilov je dosegla višek, ki tu pa tam že meji na smešnost. V New Yorku vidite avtomobile svetlih barv vseh mogočih odtenkov do žolte, avtomobile s dijagonalnimi programi raznih, čisto kričočih barv, beločrno pleskane itd. Človek bi mislil, da vidi karneval, če stoji na prometni ulici in gleda mimo drveče avtomobile.

Po križih in težavah vsakdanjega življenja mora priti nekaj, kar povzdigne razpoloženje ljudi. New York je mesto gledališč, saj jih ima 86. Nekega dne so igrali v njih 26 različnih iger. Zdaj je pa zelo težko spraviti ljudi v gledališče. V tem pogledu bi New York lahko primerjali z Ljubljano. Veselejšo splošno znanega, priljubljenega pisatelja so igrali komaj pet dni. Največji dohodek, ki jih je imela blagajna v enem večeru so znašali 250 dolarjev. Ves teden je bilo gledališče skoraj prazno in posledica je bila 30.000 dolarjev izgube. Pač so pa vedno nabito polna burleska gledališča in popularna plesišča. Duh, ki vlada tu, močno spominja na čase med svetovno vojno, ko so živeli ljudje samo od danes na jutri.

Toda vrnimo se k trgovini. Če bide nova knjiga, je založnik lahko vesel, če spravi v promet 40.000 izvodov, dočim jih je spravil v normalnih časih najmanj 80.000. Malo je panog trgovine, ki bi ne čutila posledic gospodarske krize. Trgovina z realitetami je v popolnem zastoju. Gospodinjje so pripravljene na vsak kompromis glede najemnine, samo da obdrže najemnike in če najemnik ne more plačati, da pusti stanovati brezplačno. V Ameriki nosi vse stroške za opremo hiše in stanovanj lastnik sam. Tam pa tudi ni pretiranih najemnin, kakor pri nas. V največjem trgovskem poslopiju sveta, Empire State Building, je odanih samo 60 odstotkov lokalov. Če pa hočejo kriti stroške za vzdrževanje poslopija, morajo oddati najmanj 775 odstotkov lokalov. Enako je s hoteli, ki so večinoma prazni.

Tudi plače so se znižale, in sicer ne za 10, temveč za 50 in še več odstotkov in vsak človek je vesel, če sploh še kaj zasluži. Stenografi, ki so dobivali prej tedensko 40 dolarjev, so zdaj veseli, če zaslužijo 20 dolarjev. Arhitekti delajo še za nižje plače. Padajo po tudi cene. Nekatere vrste blaga so se pocenile za dobrih 100 odstotkov. Lani je bilo v New Yorku 37.883 privatnih telefonov manj, kakor predlanskim, letos bo pa nazadovanje še večje.

Nikoli ne bi dobil človeka tako krasnega, skoraj novega avtomobila tako

poceni, kakor sedaj. Za 200 ali 300 dolarjev dobiš iz druge roke avtomobil, ki je stal prvotno 2000 do 3000 dolarjev in ki je prevozil komaj 10.000 milj. Pa tudi novi avtomobili so zelo poceni. Za 500 do 700 dolarjev dobiš modern avtomobil, ki bi ga pri nas ne dobil za 90.000 Din.

Cene življenjskih potrebščin, mesa in drugih živil so zelo padle. Gostilne, kjer prej ni bilo mogoče dobiti srednjega obeda izpod pol drugega dolarja, ponujajo zdaj enake obede za 75 centov ali pa še ceneje. Zanimivo je, da dobiš v Ameriki k obedu zastoj maslo in kruha, kolikor ga hočeš. Luskuznih predmetov niče ne kupuje, čeprav so se pocenili skoraj za polovico. Starinske predmete dobiš po smešno nizkih cenah. Tako je bilo prodano na javni dražbi starinsko pohištvo iz dobe Ludvika XV. dva naslanjača in otomana za 75 dolarjev, čeprav so ga cenili strokovnjaki na 15.000 dolarjev.

Morda bo kdo vprašal, ali so v teh težkih časih sploh še lokali, ki kaj zaslužijo. So, in sicer lokali, kjer popravljajo obutev in čistijo obleke. Dokler so imeli ljudje dovolj denarja, niso nosili oguljenih oblek in ponošenih čevljev. Zdaj pa na vseh koncih in krajih štedijo, čevlji gredo večkrat v popravilo, predno jih človek zavrne, obleko si da vsak večkrat popraviti in polikati, da ni treba kupiti nove. Zelo velik je tudi obrat v znanih Childsovih gostilnah, razširjenih po vsej Ameriki; tu dobiš zelo poceni obed. Samo v New Yorku so prodali lani 2 milijona obedov po en dolar, predlanskim pa samo pol milijona. Letos je bilo povpraševanje po cenjenih obedih še mnogo večje.

Pri vsem tem je pa zanimivo, da skušajo Američani tudi v največjih časih ohraniti dobro voljo in svoj prirojeni humor. Tako prinese ravnatelj neke znane newyorške trdnice vsak dan v urad šopek nageljnikov in jih razdeli med svoje uradnike, da si vsak za takne enega v gumbico in da je vsaj na zunaj nekoliko veselejši. Tako gre življenje svojo pot, ljudje si pač pomagajo, kakor vedo in znajo.

Največji demant

Največji demant na svetu ima žena mandžurskega cesarja Puyia. Vlada Mandžurije ima sicer harem, kjer pa še daleč ni toliko lepotic, kakor jih je imel, dokler je bil kitajski cesar. Cesar Puyi ima v svojem haremu samo 20 žen, dočim jih je imel kot kitajski cesar 180. Vse veljajo za njegove morganatične žene, le biva kitajska cesarica Šiasi, ki se imenuje zdaj Elizabeta Puyi, je njegova zakonska žena.

Nedavno je sprejela mandžurska cesarica novinarje in jih očarala s svojo preprostostjo. Stara je 26 let in je tudi po evropskih pojmih dražestna, lepa ženska. Kot 16 letno dekle se je na povle svoje očeta princa Šia poročila s cesarjem Puyio in preživela z njim burne čase revolucije. Novinarjem je pravila, kako jo je usodnega dne zdrnila iz spanja salva dvorne straže in kako je morala na hitro roko pobegniti. V naglici je pozabila vzeti s seboj dragulje, ki je med njimi tudi največji demant sveta. Pozneje jih je pa dobila nazaj.

Z letalom na Mount Everest

Znana angleška podpornica sporta lady Houstonova, ki je omogočila lani tekmo za Schneiderjev pokal s tem, da je darovala v ta namen 100.000 funtov sterlingov ali v našem denarju nad 15 milijonov Din, hoče letos

Lord Clyde

žrtvovati dvakrat toliko, da omogoči ekspedicijo z letalom na vrh najvišje gore sveta, na Mount Everest. Tehnični inspirator tega drznega poleta je znani sportni letalec lord Clydesdale, ki se je proslavil zlasti s svojimi vztrajnostnimi poleti. Polet na Mount Everest pripravljajo na spomlad, ko je vreme v Himalaji najugodnejše. Izho-

dišče bo v severni Bengaliji ob vznožju gorske države Bhutana.

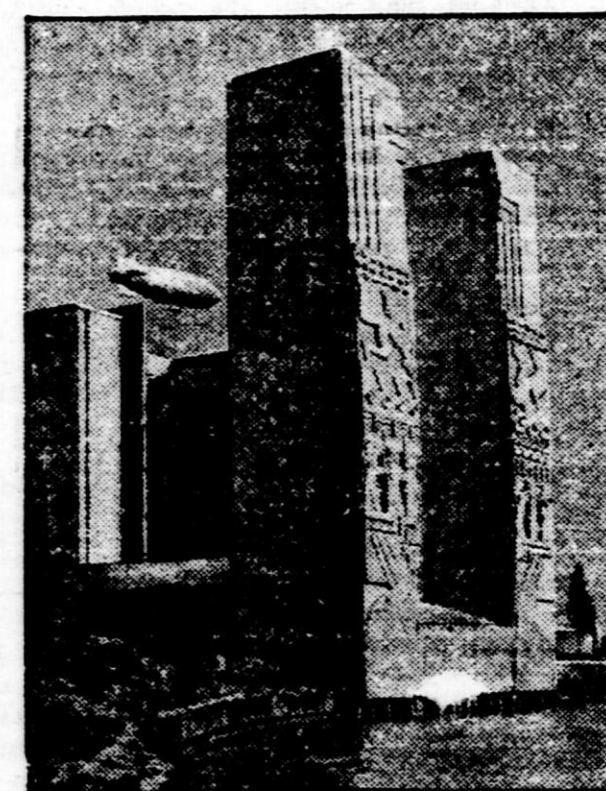
Polet bo razdeljen na več etap, da se letalci privadijo mrazu in vremen-skim izpremembam in da se določijo varni kraji, kjer se bodo letala lahko po potrebi spustila. Istočasno krene v gore peš šest karavan, ki jim bo glavni namen pripraviti teren, kjer se bodo mogla letala spustiti. Polet bo razdeljen na šest etap in zato krene v gore tudi šest karavan, vsaka bo imela svoje taborišče in bo opremljena z vsemi tehničnimi pripomočki, da bo lahko letalcem uspešno pomagala. Poleta se udeležijo pet letal, ki bodo nalašč v ta namen konstruirana. Stroški so preračunjeni zaenkrat na 180.000 funtov sterlingov, bodo pa gotovo znatno večji.

Junak, da mu ni para

To vam je korenjak, da mu ni para na svetu, čeprav je star šele 3 leta. Piše se Ernest Cholberg, doma je z otoka Catalina v Ameriki in velja za najmočnejšega med triletniki Američani. Najraje se potika po pristanšču in pomaga ribičem, ko se vračajo z morja. Sam zna potegniti iz morja sidro in ga tudi dvigniti, čeprav tehtja 26 kg. Na sliki vidimo, kako drži sidro nad glavo.

8 svetovne razstave v Chicagu

Slika nam kaže eno izmed orjaskih razstavnih palač s fasado v obliki dveh zanimivih pilonov. Vse skupaj močno spominja na egiptsko arhitekturo.

14 krat omožena

V New Yorku je umrla te dni in bila na lastno željo pokopana brez vsakega pompa žena, ki se je o nji pred dobrih 30 leti govorilo in pisalo po vsem svetu. Baronica Elizabeta Blancova je slovela ne samo po svoji lepoti, temveč še bolj po svojem navdušenju za moštve in ločitve. Sicer se pa ni v tem pogledu mnogo razlikovala od drugih dam iz višjih krogov. Odkrite in značajne žene brez ovinkov priznajo svojo strast, ločijo se od svojih mož, ki jih ne marajo in se poroče z drugimi. Manj odkrite pa zamenjajo samo prijatelje, a dober glas je zavarovan na zunaj z zakonsko zvezo.

Baronica Blancova je bila omožena 14 krat in njen zadnji mož je bil neki Vaughan Walters, ki se je z njim poročila l. 1896. Odpotovala sta v Evropo in živela razkošno po velikih mestih. Od leta 1912 pa o baronici ni bilo več duha ne sliša, kakor bi se bila vdrla v zemljo. Seje zdaj se je njeno ime zopet pojavilo v javnosti, ko je umrla v bolnici, stara 68 let. Kot zelo mlada in lepa igralka se je poročila l. 1880 z bogatim filadelfskim trgovcem Riegekom. Leta 1887 je postala baronica Blancova. Baroni sta sledila Juengling in Onderdonk, mlad, zelo bogat čikaški meščan. Pozneje je po vrsti ušla vsem svojim možem z ljublji, ločila se je in znova omožila. Leta 1911 je ustanovila v New Yorku kino. Ker se je bil pa takrat že pojavil zvočni film, je njeno podjetje propadlo.

V gledališki garderobi

Prva koristka: Ali veš, da pravijo o tebi, da si od dne do dne grša? — Ze prav, jaz si lahko to dovoim, pri tebi pa to sploh ni več mogoče.

Roman zaljubljene starke in mladega plesalca

71letna Američanka zapustila svojemu izvoljencu 40 milijonov frankov

Pred sodiščem v Monaku se je vršila te dni obravnava, ki je vzbudila splošno zanimanje ne samo na rivijeri, temveč tudi v Parizu. Šlo je za 40 milijonov frankov, ki jih je zapustila 71letna Američanka 31 letnemu plesalcu. Sorodniki niso hoteli oporoke priznati in tako je prišla zadeva pred sodišče. Predigra oporoke je zelo romantična. Pred dobrih 25 leti je Vandebrattov osebni tajnik Roger le Roy odpovedal službo in se preselil v Francijo. Seznanil se je s takrat 46letno Luiso Baolovo, ki je postala njegova ljubica. Stanovala sta v Monte Caru v vili, ki je vzbujala po svojem razkošju splošno pozornost. Roger le Roy je umrl leta 1926 v visoki starosti. Nekaj ur pred smrtjo je pa sklenil poročiti se z ljubico. Poroka pa ni bila več mogoča, ker je bilo pre-mačo časa, da bi dobila ženini in nvesta vse potrebne dokumente. Kljub temu je pa postala Baolova univerzalna dedinja ogromnega premoženja, ki je znašalo blizu 50 milijonov frankov.

Ko je dobila ogromno dedščino, se je pa njeno življenje temeljito izpremenilo. 69letna priležnica, ki je živela dotlej zelo skromno, tiho življenje, je začela zahajati v družbo in milijone je razmetavala s polnimi rokami. Seznanila se je z mladim Luisom

Baezom iz Chile, ki je nastopal v barjih kot plesalec. Starke se je do ušes zaljubila vani in vsak dan je zahajala v bar, kjer je plesal. Na vse načine si je prizadevala priboriti si njegovo srce. Nosila mu je dragocena darila in mu hotela kupiti vilo. Že jo je kupovala, ko je zvedela, da ima fant ljubico. Posledica je bila, da sta se začela prepirati.

Istočasno se je pa začela zanimati za mladega plesalca tudi policija in ga je kot nadležnega tuica kmalu izgnala iz Monte Carla. Zaljubljena starke je pa mobilizirala vse svoje vplivne znanke in dosegla, da je policija izgon preklicala, toda plesalec je bil ta čas že izginil. Potem je najela cel štab detektivov, da bi fanta izsledili. Iskali so ga 14 dni in ga končno res našli v Parizu. Vrnili se je v Monte Carlo, kamor so pa bili ta čas že pri-speji sorodniki zaljubljene starke, da bi jo pregovorili, naj zapodi pustolovca, ki jo je samo izkoriščal. Nastala je huda borba, toda zmagal je plesalec, ker je znal prepričati zaljubljeno milijonarko, da ji strežijo sorodniki po življenju. Slednjič je napisala oporoko in zapustila 40 milijonov frankov svojemu izvoljencu. Čez teden je pa umrla. Njeni sorodniki so se zatekli zdaj k sodišču, da bi razveljavilo oporoko.

Čudna dežela

Emir Fejsal, sin kralja Eben Sauda, zunanji minister Hedžasa in Nežda, ki je prepotoval letos mnoge evropske države, pa tudi Turčijo in Perzijo, je pripovedoval mnogo zanimivosti o deželi svojega očeta. V deželi vlada poleg vladarja in ministrskega sveta poseben svet petnajstoric, ki ga volijo vsako leto in vanj pridejo samo najodličnejši veljaki. Armada, ki šteje 45.000 mož, ima poleg topništva in letalstva še posebne oddelke z velblodi.

Kraljev sedež je Mekka, toda poslaniki in konzuli tujih držav prebivajo v Džidi, kamor potuje kralj vedno, kadar jih hoče sprejeti. Kazensko pravo se ravna po načelih šefirata. Zločincem odsekajo roke, umor se kaznuje s smrtjo. Uvoz tobaka je dovoljen, pač je pa prepovedano javno kaditi. Če najdejo pri kom opojne pijače, mu jih zaplenijo in ga izženo iz dežele. Ker so prepo-vedani vsi poklici, ki ne prinašajo gmočnih dobrin odnosno, ki niso neposredno plačani, ni v deželi ne glasbenikov, ne gledališč, ne kinematografov. Nasprotno se pa literatura in pesništvo močno razvijata in beduini se po cele ure med seboj zabavajo z recitiranjem svojih pesniških umotvorov.

Naravne mumije

Ferentillo, vasica ob vodopadu v dolini rečice Belina v italijanski pokrajini Umbriji, krije v grobnici cerkvice Santa Stefano doslej še nepojasnjen prirodni pojav. Cerkevna kript je izpremenjena v muzej in v nji so naravno mumificirana trupla. Pod rjavkasto kožo se je ohranilo mišičevje trdno in prožno, zobje, lasje in nohti so taki, kakršni so bili, ko je bil dotični še živ. Človek vidi tu pred davnimi leti umrle ljudi, ki jih je pa narava sama čudovito dobro ohranila.

V znanstvenem svetu se je že mnogo razpravljalo o tem čudnem naravnem pojavu, toda učenjaki si ga ne znajo pojasniti. Zadnje čase je ponovno sprožil to diskusijo rimski profesor Mari, ki je preiskal mnogo naravnih mumij. Po njegovem mnenju je zemlja v Ferentillu močno prepojena z živim apnom, ki potegne iz mrtlice vso vlago. Drugi učenjaki pa trdijo, da gre za posebne mikroorganizme, odnosno za posebne vrste sol, ki potegne vlago iz trupel nase. Točno vzrok naravnih mumifikacij torej še ni dognan. Vasica se pa mora baš tem mumijam zahvaliti, da jo obiskujejo od leta do leta več tujcev.

Grad bivšega nemškega cesarja

V Doornu, kjer prebiva v tem gradu bivši nemški cesar Viljem, je bil zasnovan nedavno atentat, ki je ostal nepojasnjen. Atentator je prišel oborožen do sobe, ki jo je Viljemov kabinet, tam so ga pa prijeli.

Stoletnica največjega železnega križa

Razgledni stolp pri Stolbergu, ki ima vrh obliko križa, je bil zgrajen pred 100 leti in to je največji železni križ na svetu. Smučarjem služi stolp pozni za orijentacijo, ker se vidi z njega daleč naokoli.

Božični rekordi

Rekordi morajo biti tudi za božične praznike. Angleži in Američani praznujejo božične praznike s tem, da se love za novimi rekordi. Za največje božično drevo, žareče v morju lučic, je bilo priznано drevo, ki ga je dal postaviti vojvoda Norfolk v glavni dvorani svojega gradu Arundela. Gozdarji so morali poiskati v njegovih ogromnih gozdovih največje in najlepše smreko, ki so jo komaj spravili v grad. Vse je so se kar šibile pod raznimi dobrotami; vojvoda je žrtvoval za božično drevo več tisoč funtov sterlingov.

Vrednost tega bogatega božičnega bresveja je pa prekosilo drevo, ki je z njim James Clements presenetil leta 1889 goste newyorškega hotela Lafayette. Clements, ki je bil eden najbogatejših kopačev zlata, je sklenil pripraviti najdragocenejše in najlepše božično drevo na vsem svetu. Drevo ni bilo posebno veliko, zato so pa visele na vsaki veji kepe zlata, ki jih je bil našel Clements s svojimi tovariši. Tudi deblo tega dragocenega božičnega drevesca je bil kaj čudno okrašeno, kar okrog njega je ležal kup 20 dolarskih cekinov tako, da bi človek mislil, da je pogladilo drevo iz zlatih dolarjev.

Največji božični kolač na svetu je spekel neki pek iz Claphama v Angliji. Orjaški kolač je bil spečen za božič l. 1913. visok je bil šest čevljev, v premeru je meril 12 čevljev, tehtal je pa 1750 funtov. Pek je porabil zanj 1700 jajc, 350 funtov mandljev in 300 funtov rozin. Kolač je mesiko in peklo 8 pomočnikov cele tri tedne.

Največje božične sveče imajo v oltarjih katoliških cerkv. Največja med njimi je visoka 6 čevljev in tehtla do 40 funtov. Narejena je iz voska in lepo okrašena. Največji božični bonbon je bil narejen na povelje medemera kralja Clarka. Bil je tako velik, da je šlo vanj za 30.000 dolarjev daril.

Iz cirka

— Odkar nastopam z dresiranim tigrom in krotko ovco, imam velik uspeh.

— Kaj se tiger in ovca dobro razumeta?

— Včasih ne, toda v takem primeru kupim novo ovco, pa zopet gre.

Maurice Bedel

Filipina

Roman
I.

Gospod Grenadier, lastnik Velikega pariškega Bazarja, je bil ostal kljub svoji palači v parku La Muette, kljub belim gatašom in redu Casane legije Grenadier Velikega Bazarja. Jezilo ga je to in nekam sramoval se je tega; to je bila slaba stran tega vrlega moža, ki je bil obogaten po lastni zaslugi in nič drugega. Postajal je zamišljen in razdražljiv, njegova cvetoča polt je venela kakor listje, že se je pogrezal v zamišljenost in čemerikavost, ko je nekoga jutro presenečeno vzkliknil: baš je bil odkril, da ima talent za literarnega voditelja in političnega prvaka. Da, da, tako se poraja v globini podzavesti naša osebnost, ta čas, ko spimo; na postelji Grenadiera Velikega Bazarja se je prebujal pravi Grenadier.

Čez dva tedna je kupil staro, hiračo »Revijo naše dobe« s trdnim sklopom postaviti jo zopet na noge, priboriti si z njeno pomočjo ime, ki bi pomnilo ljudem nekaj več, nego kramarija, kleparstvo in robo po enotni ceni frank pet in devetdeset, in da bo v nji uveljavil svoje politične nazore, usmerjene odločno k napredku domovine.

Prva njegova skrb je bila zboljšati njeno okolje: hišo v ulici St. Benoît je dal ometati, petrolejke je nadomestil z električnimi žarnicami, moten svetlobni napis nad vrati je opozarjal mimoidoče na bulvarju St. Germain, vratarjevo hišico je dal namazati z rpolinom in napeljati v njo telefon. Vrtar, ki je poznal še starega Didona in grofa Vandala, on, ki mu je dal gospod M. Faguet shraniti dežnik, on, ki mu je stalna tajnik Akademije Frederic Masson večkrat stisnil roko, ni mogel prenašati tega vsiljivega napredka, hiral je in umrl, na njegovo mesto je pa prišel vratar z modrim plaščem in medenastimi gumbi.

Tudi oprema revije se je izpremenila. Barva ovoja je prešla iz prašno sive v sinje rdečkasto. Besede »ustanovljena leta 1859« so izginile. Imena imenitnih gospodov ustanoviteljev Belvala, Callona in Nettemanta, ki niso nič pomenila, so se umaknila imenu Teofila Grenadiera.

In ker je žrtvoval novi glavni urednik brez pomisleka na oltar francoske ideje dobiček od sobotnih priložnostnih in inventurnih razprodaj, se je naročnina lahko znižala za polovico. Treba je pa pripomniti, da je revija na stečaj odprla vrata trgovski inserciji.

S pomlajevanjem uredništva samega pa ni šlo tako lahko. Gospod Grenadier, ki je imel dobro srce in se je izogibal improvizacije, je skušal obdržati staro osebje. Pod vzpodbujajočim vtišom povišanja plače so vsi prijeli za delo in se potrudili, kar se je dalo. Glavni tajnik se je naučil sprejemati telefonska poročila, literarni kritik, ki je nestrpno pričakoval, kdaj stopi med štiri-deset Nesmrtnikov, ni zdaj več citiral vojvode de la Force in Georga Goyaua, temveč se je začel prilivati Abelu Hermantu in Paulu Valeryju, ki se je v njuna dela ves, zatopil, gledališki kritik, ki je bil na stara leta oglušil in postal zapečkar, je opustil svoje razlage in modrovanja o Bereniki in Britaniku, omislil si je naslove gledališča Atelier in Komedije na Elizejskih poljih, pogledal je, kako se pišejo imena Pitoeff, Dullin in Jouvet in spustil je celo jermijado o propadanju francoskega gledališča.

Samo politični urednik, zvest načelom gospoda de Mun (Albert de Mun, vodja francoskih katoličanov, je bil minister v prvi francoski medvojni vladi leta 1914), je moral oditi. Njegov naslednik je postal sam Teofil Grenadier.

Presenetljivi uspeh »Revije naše dobe« je še živo v spominu. Grenadier se je izkazal kot odličan podjetnik in svoj literarni sloves je širil z enakim uspehom, kakor povpraševanje po svojem sadju in siru v Velikem Bazarju. In prav nič ni tajil, da je ponosen na to. — Sem nezakonski sin gospe Boucicauteve in Viktorja Huga, — je zatrjeval. (Gospa Boucicauteva, žena ustanovitelja znamenitega trgovskega doma Bon Marche in znana filantropka. Grenadierov izrek je ironično namigovanje na dvojni uspeh, trgovski in literarni.)

Toda bilo je neobhodno imeti za seboj ljudi iz boljše družbe, okrog sebe pa krožek intelektualcev. Grenadier je pri-govarjal svoji ženi, naj si omisli literarni salon, svoji hčerki Filipini pa, naj bi se pokazala v njem in privabila z mlakavostjo svoje mladosti literarno mladino.

Gospa Grenadierova je torej spreje-

mala. To je delala z vnuem, podjetno. Vsak ponedeljek se je zbiralo okrog nje »plemstvo in meščanstvo«, se pravi plahi radikali in demokratični vojvode, ne vstevši nekaj učenjakov, pesnikov in romanopiscev. V literarne zadeve se ni vmešavala, ker je pa postal eden iz njene krožke — mimogrede rečeno mož brez zasluge — član Akademije, se je raznesla o nji govorica, da ima odločilen vpliv na Alberta Besnarda, ki jo je bil naslikal kot pesniško Muzo, in na Eugena Brireaux, ki mu je pomagala pri njegovih človekoljubnih delih. Sicer je pa bila gospa Grenadierova skromna, toda pametna in praktična ženska, ki je bila groza misli, da bi morala voditi konverzациjo, na kakršno se v svojih šolskih letih v La Samaritaine (velik ljudski zavod v Parizu) pač ni mogla pripravljati.

Zato je tudi izražala svoje nazore z nekakšnim nepreturanim mrmranjem, ki je bilo v njem težko razločiti, kaj je ime, kaj datum in kaj citat. Tako se ji je posrečilo ostati v literarnih sporih nepristransko. Če je pa že morala poseči v spor, je izjavljala, da se v takih zadevah priključuje hčerkinemu mnenju.

Filipina Grenadier je bila sedem-najstletno dekle črnih, kratkih, polizanih las, jasnih oči in našobljenih, še malo otroških ust. Po očetu je bila podedovala ljubezen do literature; saj je pa tudi imela malo maturo pa tudi po svoji dobrodušni materi se je bila vrgla: bila je naivna, kar ji je zelo dobro pristajalo.

— Vse ve, govoriti vam zna o vsem, — je zatrjevala gospa Grenadier. — To vam je pravi Didot-Bottin.

In res, Filipina je znala vse, kar je potrebno za očaranje človeka, ki mu je adresar toliko kakor konverzacijski leksikon. Kaj nista oba sestavljena po abecedi?

V pogledu izobrazbe in znanja je po-lagala Filipina važnost na kino. Vsak teden je vlekla svojo miss v kino. Tam se človek najlažje nauči angleščine, — je zatrjevala. Hodila je iz Paramounta v Marivaux, iz Marivauxa v Lutecio, govorila je o Greti Garbo, o Ramonu Novarru in o Johnu Gilbertu enako kakor svoj čas o Racinejevih junakih. Tako se je navadila zamenjavati življenje s filmom in hrepnela je samo po pustolovski, razburilivi doživljaji. Ob materinih ponedeljkih je zabavala učenjake s svojimi vrtoglavi mišlostmi; pesnikom je mešala glave s svojimi pro-

zornimi očmi, kemike je seznanjala s svojimi recepti, ki je po njih pripravljala koktail, zgodovinarje z akademije napisov in lepe pisave pa z zagoneznimi kraticami svojega noteza. Zbirali so se okrog nje in silili v njo z vprašanji, samo da bi lahko slišali njen sveži glas in njen neprislusni smeh. — To je pa res zabavna zaba, — so trdili o nji.

Nikomur pa ni prišlo niti na misel, da ima morda tudi srce. Če bi ji bil kdo to povedal, bi se bila še sama prestrašila, kajti bila je ponosna na to, da je moderna, torej brez srca. In v takem okolju, kjer so dajali vsi čustvu prednost pred mislijo, tudi nihče ni opazil njenih mikavnih potez in njene očarljive postave.

In vendar je samo ona privlačevala te estete. Ona je povzročila, da je prodrl glas o salonu Grenadierovih tja do Montparnassa, da se je zanesel med Skandinavce v baru »Pri Vikingih« in med Japonce v kavarni »Domus«. New-yorški ilustrirani tedniki so govorili o značaju in opremi salona »Grenadier«. Baronica Slamandry de la Perliniere, ki so bili mladi častilhepnosti obrnili njenim pesniškim ponedeljkom hrbet, se je kar sušila od zavisti. Gospa Aurelova (gospa Aurelova, v literaturi »Aurel«, pisateljica, ki je predsedovala enemu zadnjih literarnih večerov) — tudi njo so zapustili, prosim — je dala svojim gostom na izbiri med svojim salonom in tem »literarnim bazarom«; v treh tednih je prejadrala polovica prijateljev te slavne bistroumice h Grenadierovim.

Skratka: Grenadierovi so bili slavni.

Gospod Grenadier je sklenil utrditi ta sloves s sijajno pojedino. Povabil je »ves« Pariz na večerjo na bagatelске vrtovke. Bilo je v juniju. Na velikem travniku je zrasel pravi Zlatoglavi tabor (Zlatoglavi tabor pravijo trati v departementu Pas-du-Calais, ki sta na nji l. 1520 sestala Franc I. in angleški kralj Henrik VIII. Zlatoglavi tabor: zaradi velikega sijaja, ki sta ga pokazali obe strani s ponosnimi šotori, narejenimi po Debayjevi sliki v Versaillesu in po reliefih na rouenski palači Bourghtheroldov. Pod vsakim šotorom je stala miza, na nji pa petdeset jedilnih priborov. Dvesto bakelj, tisoč petsto sveč je prišlo na razsvetljavo nad 4300 rož so nasuli na lepo pogrnjene mize. Ne samo to: da bi se moglo govoriti iz šotora v šotor, so skrili pod rože celo mikrofon-sko mrežo: tako so se gostje Franca I.

lahko pogovarjali z gosti v šotoru Lepe Zelezniške (La Belle Ferroniere, pariška meščanka, ljubica Franca I.) in gospod Grenadier je lahko sledil, če zabava ne zastaja.

Zima in živilski trg

Ljubljana, 31. decembra.

Nedelja in praznik bosta jutri, poleg tega bomo pa še morali drevi proslaviti Silvestrov večer in toliko praznikov smo odpravili ta mesec, da so ljudje danes res v mali zadregi, kako bi se poslovlili čim dostojneje od starega leta ter kako bi spravili v sklad konec tako dolgega meseca z žepnim vprašanjem. Največje skrbi pa imajo evede le gospodinj. Miza mora biti pogrnjena, gospodinja pa naj naredi čudež. Med tednom ni bilo gospodinj na trg, kot da so že računale z današnjim kritičnim dnem. Kajti danes so prihajale gospodinj na trg zopet z velikimi čekarji, kakršni so v modi samo pred velikimi prazniki. Toda najvažnejše je bilo, da so morale odhajati s trga tudi s polnimi čekarji, ne tako kot včasih, ko se hočejo postaviti, pa nosijo s trga za dinar salate v velikanskih čekarjih.

Zdej čutijo ljudje največjo potrebo po mesu, sploh pa, ali si morete misliti praznik brez mesa! In gospodinj morajo že drevi podkrepiti željo, sicer bi si ljudje ne mogli voščiti popolnoli dovolj dostojno srečnega novega leta. Meso se je pa zdelo danes go-podinjam še posebno drago. Sicer pa res ni tako poceni, da bi se morali navduševati za nizke cene. Prvovrstno prašičje meso je po 16 Din kg, govedina pa po 12 Din. Teletina je še vedno dovolj od 10 do 14 Din. Sreča je pa, da je še vedno tudi mnogo ceneje govedine, ki jo ljudje najbolj kupujejo, čeprav ni prvovrstna. Ljudje so se danes skoraj dovoljno trgali za ceno govedine, ki je po 6 do 8 Din kg, vendar pa samo pri nekaterih stojnicah, pri drugih, kjer so prodajali tudi precej lepo meso po isti ceni in še tu in tam dinar ceneje, pa ni bilo gneče.

Piščanci ne diše več ljudem, najbrž so se jih preobjedli o božiču, pa tudi po jacihi ni več takšnega povpraševanja, ker se gospodinjne te dni nečejo več toliko ukvarjati s pečivom. Cene so nespremenjene. Podražila se je pa zelenjava. Pred snegom si lahko dobil merico radica še po dinarju, danes so ga pa prodajali že po 1,50 Din. Salate dobijo le nekaj peres za dinar. Zelj-natih glav je bilo tudi že malo, vendar se pa niso znatno podražile, srednje debele so po 1,50 Din komad.

Jabolka so se tudi nekoliko podražila, boljše vrste so po 5 Din kg. Mnogo je pa še slabših jabolč, ki jih ponujajo po 2 do 4 Din kg. Kupčija je bila najbolj živahna pri mesarjih.

Kdor sme biti krivčen, lahko pro-glas krivico za pravico.

Mlekita
Maslita
Grenkita

Mirim kraljica čokolad

Sadnita
Kavita

GOSTILNA „PRI FAJMOŠTRU“

LJUBLJANA, Sv. Petra nasip št. 5

toči izborna vina:

v gostilni namizno	Din 8.-	čez ulico	7.-
„ „ rizling	„ 12.-	„ „	10.-
„ „ črno	„ 10.-	„ „	8.-
„ „ cviček	„ 12.-	„ „	10.-
„ „ mozler	„ 14.-	„ „	12.-

Pers. 916 1932-2.

Razpis

Mestno načelstvo v Ljubljani razpisuje sistemizirano mesto konceptnega praktikanta

Pogoji za sprejem v službo so:
1. Jugoslovansko državljanstvo;
2. dokaz o dovršenih pravnih študijah ter dovršenih toza-dnevih izpitih;
3. dokaz, da je prosilec zdrav;
4. dokaz, da ni mlajši kakor 18 let in ne star nad 40 let;
5. dokaz, da je odslužil kadrski rok, ali da je vojaške službe stalno oproščen.
Prosilci, ki imajo že praktični izpit za političnopravno službovanje imajo prednost.
Prošnje z vsemi potrebnimi prilagami je vložiti pri pred-sedstvu mestnega načelstva v Ljubljani najkasneje do 7. ja-nuarja 1933.

Mestno načelstvo v Ljubljani,
dne 30. decembra 1932.

Zupan in mestni načelnik: DR. DINKO PUC, I. r.

Pers. 391/1932-5.

15458

Razpis

Pri mestnem fizikatu v Ljubljani je popolniti mesto mestnega zdravnika - praktikanta

Pogoji so sledeči:
1. Državljanstvo Kraljevine Jugoslavije;
2. starost ne nad 40 let;
3. dokaz, da je odslužil kadrski rok, ali da je vojaške službe stalno oproščen;
4. dokaz, da je diplomiran doktor vsega zdravilstva in da je dovršil po državi za zdravnike predpisano prakso v javni bolnici.
V teku treh let po dnevu vstopa v mestno službo mora napraviti fizikalni izpit, prednost imajo pa oni, ki že imajo ta izpit.
Pravilne, z vsemi potrebnimi dokazili opremljene prošnje je vložiti najkasneje do 7. januarja 1933 pri predsedstvu mestnega načelstva v Ljubljani (personalni referat).

Mestno načelstvo v Ljubljani,
dne 30. decembra 1932.

Zupan in mestni načelnik: DR. DINKO PUC, I. r.

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par. Plače se lahko tudi v znakah. Za odgovor znakom! — Na upravljanje brez znakov — odgovorilima Najmanjši oglas Din 5.—

KUPIM

AVTOMOBILSKE PIAŠČE št. 895/135, dobro ohranjene, kupim. — Ponudbe na: J. Videka, Uroševac. 4884

FILTERNO STISKALNICO

za olje (Ölfilterpresse), rablje-no, a dobro ohranjeno, kupi Jos. Reich, kemična tovarna, Tezno pri Mariboru. 4870

PRODAKI

SENA sladkega in polsladkega, prešane-ga, ima več vagonov za takojšnjo dobavo, kakor tudi suha bukovna drva in namizna jabolka Rudolf Dergan, trgovec, Laško. 4882

PURANE

pitane, zaklane, očistene, 5 kg 76 Din, 10 kg 150 Din, franko naročnik — razpošilja — G. Drechsler, Tuzla. 4906

POLTOVORNI AVTO

»Ford« za 8000 Din prodaja Pri-stovnik, Slov. Bistrica. 4893

ČEBULO

po Din 1.60 razpošilja v vsaki množini škat, Ptuj št. 2. 4871

RABLJENO POHISTVO

in več ptičjih kletk po ceni prodam. Devinska ul. 7, Kole-sija. 4913

NEPREMIČNOSTI

GOSTILNO, MLIN in nekaj posestva na promet-nem kraju ob glavni cesti Mot-nik takoj prodam po celo ugodni ceni. — Pojasnila daje Jože Pibernik, Velenje. 4866

HIŠO

s dvema sobama, kuhinjo in shrambo, sraven spadajočim sadonocnim vrtom in 2 veliki-ma njičama, na selo prijaznem kraju v Savinjski dolini oddam v najem. — Naslov se izve na občini Griže pri Celju. 4881

VALJARNICO

(Brechtalwerk) v dobrem stanju — kupimo za opekarno. — Ponudbe na: I. Videka, Uroševac. 4884

GLASBA

KLAVIRJI, PIANINI prvovrstnih inozemskih znamk od Din 11.000 naprej. — »MU-ZIKA«, Ljubljana, Sv. Petra cesta 40. 18/T

IZPOSODJAMO

plošče, gramofone, radio-aparate. »SLAGER«, Aleksandrova c. 4. (prehod »Viktoria« palače)

RAZNO

SILVESTROVANJE v gostilni Reininghaus. Bogat spored. Otvoriteni govor, ples, šaljiva pošta, deklamacije, recitacije, kupleti. Vstopnina prosta. Za dobra vina in hrano preskrbljeno. 4928

Najcenejši nakup!

KONFEKCIJA — MODA ANTON PRESKER, LJUBLJANA, Sv. Petra c. 14 72/T

Cviček, rizling in liker,

vsak petek pa še ribe, da si obližate prste! BUDET BRISKI, PALAČA »GRAFIKE«.

VINO OD 3 LITROV NAPREJ:

Ljutomerski mosler novi Din 6.— Cviček »Brezovce«, novi > 7.— Vis črni > 8.— Modri Burgundec > 9.— Gostilna Jelocnik, Rožna dolina pri Ljubljani. Tel. 2411. 4844

MODROCE

otomane, divane, fotelje in vse tapetniške izdelke vam nudi najceneje IGNACIJ NAROB, Ljubljana, Gosposvetska cesta št. 16 (»Pri Levu«) 25/T

Restavracija „Zebal“

BUDNIK - LJUBLJANA Dolenjska cesta

želi srečno in veselo novo leto!

PERJE PUBASTO

Din 15.—, čobano Din 32.—, puh Din 140.— kg, ter VOLNO in ŽIMO za modroce izredno poceni prodaja: Segs, Wolfova ulica 12 (dvorišče). 106/T

Večno in veselo novo leto

želita vsem cenjenim gostom

gostilna „Pri Ribiču“

Mihael in Ivana Majcon

Bukova drva in oglje

kupuje »-ino« UBAN FRANC LJUBLJANA Sv. Petra c. 24

Celuloidne ščitnike za vrata

dobavlja v vseh barvah in fazonah

FRANJO ZRNEC,

steklarstvo LJUBLJANA, Cankarjevo nabrežje št. 5

VINO ČEZ ULICO

Štajersko belo 1 Din 6.— Portugalka > 8.— Cviček > 8.— Rizling Ia. > 9.— Burgundec beli > 10.— kakor tudi vse vrste pristnega žganja, konjaka, likerja ter desertnih vin po konkurenčnih cenah. — Obenem želim vsem cenj. odjemalcem srečno ter ve-selo novo leto in se za nadalje priporočam. Delikatese in točilnica S. J. JE-RAJ, Sv. Petra cesta št. 38.

SLUŽBE

TRGOVSKI POSLOVOVKA se išče za samostojno vodstvo večje špecerijeke in delikatesne trgovine v Zagrebu. Kavcija potrebna. — Ponudbe z naved-bo plače na poštni predal 201, Zagreb. 4905

STANOVANJA

OPREMLJENO SOBO separirano, oddam. Komenska-ga ulica 16/I, vrata 6. 4915

DOPISOVANJE

LOCENEO ne po svoji krivdi, star 33 let, želi znanje s samostojno gospo-dično ali ločenko. Samo resne ponudbe s polnim naslovom je poslati na upravo »Slov. Naro-da« pod »Samljenost 4933«. — Tajnost zadržana.

NE OBUFATI!

Še je ugleden, premožen in podjeten vzor-fant od fare, ki ne podleže valovom ostudnega sveta — pač pa vabi istotako dekle (odnosno njene starše) v pošteno poznanstvo pod šifro »Izjemi izjema«/4916. 4916

UPOKOJENEO

hišni posestnik, želi poročiti gospodično ali vdovo. — Dopisil pod značko »Srečna 4914« na upravo »Slov. Narod«. 4914

Kam na novega leta dan!?

Vsi na plesno veselico k LASANU, gostilna »Dalmacija«, Vodnikova c. 17, Spodnja šiška

Nudim izbrana dalmatinska vina, topla in mrzla jedila. Vsi dopoldanski gostje bodo brezplačno postreženi s pristnim vin-akim tropincom in domačimi krofi. Obenem voščim vsem svojim cenjenim gostom in ostalemu občinstvu SREČNO IN VESELO NOVO LETO 1933. Se priporočam IVAN LASAN.

Anton Fuchs

kleparska delavnica, Gosposvetska c. 16 »PRI LEVU«

Izvršuje vsa kleparska in lesnocementna dela pri novih zgradbah kakor tudi pri starih najsolidnejše in po zmernih cenah. 119/T

Vabilo! Operna klet

Po starem običaju vabimo cenj. goste na brezplačno čajico aristokrata likerjev, maraskino itd. in domače krofe — s istočasnim voščilom vsega najboljšega za novo leto.

Srečno novo leto želijo svojim odjemalcem:

DROGERIJA »ADRIA«
Ljubljana, Selenburgova 1

ENGELB. FRANCHETTI
friseur za dame in gospode
Ljubljana, Dumaška cesta 20

ALOJZ KASTELIC
mesar
Ljubljana, Šolski drevored

Brata Eberl naslednik
Martinc, Černe & Co.
družba z o. z. — pleskarstvo
ličarstvo in črkoslikarstvo
Ljubljana, Vošnjakova 8

PEISTOU & BRICELJ
specialni artistični atelje za
črkoslikarstvo
Ljubljana
Recljeva 4 Sv. Petra 39
Telefon 29-08

IVAN SAJOVIO
čevljar
Ljubljana,
Novi trg (Turjaški) št. 4

L. VILHAR
urar in trgovec z zlatino
in srebrnino
Ljubljana, Sv. Petra c. 36

TRG. FRAN BABIČ
Ljubljana, Dolenjska c. 3

ALOJZ FUCHS
juvelir
Ljubljana, Selenburgova 6

KOZINA ANTON
matematično-mehanična
delavnica
Ljubljana, Šmartinska 8

FRAN MEDICA
gostilna in trgovina
Ljubljana, Tržaška cesta 4

ANTONIJA PUGELJ
trifika
Ljubljana, Miklošičeva c. 34

FRANJA STRITH
slaščičarna
Ljubljana, Pred škofijo 3

VIRNIK LUDVIK
modno krojaštvo za dame
in gospode
Ljubljana, Hrenova ul. 17

FRANC BABSEK
mesar
Ljubljana, Šolski drevored

GALLE ALOJZ
slaščičar
Ljubljana, Gosposka ulica 4
ter se za nadaljnjo naklo-
njenost priporoča

IVAN KRALJ
ključavničarstvo
Ljubljana, Gregorčičeva ul. 5,
Rimska cesta 4

MEZNARČIČ JOSIP
pekarija
Ljubljana, Tržaška c. 4
in Poljanska cesta 41

Srečno novo leto vsem cenjenim
gostom
MARKO RADILOVIČ
gostilna in kavarna »Tratnik«
Ljubljana

Knjigovoznica, kartonažna
in galanterijska delavnica
MATIJA ŠIFRER
Ljubljana, Vegova ulica 6

JOS. VODNIKA dedič
kisarna
Ljubljana VII

MIRKO BOGATAJ
specialna trgovina s klobuki
Ljubljana, Stari trg 14

GENUSSI IVAN
pleskar in sobni slikar
Ljubljana, Igriška ulica 10

FRANC KRAŠKOVIC
trgovina
Ljubljana, Stari trg 22

ANA MIHOLIČ
vinotoč, gostilna in kavarna
»Centrale«
Ljubljana, Sv. Petra nasip

JOSIP REBEK
ključavničarski mojster
Ljubljana, Cankarjevo n. 9

Higienična pralnica in
svetlolikalnica
FR. SIMENO
Ljubljana, Kolodvorska ul. 8
Kemično snajenje oblek

Prvo jugoslovensko izdelo-
vanje drož (kvasa)
Marija Volk-Košmerl
Ljubljana, Franciškanova
ulica 6 — Telefon 3312

A. in H. BRECELNIK
mesar
Spodnja Šiška 125

ANGELA GORSE
trgovina s čevlji
Ljubljana, Stari trg 15

ST. KRZE-SIARD
prodaja kuriva in zaloga
vrhniške opeke
Ljubljana, Trnovski pristan 12

JOZE in MICI NERED
mesar
Ljubljana, Šolski drevored
pri Zmajskem mostu

FRANC REPIČ
sodarsko podjetje
Ljubljana

FRAN ŠKAFAR
mizarstvo s parno silo
Ljubljana, Rimska cesta 16

ALOJZI VRABEC
splošno kleparstvo
Ljubljana, Sv. Petra nasip 41

ANTON BRECELJ
čevljar
Ljubljana, Gradišče št. 3
in Vodovodna cesta št. 5

ANT. in M. GREGORC
mesarija
Stojnica: Šolski drevored
Ljubljana, Poljanska 81

»KAVARNA PREŠEREN«
Karel Polajnar, kavarnar
LJUBLJANA

ANTON NOVAK
gostilničar in trgovec
Štepanja vas

I. ROZMAN
izdelovanje in eksport
pristnih kranjskih klobas
Ljubljana, Sv. Petra c. 83

ANTON ŠKERJANO
mesar
Ljubljana, Šolski drevored

FRANC WÖLFING
urar
Ljubljana, Gosposvetska c. 12

I. BUZOLINI
zaloga sira, salam in sardin,
tu- in inozemskih likerjev
Ljubljana, Lingerjeva ulica 1

ANGELOSLAV HRASTNIK
trgovec
Ljubljana, Karlovska cesta

KAVARNA VOŠPERNIK
Ljubljana, Stari trg 32

JAKOB in ANA PETRIČ
mesarija
Ljubljana, Šolski drevored

IVAN SIMONČIČ
trgovina z mešaním blagom
Ljubljana Šiška

VIKTOR ŠOBER
trgovina s specerijskim in
mešaním blagom
Ljubljana, Sv. Jakoba trg 4

Tovarna zrcal in brusilnica
stekla
A. VRHOVC
Ljubljana, Za Gradom 9

D. CASERMAN
Ljubljana, Kette-Murnova
(Sv. Martina cesta) 9

JANČ KAROL
izdelovalnica harmonik
Ljubljana, Bohoričeva ul. 9

KAVARNA VOŠPERNIK
Ljubljana, Stari trg 32

JAKOB in ANA PETRIČ
mesarija
Ljubljana, Šolski drevored

IVAN SIMONČIČ
trgovina z mešaním blagom
Ljubljana Šiška

FRANC ŠTULAR
čevljarški mojster
Ljubljana, Florijanska 23

FR. P. ZAJEC
špraskan optik in urar
Ljubljana, Stari trg 9

LUD. CERNE
juvelir, trgovec z urami
ter zapriseženi cenilec
Ljubljana, Wolfova ulica 3

IVAN JAX & SIN
tovarniška zaloga šivalnih,
pisalnih in pletilnih strojev
ter koles
Ljubljana, Gosposvetska 2

KAVARNA VOŠPERNIK
Ljubljana, Stari trg 32

JAKOB in ANA PETRIČ
mesarija
Ljubljana, Šolski drevored

IVAN SIMONČIČ
trgovina z mešaním blagom
Ljubljana Šiška

MARIJA TRILLER
(pri Bergantu)
Ljubljana,
Trnovo, Cerkevna ulica 3

KRSTO ZELINOVIČ
gostilna »Pri Pečarju«
Vođmat - Moste

F. CUDEN
trgovina ur in zlatine
Ljubljana, Prešernova 1

JERNEJ JELENIČ
kisarna pri »Majarončku«
Ljubljana, Stara pot 1
Telefon 25-78

KAVARNA VOŠPERNIK
Ljubljana, Stari trg 32

JAKOB in ANA PETRIČ
mesarija
Ljubljana, Šolski drevored

IVAN SIMONČIČ
trgovina z mešaním blagom
Ljubljana Šiška

AL. TRINK
strojno mizarstvo
Ljubljana, Linhartova 8

IVAN ZOERKO
splošno ključavničarstvo
Glince - Ljubljana

EMIL DOBRIČ
otroške igrače in galanterija
Ljubljana, Prešernova ulica

JAKOB JESIH ml.
mesar in gostilničar
Ljubljana, Šolski drevored
in Dolenjska cesta

KAVARNA VOŠPERNIK
Ljubljana, Stari trg 32

JAKOB in ANA PETRIČ
mesarija
Ljubljana, Šolski drevored

IVAN SIMONČIČ
trgovina z mešaním blagom
Ljubljana Šiška

FRANCIŠKA TROHA
trgovina z mešaním blagom
Kodeljevo, Za Ljubljanko 21

JULIJ ZUPAN
trgovina s specerijskim
in kolonijalnim blagom
Ljubljana, Sv. Petra c. 35

ALOJZI DUDEK
stavbni, galanterijski in
avtomobilski klepar
Ljubljana, Glinška ulica 6

K. JURMAN
kr. dvorni optik
Ljubljana, Selenburgova ul.

MR. M. LEUSTEK
lekarnar
Ljubljana, Recljeva c. 1

DR. G. PICCOLI
lekarna
Ljubljana, Dumaška cesta
(sedaj Tyrseva)

JOSIP SLUGA
tapetnik in dekorater
Ljubljana, Sv. Petra c. 5

MARIJA URBAS nasl.
pristne kranjske klobase
Ljubljana, Komenskega ul. 16
Telefon 2865

IVAN ZELEDNIKAR
manufakturna trgovina
Ljubljana, Marijin trg 3

F. FAJDIGA SIN
zaloga pohištva, mizararska
delavnica
Ljubljana, Sv. Petra c. 17
Ustanovljeno leta 1879

ANTON KAJFEŽ
urar
Ljubljana, Miklošičeva c. 14

ANTON MANCINI
foto-ateljé
Rožna dolina pri Ljubljani

A. PINTAR
trgovina s specerijskim in
kolonijalnim blagom
Ljubljana, Gosposvetska c. 14

IVAN in FANI STRITAR
kavarna »Stritar«
Ljubljana, Vidovdanska 2

I. R. VEHAR
splošno mizarstvo
Ljubljana, Gradaška ul. 12

Gostilna »PRI PERLESU«
(pri Jeriči)
ANT. in JER. ŽIČKAR
Ljubljana, Prešernova 9

OLGA FATUR
modni salon
Ljubljana, Stari trg 11-a

A. KAVČIČ
mehanična delavnica
Glince, Tržaška cesta 4
Rožna dolina, Cesta X/4

I. MARCHIOTTI
trgovina z usnjem
Ljubljana, Sv. Petra cesta 30

MATEJ PLIVELIČ
brivec »Hotel Slon«
Ljubljana, Dumaška cesta

ANA SUHADOBNIK
trgovina z mešaním blagom
in trifika
Ljubljana, Poljanska c. 70

VIDE ANTONIJA
gostilničarka
Ljubljana, Rožna ulica 15
(gostilna pri Lozarju)

UPRAVNIK
»SLOVENSKEGA NARODA«
vsem cenj. naročnikom in
inserentom

E. H. Fettich-Frankheim
česalni salon za dame
Ljubljana, Kongresni trg 19

MILOŠ KARNIČNIK
modna trgovina
Ljubljana, Stari trg 8

TEREZIJA MARINKO
trgovina z mešaním blagom
Ljubljana, Prisojna ulica 7

I. POGAČNIK
trgovina s kurivom
Ljubljana, Bohoričeva ul. 5

FANI DE SCHIAVA
gostilna in prenočišče
»Pri starem tišlerju«
Ljubljana, Kolodvorska 24

JOSIP VIDMAR
tovarna dežnikov in nogavic
Ljubljana, Pred škofijo 19

INSERIRAJTE
V »SLOVENSKEM
NARODU«

SREČNO NOVO LETO ŽELI

IVAN KAPELJ

bakra in kotlar

LJUBLJANA VII

Obilo sreče v novem letu želi vsem cenj. odjemalcem in znancem

ANDREJ BELIČ

trgovina in gostilna

LJUBLJANA VII

Kavškova cesta 18

LEGAT

špecerija

delikatese

zajtrkovalnica

LJUBLJANA

Miklošičeva cesta 28

JANKO POGAČNIK

fotomaterijal

Ljubljana, Dumaška c. 20

TRIFIKA PRAPROTNIK

Ljubljana, Prešernova 54

ANTON PREBIL

splošno ključavničarstvo in

avtogensko varenje

Ljubljana Glince

M. MAHKOTA

pletilna industrija

LJUBLJANA VII

Celovška cesta 44

SREČNO IN VESELO NOVO LETO želi vsem svojim cenj. odjemalcem

PETER STEPIČ

LJUBLJANA

restavracija in veletrgovina z vinom

Tržna ulica

Srečno novo leto želi vsem cenjenim naročnikom

FRANC REBERNIK

pleskarstvo

in ličarstvo

LJUBLJANA — Komenskega ul. 22 — Telefon 3177

Srečno in veselo novo leto voščijo ljubljanske tvrdke:

IVAN BENČINA
mesar in gostilničar
Vodnikov trg DEV. M. V POLJU

Srečno novo leto želi vsem cenj. odjemalcem
FRANC DOLNIČAR
mesar
LJUBLJANA Šolski drevored

Srečno novo leto želi vsem svojim odjemalcem
A. DRUŠKOVIČ
trgovina z mešanim blagom in brivnica
LJUBLJANA Zelena jama

Srečno novo leto želi svojim cenj. odjemalcem
A. GASTRAUN
trgovina dežnikov in sončnikov
(lastni izdelki)
LJUBLJANA Prešernova ulica 42

Srečno novo leto želi
IVAN GJUD
damski in brivski salon
LJUBLJANA Stari trg 30

Veselo in srečno novo leto
želi svojim cenjenim naročnikom
BLAŽ JANČAR
stavbni, pohištveni pleskar in slikar
LJUBLJANA Breg št. 6

Veselo in srečno novo leto želi svojim cenj. gostom
FRANČIŠKA KAČIČ
gostilničarka
LJUBLJANA, Tyrševa (Dunajska) cesta 58

Srečno in veselo novo leto
vsem cenjenim naročnikom in odjemalcem
MATIJA GROŠIČAR
strojni ključavničar
LJUBLJANA Kladezna ulica 3

Srečno novo leto želi
vsem svojim cenjenim odjemalcem
SAŠA KOVAČ
trgovina z mešanim blagom
LJUBLJANA VII Celovška c. 85.

Srečno in veselo novo leto želi tvrdka
F. OSTRELIČ
manufakturna trgovina
LJUBLJANA Vegova ulica 12
(poleg Napoleonovega spomenika)

Srečno novo leto želi odjemalcem in gostom
Ivan in Elza Rahne
trgovina in gostilna
SELO - MOSTE PRI LJUBLJANI

Veselo in srečno novo leto
želi svojim cenj. gostom
JERNEJ ŠINKOVEC
damski in moški brivski salon
LJUBLJANA Mestni trg 13

Srečno novo leto
želi vsem svojim cenjenim odjemalcem
GOLI JAKOB
zaloga vrhniške opeke in prodaja drv in premoga
LJUBLJANA Trnovska št. 1

Srečno in veselo novo leto želi vsem cenj. odjemalcem, prijateljem in znancem
Franc Dolinar
parna pekarna in slaščičarna
Poljanska 19 — Pred škofijo 11

Srečno novo leto želi
GUMIKLINIKA
LJUBLJANA Dunajska cesta 9

SIMON KUNČIČ
LJUBLJANA Sv. Petra cesta 45

Srečno novo leto želi vsem cenjenim odjemalcem
PAVEL KREUTZER
trgovina z mešanim blagom in mlekaria
LJUBLJANA Trnovski pristan 16

Srečno novo leto želi
TEODOR KORN
kleparstvo in vodovodne instalacije
LJUBLJANA Poljanska cesta 3

Srečno novo leto želi vsem svojim odjemalcem
Mergenthaler Adolf
tovarna usnja
MOSTE LJUBLJANA

Srečno in veselo novo leto želi
PETER PODBORSEK
trgovina z vinom na debelo
LJUBLJANA — ŠIŠKA

ALBERT ŠPELETIČ
sobno slikarstvo
LJUBLJANA Emonska cesta 25

Srečno novo leto želi
vsem cenjenim gostom ter se priporočata
Franc in Ana Rozman
gostilna »PRI JERNEJU«
LJUBLJANA Sv. Petra cesta 35

Srečno novo leto!
PIO RADONIČ
veletrgovina vina in žganja
LJUBLJANA Stara pot št. 9

Srečno in veselo novo leto
želi vsem cenjenim odjemalcem
TVRDKA A. VERBAJS
LJUBLJANA Gosposvetska c. 10

A. VOLK — LJUBLJANA
veletrgovina žita in mlevskih izdelkov

Veselo in srečno novo leto
REZI ZALAZNIK
gostilna »ŠTEV. 6«
LJUBLJANA Dunajska cesta

IVAN BERNIK
izdelovatelj lesenih rolet za okna in žaluzij
LJUBLJANA Linhartova ulica 16

Srečno novo leto želi vsem svojim cenj. gostom
Restavracija „Bavarski dvor“
MARIJA PETRIČ
LJUBLJANA Dunajska cesta 31

Srečno novo leto želi
PARFUMERIJA STRMOLI
LJUBLJANA POD TRANČO št. 1

Srečno in veselo novo leto
želi vsem cenjenim gostom in odjemalcem
LEOPOLD ZUPANČIČ
posestnik in gostilničar
LJUBLJANA Jegličeva cesta 15

Srečno novo leto!
F. & E. REMŽGAR
slikarstvo in pleskarstvo
Čopova c. 10 Ljubljana Kolodvorska ul. 18
Telefon št. 3430

Srečno novo leto
želi vsem svojim cenjenim odjemalcem
JOSIP TERPIN
čevljar
LJUBLJANA Karlovska cesta št. 11
ter se nadalje priporoča

Srečno novo leto
želi vsem svojim cenj. odjemalcem
MARTIN ROZMAN
mesar
LJUBLJANA Šolski drevored

ŽITNIK PETER
splošno kleparstvo, instalacija strelododov,
»Concoa-izolacije«
LJUBLJANA Telefon 31-46 Ambrožev trg 9

Veselo in srečno novo leto želi vsem svojim cenj. odjemalcem, prijateljem in znancem
FRAN ŠUŠTAR
lesna industrija in trgovina — parna žaga
LJUBLJANA Dolenjska cesta 12

Srečno novo leto želi
MIRKO BERVAR
špecerijska trgovina
LJUBLJANA Vodovodna cesta 23
ter se nadalje priporoča

Srečno novo leto želi vsem cenj. gostom in prijateljem
HOTEL „BELLEVUE“
PERO in KATI ŠTERK

Srečno in veselo novo leto želi
kr. dvorni dobavitelj
Anton Verbič
DELIKATESA IN ŠPECERIJA
Ljubljana, Stritarjeva ulica

KLISARNA
D. Z. O. Z.
JUGOGRAFIKA
ŽELI VSEM NAROČNIKOM
LJUBLJANA ZELO USPEŠNO
SV. PETRA MASIP 23 NOVO LETO

Srečno in veselo novo leto
želi vsem svojim cenjenim gostom
MARTIN BUJAS
lastnik vinotoča
LJUBLJANA Prešernova ul. 5

Srečno novo leto
želi vsem svojim cenjenim naročnikom
IVAN PERDAN nasledniki
LJUBLJANA

Srečno novo leto
želi vsem cenj. naročnikom in se priporoča
MATEJ OREHEK
eksport »ORO« čevljev ročnega dela
in modna trgovina
LJUBLJANA Kolodvorska ul. 26

„GROM“
carinsko-posredniški in spedi-
cijski biro, d. z o. z.
LJUBLJANA
Kolodvorska ulica šte. 41

Gradbeno podjetje
Saksida in drug d. z o. z.
LJUBLJANA Poljanska cesta 91
Tel. št. 3330. — Ček. račun 14.269

„EXPRESS“ družba z o. z.
avtomobili, motocikli, kolesa in njih deli,
pneumatika, bencin, olja itd., mehanična delavnica
LJUBLJANA Vegova ulica 8

ELZA LENŠČAK
trgovina z mešanim blagom
LJUBLJANA Poljanska cesta 73

Srečno novo leto želi vsem cenj. naročnikom
in se priporoča
gradbeno podjetje in tehnična pisarna
Miroslav Zupan
mestni stavbenik
LJUBLJANA
Gosposvetska c. 10 Vošnjakova ul. 6

Srečno in veselo novo leto voščijo ljubljanske tvrdke:

Srečno novo leto želim

Helena in Ignac Banko
p. d. »PRI TOPOLOVCI«

LJUBLJANA, Kette-Murnova (Martinova) c. 3

DAVORIN BIZJAK

konfekcijska trgovina

Ljubljana

Srečno in veselo novo leto želim

ANDREJ DOLINAR

parna pekarna

LJUBLJANA, Bohoričeva ulica št. 1

Modna trgovina

T. EGER

LJUBLJANA, Sv. Petra cesta 2

DRAGO FRANC

špecijska trgovina z barvanimi in laki

LJUBLJANA, v bivši št. Jakobski knjižnici

Veselo in srečno novo leto želim

Anton in Jožica Grčar

pekarija

LJUBLJANA, Poljanska cesta 25

Srečno novo leto želim

F. in I. Goričar

konfekcijska in manufakturna trgovina

LJUBLJANA, Sv. Petra cesta 29

FRAN KAVČIČ

gostilna in kavarna

LJUBLJANA, Privoz št. 4

I. TOMŠIČ

MANUFAKTURNA TRGOVINA

Ljubljana, Sv. Petra cesta 38

Lekarna Trnkoczy dediči

LJUBLJANA

Srečno novo leto želim

TOMAŽ BIZILJ

Gostilna „Pri Kolovratu“

LJUBLJANA, Pred škofijo

špedicija
in carinsko posredništvo

TURK

LJUBLJANA

Masarykova cesta 9

Srečno in veselo novo leto 1933

želi cenj. odjemalcem in se priporoča za nadaljnjo naklonjenost tvrdka

Karl Prelog

trgovina volne, bombaža in galanterije

GOSPOSKA ULICA
ŽIDOVSKA ULICA, STARI TRG

FANI KACIČ
gostilna »Pri radci« — trgovina s kurivom
SPODNJA SIŠKA

FRAN KOLÁK
trgovina s specerijskim, kolonijalnim, materijalnim blagom in deželimi pridelki
LJUBLJANA, Dunajska cesta št. 47

Veselo in srečno novo leto želim
FRANC IGLIČ
krojaški mojster
LJUBLJANA, Pražakova ulica št. 10

Srečno novo leto
želi vsem svojim cenj. odjemalcem, prijateljem in znanjem ter se priporoča v nadalje tvrdka
IGN. ŽARGI — „Pri nizki ceni“
LJUBLJANA Sv. Petra cesta št. 11

FRANC PALME
agentura in komisija

Restavracija
IVAN in Marija MARINŠEK
mesarija in prekajevalnica
Dobijo se gorka in mrzla jedila iz konjskega mesa — Prodaja vsakovrstnih klobas in salam. — Kupujejo se tudi konji za klanje.
LJUBLJANA, Prečna ulica št. 6

S pojedino, godbo in plesom in petjem,
z voščili, poljubi, darili in cvetjem
slavili smo novega leta prihod.
A slavnosti tam so le dobro uspele,
kjer v skledah so tečne „JAJNINE“ duhte,le,
poznane po finem okusu povsod

Andrej Marčan

mesarija

Ljubljana

ZA KRESIJO, POGACARJEV TRG IN RIMSKA CESTA

Srečno novo leto želi vsem cenj. naročnikom

AVGUST PAVLE

tapetnik in dekorater

LJUBLJANA

Srečno novo leto želi svojim cenj. odjemalcem in odjemalkam

damska konfekcija

Alojzij Pavlin

LJUBLJANA Kongresni trg 5

STAVBENO IN UMETNO MIZARSTVO

ROJINA & COMP.

LJUBLJANA

Slomškova ul. 16 Kolodvorska ul. 3

želi vsem svojim cenjenim odjemalcem in prijateljem

srečno in veselo novo leto
zahvaljujoč se za doseganje obilo zaupanje.

FRANJO MALIS
diplomirano krojaštvo

LJUBLJANA

Tržaška 29

Veselo in srečno novo leto želim

FRANJO in ANICA FREITZ
gostilna in zajtrkovalnica

LJUBLJANA, Tavčarjeva ulica št. 4

ANTON OBLAK

kovaški mojster

LJUBLJANA, Ahacjeva cesta 15

želi vsem cenj. odjemalcem srečno novo leto.

Ivan Zupančič

izdelovatelj metel

LJUBLJANA, Kersnikova ulica št. 3

Veselo novo leto želi vsem svojim odjemalcem

Jakob Fligl, dediči

kleparstvo in vodovodna instalacija

LJUBLJANA, Rimska c. 2, Gregorčičeva 5

Srečno in veselo novo leto želi vsem cenj. gostom

GOSTILNA FAJMOŠTER

M. ANŽIČ.

Srečno novo leto

želi vsem cenjenim naročnikom

ALBINA BOGATAJ

salon perila

LJUBLJANA, Gradišče 13-II

Srečno novo leto želim

Ivan Brunčič

pleskar in ličar

Ljubljana Kolodvorska ul. 23

Veselo novo leto želi vsem svojim cenjenim odjemalcem

veletrgovina usnja, strojarskih mašob, kemikalij in strojil

Brata Moskovič —
Ljubljana

Telefon interurban 2515

Srečno in veselo novo leto

Rude in kovine

d. d.

Ljubljana, Masarykova 12

Srečno novo leto želi vsem cenj. odjemalcem in se priporoča v nadalje tvrdka

DRAGO SCHWAB

LJUBLJANA

Dvorni trg 3

SLOKAN IVAN

stavbeno podjetje

LJUBLJANA,

Kolezijska ulica 7

Srečno novo leto želi vsem cenjenim gostom in odjemalcem

LADISLAV NOVAK

gostilničar in trgovec

LJUBLJANA

VIČ

Srečno novo leto želim

NOV! SVET

gostilna

LJUBLJANA

Srečno novo leto želi vsem cenj. odjemalcem

JOŽE MOKOREL

čevljarstvo

LJUBLJANA

Na Mirju 2

Srečno novo leto želim

L. MIKUŽ

tovarna dežnikov

LJUBLJANA

Mestni trg 15

Srečno novo leto želim

IVAN LUZNAR

ključavničarski mojster

LJUBLJANA

Poljanska cesta 69

Srečno novo leto želi vsem cenj. odjemalcem in naročnikom

ELIGIJ EBER, krznar

LJUBLJANA

Kongresni trg 7

Selenburgova ul. 6

G. Besednik in drug

trgovina in industrija protez, kirurških instrumentov, ortoped. aparatov, bandaž in obvezilne robe

LJUBLJANA Tel. 24-39 Prešernova ul. 5

Srečno novo leto želi vsem svojim odjemalcem

OSVALD PENGOV

»PRI RASTOVARJU«

gostilna in trgovina s specerijskim, kolonijalnim in materijalnim blagom, stavbi material

LJUBLJANA, Karlovska c. 19 (poleg mostu)

Srečno novo leto želim

NIKO ZUPAN

parna pekarna

LJUBLJANA

Dunajska cesta 58

Srečno novo leto želi vsem cenj. naročnikom

JAKOB TRČEK

parna pekarna

LJUBLJANA

Breg št. 4

Srečno novo leto želim

FRANC LOVŠE

mesar

Pogačarjev trg LJUBLJANA Tržaška cesta

INSERIRAJTE V
„SLOV. NARODU“

Iz Maribora in Ptuja čestitajo:

ZLATA BRIŠNIK
trgovina s papirjem, galanterija in knjigarna
MARIBOR Slovenska ul. 11

JULIUS CRIPPA
trgovina z delikatesami in vinom
MARIBOR Slovenska ulica 3

DRAGUTIN ČUTIČ vdova
puškarna
MARIBOR Slovenska ulica 13

FRANC GREIF
usnjarna
MARIBOR Kralja Petra trg 1

JAKOB LAH
modna in konfekcijska trgovina
MARIBOR Glavni trg 2

I. MARIBORSKA DELAV. PEKARNA
r. z. o. z.

MAKSO MILIČ
toči najboljša dalmatinska vina
MARIBOR Betnavska 23

ALBERT VICEL
trgovina s kuhinjsko posodo (hišnimi potrebščinami, emajlirano, pločevinasto, vito in aluminijevo posodo, porcelanasto, kamenitasto in stekleno robo)
MARIBOR Gosposka 5

Srečno novo leto želi
FRANC SCHÖBER
Magdalenska parna pekarna
MARIBOR Kralja Petra trg

„Cvetlični dom“
IVAN JEMEC, MARIBOR

Srečno novo leto želi
ADOLF BERNHARD
I. MARIBORSKA MLEKARNA
MARIBOR
Aleksandrova cesta 51 Koroška cesta 10

Ljudska samopomoč
Maribor, Grajski trg 7-I

FRANJO MAJER
modna manufaktura
Maribor, Glavni trg št. 9

Fr. Bernhard-ov sin
Gustav Bernhard
zaloga stekla in porcelana
Maribor, Aleksandrova cesta 17

Eksportna hiša „Luna“
lastnik Albin Pristernik
trgovina galanterije, pletenin, vezenin, drobnarij in igrač
NA DEBELO! NA DROBNO!
Maribor, Aleksandrova c. 19

KAVARNA CENTRAL
IDA STIKLER
MARIBOR, Gosposka ulica 6

„BERNYT“
proizvod kem. tehn. preparata in trgovina teh. produkta
MARIBOR Vrazova ulica 3

Srečno novo leto želi vsem cenjenim gostom
Ernst in Ana Birtič
restavracija »Pri Klavnic«
MARIBOR Ob brodu 2

JOSIP ČEBOKLI
parna pekarna
MARIBOR Glavni trg 9

ANTON FEIERTAG
parna pekarna, izdelava najfinjših keksov, kruha »turlat«, ki ostane 8-10 dni svež — vsak dan dvakrat sveže pecivo
MARIBOR Betnavska ulica 41

PAVLA JANČAR
hotel »Pri Zamorc«
MARIBOR Gosposka ulica 30
Telefon 13

Srečno novo leto želi
FRANC KORMAN
galanterija, pletenine in drobnine
MARIBOR Gosposka ul. 3
Na veliko! Na drobno!

Ph. Mr. M. König
lekarna »Pri Mariji pomagaj«
MARIBOR Aleksandrova c. 1
(nasproti frančiškanske cerkve)

Srečno in veselo novo leto želi
Kühner & Hrovat
modna manufakturna trgovina
MARIBOR Aleksandrova cesta 9

Srečno in veselo novo leto želi
FRANC CVERLIN
krojstvo in konfekcijska trgovina
MARIBOR Gosposka ulica 32
ter se za nadaljnjo naklonjenost priporoča

Srečno in veselo novo leto želi
PAVEL HERIČKO
lončar in pekar
MARIBOR Tattenbachova ulica

Srečno novo leto želi vsem cenj. odjemalcem
I. PREAC
manufaktura in konfekcija
MARIBOR Glavni trg 13

Tiskarna
trgovina s papirjem
Oglasni zavod in uprava časopisov
Hinko Sax
Maribor, Grajski trg
Zastopnik „Slov. Naroda“

IVAN KRAVOS
kovčegi, roč. torbice, aktovke, listalce, denarnice, nahrbtniki, gamaše itd.
MARIBOR Aleksandrova cesta 13

VIKTOR KOS
usnjarna
MARIBOR Kralja Petra trg št. 9

Srečno novo leto želi
MAKS PUČER
mod. predmeti za dame in gospode, perilo, platno, belo blago, pletenine in drobno blago
MARIBOR Gosposka ulica 19

JOSIP STERNAD
puškar
MARIBOR Aleksandrova c. 18

Srečno novo leto želi
KAVARNA »JADRAN«
JOSIP ŠEREC
modna trgovina
MARIBOR Aleksandrova cesta 36

ANTON TAVČAR
tovarna mesnih izdelkov
MARIBOR Jurčičeva ulica

FR. in M. ZEMLJIČ
hotel in restavracija »Pri Orlu«
MARIBOR Grajski trg

ANDREJ HALBWIDL
hotel »Stara pivarna«
MARIBOR Jurčičeva ul. 7

Srečno in veselo novo leto želi
KATICA GOLOB-KOTNIK
kavarna »Bristol«
MARIBOR Vetrinjska ulica 30

Srečno novo leto želi vsem cenj. naročnikom
Josip Höfer
trgovina z muzikalljani, godbenimi instrumenti in gramofoni
MARIBOR Ulica 10. oktobra 2

JAKOB MULAVEC
zaloga ur, zlatnine, srebrnine, optike, jedlinih priborov, servisov itd.
Izvršuje vse v to stroko spadajoča dela točno, solidno in poceni
Vsakovrstno zlato kupujem po najvišji ceni!
MARIBOR Kralja Petra trg 1
zraven magdalenske lekarne

Leben - Eigl
Maribor, Gosposka ulica 28
(na dvorišču)

Damski česalni salon. — Trajni kodri. — Vodna ondulacija, barvanje las. — Negovanje lica in rok.

Naročajte
»Slov. Narod«
Mesečno samo 12 Din

FRANC NEČER & SIN
tovarna šivalnih strojev in koles
Prodajalna Vetrinjska ulica 17
MARIBOR Slovenska ulica 29

ANTON PAS
modna trgovina
MARIBOR Slovenska ulica 4

MARIJA SIEBER
specijalna trgovina z rokavicami in stezniki
MARIBOR Glavni trg 14

FELIKS SKRABL
manufakturna trgovina
MARIBOR Gosposka ulica 11

IVAN TRPIN
manufakturna trgovina
MARIBOR Glavni trg-Vetrinjska ulica

MAKS USSAR
vodovod. instalacija in centr. kurjava
MARIBOR Gregorčičeva 17

W. WITLACZIL
pekarna
MARIBOR Grajski trg 8

KAROL PREIS
zaloga pohištva in preprog
MARIBOR Gosposka ul. 20

FRANJO LAH
trgovina z manufakturnimi blagovi
MARIBOR Vetrinjska ul. 13

MILOŠ OSET
špecerijska in kolonialna engros trgovina
monopolna velikoprodaja soli
Maribor, Glavni trg
Telefon št. 2173 in 2790

FRANC IGLIČ
PTUJ

FRANC KRAVINA
trgovina z lesom, stavb. materialom in gostilna
pri sejmišču
PTUJ Ormoška cesta

R. M. MATZ
kavarna in restavracija »Evropa« — avtotaksa
PTUJ Florjanski trg

JOŠKO SAGADIN
strojno mizarstvo za pohištvo in stavbe. Izdelovanje posteljnih vzmeti
PTUJ Vrazov trg 2

IGNAC VAUDA
umetno in trgovsko vrtnarstvo
PTUJ Tiha pot 1

ANTON BRENCIČ
trgovina z železnino, zaloga orožja in municije
Na drobno! Na debelo!
PTUJ

ZADRUŽNA ELEKTRARNA
za Ptuj, Breg in okolico v Ptuj
r. z. o. z.

IVAN CVIKL — PTUJ
manufakturna trgovina

Franc Urban
mesar in prekaževalec
PTUJ

Z Jesenic voščijo veselo novo leto naslednje tvrdke:

JERNEJ ŠMID, čevljar
Jesenice Ciril Metodova 5

LEOPOLD ŠOBERL, mestni dimnikar
Jesenice Obrtniška ulica 13

JOZE NOVAK, zidaraki mojster
JESENICE Murova 3

FRANC RABIČ, čevljar
JESENICE Prečernova 7

KONRAD VIDIC, pekarna
Jesenice Obrtniška ulica

STOJAN IVAN, krojač
JESENICE Obrtniška ulica

ANTON PETAC, pekarna
JESENICE Kralja Petra cesta 3

IGNAC KONC, sedlarstvo
JESENICE Gospodsvetska 27

DRAGO VIŠNAR, izdelovatelj spominkov
Jesenice

JOZE MARKES, elektro in radio-podjetje
JESENICE

FRANC PUC, čevljar
JESENICE Pod Mirco št. 1

BERNIK IVAN, mesar
JESENICE

MATKO VOVK, damski in moški krojač
Jesenice Aljaževa cesta 4

PAHOR FRANJO, manufaktura in konfekcija
JESENICE

PRINCIČ ŠTEFANJA, branjarija in mlekarina
JESENICE-FUZINE

KALTNEKAR JOSIP, modno krojaštvo
JESENICE

Srečno novo leto želi
JOZE WUZELLA, avtotaksi
JESENICE Gospodsvetska cesta 17

IVAN WERGLES st., mesarija
JESENICE Cankarjeva 6

Srečno novo leto želi
M. POLJŠAK, restavracija, trgovina in prenočišče
JESENICE ter se za nadalje priporoča

ALFONZ HOFINGER, brivec
JESENICE Ručardov trg 5

SREČKO GOSTIČ, modno krojaštvo
JESENICE Industrijska ulica 2

Srečno novo leto želi
VENČL TREVEN, strojno mizarstvo
JAVORNIK 167

Srečno novo leto želi
OTO PAAR, avtotaksi
JESENICE Hotel Paar

Srečno novo leto želi
REZI KOBLER, mlekarina s o. z. Predosije
JESENICE Podmežaklja 7

Srečno novo leto želi
FRANC VAVPOTIČ, tapetništvo
JESENICE Ukova ulica 2 ter se za nadalje priporoča

Srečno novo leto želi
TORKAR FRANJA, trgovina z mešanim blagom
JESENICE Ukova ulica 1 ter se cenjenemu občinstvu priporoča

Srečno novo leto želi
FRANC PAVLIN, fotograf
JESENICE Gospodsvetska cesta 2

JOSIPINA KLINAR, šivilja
JESENICE Fužinska cesta 1

Srečno novo leto želi
JERNEJ URBAR, pleskar, sobo in črkoslikar
JESENICE Gospodsvetska cesta 17

Srečno novo leto želi
ROTAR MARIJA, trgovina z mešanim blagom
JESENICE-FUZINE 100 ter se cenjenemu občinstvu priporoča

Srečno novo leto želi
KARL OCEPEK, trgovina in gostilna ter se priporoča še za nadalje
HRUŠICA

AVGUST KLABUS, trgovina s železino
JESENICE

Srečno novo leto želi
VIKTOR URBAR, pleskar, sobo in črkoslikar
JESENICE Gospodsvetska cesta 30

Srečno novo leto želi
FRANC RAZNOŽNIK, fotograf
JESENICE Gospodsvetska cesta 22

Srečno novo leto želi
KARL NEUMAN, kleparstvo in vodovodna instalacija
JESENICE

FRANJA KARBA, manufaktura trgovina
JESENICE Slomškova ulica 3

Srečno novo leto želi
VINKO ULČAR, splošno kovaštvo
JESENICE Gospodsvetska cesta 45

Srečno novo leto želi
ROJS FRANC, avtotaksi
JESENICE ter se cenjenemu občinstvu priporoča

Srečno novo leto želi
ANTON MULEJ, modna čevljarna
JESENICE

Srečno novo leto želim vsem svojim odjemalcem
JOZE JANŠA, čevljar
JESENICE Obrtniška ulica 24

Srečno novo leto želi
ŠORLI SREČKO, modna čevljarna
JESENICE-FUZINE ter se priporoča za nadaljnja naročila

Srečno novo leto želi
AVGUST RAVHEKAR, gostilničar
JESENICE Obrtniška 20

Srečno novo leto želi vsem cenj. naročnikom
JOSIP MIHELAC, krojaštvo
JESENICE ter se za nadalje priporoča

Srečno novo leto želi
K OŠIR, modna trgovina
JESENICE ter se cenjenemu občinstvu priporoča

Srečno novo leto želi
JOZE SABLATNIK, izdelov. žičnih posteljnih modrocev in pletenin
JESENICE-FUZINE ter se za nadalje priporoča

Srečno novo leto želi
RAKOVEC IVAN, brivski in damski salon
JESENICE Obrtniška ulica ter se cenjenim gostom za nadalje priporoča

Srečno novo leto želi
A. M. LEGAT, tovarniška restavracija
JESENICE-FUZINE ter se cenj. občinstvu priporoča

Srečno novo leto želi
JAKOB HRIBAR, splošno ključavničarstvo
JESENICE Industrijska ulica 1 ter se za nadalje priporoča

Srečno novo leto želim vsem fotoamaterjem in ostalim odjemalcem
JUSTI ROZMAN, trgovina, parfumerija in foto potrebščine
JESENICE

Srečno novo leto želi
PRAPROTNIK TONE, pekarija
JESENICE ter se cenjenemu občinstvu priporoča

Srečno novo leto želi
ALOJZ KRMELJ, sobo-, črkoslikar in pleskar
JESENICE Lampotova 10

Srečno novo leto želi vsem cenjenim naročnikom in odjemalcem
IVAN WERGLES mlajši, mesar in prekajevalec
SAVA-JESENICE

Srečno novo leto želi tvrdka
A. J. ROZMAN, strojno pletenje
JESENICE-FUZINE ter se za nadalje priporoča

Srečno novo leto želi
STANKO POZENEL, pekarna
JESENICE Gospodsvetska 4

Srečno novo leto želi vsem cenj. odjemalcem
MIHAEL KOVAČIČ, trgovina z mešanim blagom
JESENICE ter se tudi za nadalje priporoča

Srečno novo leto želi
JOZA BREČKO, trgovski vrtnar
JESENICE

ANA TRŠAN, gostilna
JESENICE Gospodsvetska 17

Srečno novo leto želi ter se tudi za nadalje priporoča
IGNACIJ HROVAT, mesarija
JESENICE

Srečno novo leto želi
FOTO VILMAN
JESENICE Ručardov trg 5

FRANC JANHUBA, krojaštvo
JESENICE Slomškova ulica 3

Srečno novo leto želi
MARIO SEGOLIN, soboslikar in pleskar
JESENICE ter se cenj. naročnikom najtopleje priporoča

Srečno novo leto želi vsem cenj. naročnikom
FRANJA TUŠAR, modistijska
JESENICE-SAVA ter se za nadalje priporoča

FILIP LAZAR, strojno mizarstvo in konc. pogrebni svet
JESENICE Savsko nabrežje 3

Srečno novo leto želi
J. PUČKO, trgovina živalnih strojev, koles, gramofonov in radio aparatov
JESENICE Kralja Petra cesta ter se cenjenemu občinstvu priporoča

Z Jesenic voščijo veselo novo leto naslednje tvrdke:

FRANJA ČOP šivilja JESENICE Ulnova 6	JOSIP BALON trgovina s mešanim blagom JESENICE Podmežaklja 9	Srečno novo leto želi tvrdka BERNARD JOŽE tvoznica žičnih mrež in ograj JESENICE-FUŽINE Lampetova 4 ter se za nadalje priporoča	PERO APAT keramik JESENICE Gospodarska cesta 23
Srečno novo leto želi IV. GOGALA JESENICE ter se cenjenemu občinstvu priporoča	Srečno novo leto želi MINKA BALOH gostilna JESENICE Gospodarska cesta ter se cenjenemu občinstvu priporoča	Srečno in veselo novo leto želim vsem svojim cenjenim odjemalcem ter se nadalje priporočam. Z odličnim spoštovanjem ANTON MOHORIČ trgovina s čevlji lastnega izdelka	Srečno novo leto ZINKA BIZJAK modna in manufakturna trgovina Obrtniška cesta JESENICE
Srečno novo leto želi FRIC DRUŽNIK steklarstvo JESENICE ter se za nadalje priporoča	Srečno novo leto želi PAVLA ARNEŽ ekspozitna slaščičarna JESENICE - FUŽINE 131 ter se cenjenemu občinstvu priporoča	CENTRALA: Ljubno — PODRUŽNICE: Jesenice, Tancarjeva hiša 1, tik kolodvora, Ljubljana: Kopitarjeva ulica št. 1	Srečno novo leto želi CIRIL BAJŽELJ mesar JESENICE ter se za nadalje priporoča
Srečno novo leto želi DEŽMAN FRANC gostilna in mesarija JESENICE ter se cenjenim odjemalcem priporoča	Srečno novo leto želi JOŽE ČERNE specialist za ruske škornje in splošno čevljarstvo JESENICE Gospodarska cesta 35	Srečno novo leto Podružnica uprave „Slov. Naroda“ JESENICE	Srečno novo leto želi vsem svojim obiskovalcem FRANC BOŠTAR brivec JESENICE ter se za nadalje priporoča
Srečno in veselo novo leto želi vsem svojim odjemalcem ANDREJ ČUFAR gostilna, trgovina s mešanim blagom in strojno mizarstvo JESENICE Gospodarska	KINO RADIO JESENICE	Srečno novo leto želi KAVARNA ČOP želi srečno novo leto in se priporoča voditeljica kavarne KATI KOROŠEC JESENICE	Vinko Savnik manufaktura, galanterija Radovljica JESENICE BLEJ
GOSTILNA „JADRAN“ vsem cenjenim gostom želi srečno novo leto pri najboljši dalmatinski kapljici ANTE MARASOVIČ JESENICE	Srečno novo leto želi MAR. KRAŠOVEC reklamno podjetje, trgovina koles, šivalnih strojev, gramofonov in radio aparatov JESENICE Krekov trg 2 ter se za nadalje priporoča		

Z raznih krajev voščijo veselo novo leto naslednje tvrdke:

Koschir nasl. A. Hvala manufakturna trgovina KAMNIK Srečno in veselo novo leto želi vsem cenjenim odjemalcem in prijateljem trgovina JOSIP SENICA DOMŽALE	Anton Jeršinovic strojarna in trgovina VRHNIKA Srečno novo leto želi Vinko Müller, Domžale trgovina s vinom	Tiskarna Veit in drug družba s o. z. (Vir) pošta DOMŽALE Srečno in veselo novo leto 1933 želi cenjenim odjemalcem in se priporoča za nadaljnjo naklonjenost TONJE KNAFLIČ tovarna usnja Kamnik	JOŽE ERZEN avtopodjetje — taksi ŠKOFJA LOKA Srečno novo leto želi ANTON HAFNER RESTAVRACIJA Škofja Loka, kolodvor
Srečno novo leto želi vsem svojim cenj. gostom Jožica Koprivnikar gostilna »Lovec« VRHNIKA 13	Srečno in veselo novo leto želi vsem svojim cenjenim odjemalcem PAVEL BERTONCELJ valjčni mlin DOMŽALE	VSEM ODJEMALCEM SREČNO IN VESELO NOVO LETO! NARODNA ISKARNA	JOŠKO VEBER trgovina s lesom, ogljem in mešanim blagom, zaloga cementa Škofja Loka, kolodvor
Srečno in veselo novo leto želi JOSIP ADAMIČ vrvarna Domžale podružnica KAMNIK	Veselo in srečno novo leto želi vsem cenjenim odjemalcem in dobaviteljem JERNEJ BOLHAR usnjarna DOMŽALE		Srečno in veselo novo leto želim vsem svojim gostom in odjemalcem Franc in Franja Pečar gostilna in trgovina Črnuče 33 pri Ljubljani Priporočava se nadalje cenjenim gostom in odjemalcem za obilen obisk.
Srečno novo leto želi tvrdka J. CHALUPNIK prekajevalnica DOMŽALE ter se cenjenemu občinstvu priporoča	Srečno in veselo novo leto želi vsem svojim prijateljem in odjemalcem Anton Müller vinski trgovec in gostilničar STOB-DOMŽALE		
Srečno novo leto želi vsem svojim cenj. odjemalcem ter se tem potom tudi najvdaneje zahvaljejem za naklonjenost, zagotavljam, da bom tudi v bodočem letu nudil res najboljše mlevske izdelke IVAN KURALT, Domžale valjčni mlin			

Srečno novo leto vsem odjemalcem in prijateljem želi

OPEKARNA JELOVŠEK VRHNIKA

Srečno novo leto želi letovišče Trebnje

Travnik Franc
čevljar

TREBNJE

Pavlin Alojzij nasl.
gostilna in mesarija

TREBNJE

BUKOVEC IGNAC
hotelir, gostilna in kavarna

TREBNJE

Juvanc Štefan
brivec

TREBNJE

BAN IVO
lesna industrija

TREBNJE

Stari trg

POTOKAR IVAN
trgovec z živino

TREBNJE

KORDAN IVO
zobni atelje

TREBNJE

Kovačič Josip
čevljar

TREBNJE

Zurc Franc in Šmit Marija
trgovina in gostilna

TREBNJE

KRAMAR FRANC
dimnikar

TREBNJE

MARCON IVAN
lesna trgovina

TREBNJE—ŠKOFJA LOKA

KOLENC ALOJZIJ
trgovina z živino

TREBNJE

Dol. Podboršt

BREGAR ALOJZIJ
gostilna in trgovina

št. Lovrenc na Dol.

Zupan Anton
kolar, izdelov. smučl

TREBNJE

CVEK IVAN
trgovec z lesom

TREBNJE

TOMIC VILJEM
trgovec

TREBNJE

Zupančič Josip
strojarna in trgovina z usnjem

Trebnje

Kmet Ferdinand
stavbeni in galanterijski klepar

TREBNJE

Stari trg

JERŠIN JOSIP
trgovec z živino

TREBNJE

Račje selo

Žen Alojzij
splošno mizarstvo

TREBNJE

VIDMAR LUDVIK
damsko in modno krojaštvo

TREBNJE

ZASTOPSTVO
„DUNAV“
zavarovalne družbe

TREBNJE

ZASTOPSTVO
„Jadranske“
zavarovalne družbe

Trebnje

Kužnik Pepe
gostilna

TREBNJE

Javornik Engelbert
ključavničar

TREBNJE

Urbančič Alojzij
gostilničar

Čatež pri Zaplazu

Burnik Viktor
avto-mehanik

TREBNJE

Zakrajšek Ivan
trgovina z deželnimi pridelki

Vina gorica

TREBNJE

Rebernik Emanuel
mesar

TREBNJE

Ivan A. GROSEK
trgovina z mešanim blagom in deželnimi pridelki
Se priporoča cenj. odjemalcem za nakup vseh potrebnih za dom in gospodarstvo

Trebnje

Juhart Franc
kovač

TREBNJE

Grmovšek Josip
gostilničar

Dobrnice pri Trebnjem

Bukovec Alojzij
gostilničar

VELIKA LOKA

Zavec Ana
pletilja

TREBNJE

GRMOVŠEK FLORIJAN

gostilna in trgovina

Ponikve na Dolenjskem

DRUŽINA JERIČ

Studenec pri Trebnjem

se zahvaljuje vsem darovalcem za nujno pomoč ob priliki rojstva tročkov Cilke, Ančke in Mici.
Prav posebna hvala velja uredništvu »Slov. Naroda« za zbiralno akcijo.

Vsem darovalcem srečno in veselo novo leto!

Saje & Bregar

lesna trgovina

Trebnje, Velika Loka, št. Lovrenc

Jutraž Stanko

trg. posrednik

TREBNJE

OBLAČILNICA „ČEH“

Josip Čeh

Dol. nemška vas — Trebnje

ŠPRINGER ALOJZIJ

GOSTILNA IN PRENOČIŠČA

TER PARNA PEKARNA

se priporoča vsem, posebno pa potujočemu občinstvu za še nadaljnjo cenjeno naklonjenost. Najnižje cene, solidna postrežba. Izbrana vina. Avtogaraža na razpolago.

TREBNJE

Naročajte se na „Slov. Narod“

Srečno novo leto želi Novo mesto

M. Z. DOBENICE
podružnica NOVO MESTO, poslovodja F. Mislej

SLAVKO MAROLT
modno krojaštvo
NOVO MESTO

FR. PELKO ml.
modni atelje za dame in gospode
NOVO MESTO

VOVK STANKO
pekarija in gostilna
NOVO MESTO
Kandija

FRAN DOLENO
mesar in prekajevalec
NOVO MESTO
Kastelčeva ul. 1

KUMAR JOSIP
puškar in mehanik, izvršuje vsa tovrst. popravila
NOVO MESTO
Ljubljanska cesta

ALOJZIJ MIDOFFER
NOVO MESTO

JAKOB STALCER
modno krojaštvo
NOVO MESTO

JOSIP ZAGORC
kamnosek
NOVO MESTO
Tavčarjeva c. 2

JOSIP ZURC
gostilna pri »Štemburjuc«
NOVO MESTO

Marija Križka-Radež
modni atelje
NOVO MESTO
Florjanov trg

GRILC & KOMP.
čevlarska industrija
NOVO MESTO

Vsem svojim zvestim odjemalcem želim uspešno in srečno novo leto 1933! Skušal bom radi težkih in resnih časov tem bolj potruditi se, da svoje odjemalce tudi v nastopnem letu v vsakem oziru kar najboljše zadovoljim.

IVAN MEDIC, industrija perila, NOVO MESTO

KOBE JULIJ
trgovina manufakturnega blaga
NOVO MESTO

A. PAUSER
zaloga specerijskega blaga in železnine
NOVO MESTO

VALENTIN VRHOVNIK
zidarsko podjetje
NOVO MESTO

FOTO „GUIDO“
NOVO MESTO
Šukljeta cesta 3

VIKTOR KOZINA
Novo mesto

Karol Jevšček
tovarna pohištva in splošno mizarstvo
Novo mesto

„Metla“ trgovsko industrijska družba z o. z. Novo mesto

FRANC PENCA
trgovina z usnjem, čevlji in čevlarskimi potrebščinami
NOVO MESTO
Kraljeviča Petra trg

FERI MIKOLIC
konfekcija in krojaštvo
NOVO MESTO, Trg kraljeviča Petra

ALOJZ ZUPANČIČ
modno krojaštvo
NOVO MESTO, Ragovska cesta 2

ŠKEDELJ VENCEL
smuč, sanke, zimsko-sportne potrebščine
NOVO MESTO, Ragovska cesta

VIKTOR TOMAZIN
slikarstvo in pleskarstvo
NOVO MESTO
Ljubljanska cesta št. 19

JURIJ PICEK
trgovina z železnino in specerijo, Arborin in Tekovo olje stalno na zalogi
NOVO MESTO
Trg kraljeviča Petra

Podružnica Jurij Picek
NOVO MESTO
Florjanov trg

JOSIP KOS
knjigovoznica in trgovina s papirjem
NOVO MESTO

„NOVOBOR“ splošna industrijska delniška družba, Ljubljana - Novo mesto

JOSIP KOBE
trgovina s specerijo in delikateso
NOVO MESTO

Srečno novo leto želi vsem cenj. naročnikom
UDOVIČ & LAMPE
strojno ključavničarstvo
NOVO MESTO

Alojz Valantič
slikar in pleskar
NOVO MESTO
Prešernova ulica št. 4

Drogerija „Krka“
droge, kemikalije, kozmetika, foto-potrebščine
Novo mesto

ŠETINC LADO
modno krojaštvo
NOVO MESTO
Kraljeviča Petra trg 13

„Sanitas“
javno kopališče družba z o. z. — za abonente
globoko znižane cene
NOVO MESTO
Trg Sv. Florjana 9

Ivan Dolmovič
avtotaksi
Novo mesto

Knaflič & Mirtič
ključavničarstvo in vodovodne instalacije
Novo mesto
Kandija

Srečno novo leto želi
Anton Koncilija
mesar in prekajevalec
Novo mesto

P. Gustl
avtotaksi, šestdesetna limuzina
Novo mesto

Hranilnica in posojilnica za Kandijo in okolico

reg. zadruga
Z. N. Z.

Srečno novo leto želi
Hotel-restavrant „KOKLIČ“
Novo mesto

Martin Hočevar
zidarsko podjetje
NOVO MESTO

Hotel Metropol
Alojz in Ana Polajnar
Novo mesto

Srečno novo leto želi
Franjo Kastelic
trgovina
Kandija — Novo mesto

MANUFAKTURNA TRGOVINA
Josip Košir nasl. Martina Košir
želi svojim odjemalcem in poslovnim prijateljem veselo in srečno novo leto in se obenem priporoča tudi za nadaljnjo naklonjenost
NOVO MESTO
Trg kraljeviča Petra

Balt. Muntschitz
lesna industrija, gostilna in avtotaksi
Novo mesto

Josip Windischer
hotelir, mesar in prekajevalec
Kandija
Novo mesto

Alfonz Oblak
trgovina z mešanim blagom
Novo mesto
Želi vsem svojim cenjenim odjemalcem veselo ter srečno novo leto!

AVTOBUSNO PODJETJE
L. Kondrič

ki redno vzdržuje promet na progi Novo mesto — kolodvor pri vseh vlakih, vozi do pošte za ceno Din 2.—, Glavni trg Din 3.—, Kandija Din 4.—. Obenem z objavo novega cenika želi podjetje vsem cenjenim potnikom in ostalemu občinstvu srečno in veselo novo leto in se priporoča tudi za nadaljnjo naklonjenost.
Obenem tudi avtotaksi na razpolago!

Mestna hranilnica, Novo mesto

Z raznih krajev voščijo veselo novo leto naslednje tverdke:

Splošno strojno mišarstvo
IVAN PRAZNIK
LJUBLJANA, Zavrti št. 9. Telefon 34-97

VIKTOR TRAPEČAR
savod za snafenje oken in stanovanj
LJUBLJANA Stari trg 1-II.

PAVEL DOLINSEK
mesarija
MARIJA DOLINSEK
gostilna
LJUBLJANA Karlovska 23

Pavel in Marija Šimenc
cvetličarna SV. PETRA CESTA
LJUBLJANA vrtnarija SV. KRIŽ

ANTON MOZEK
agentura — komisija

LJUBLJANA, Sv. Petra nasip št. 15

Vsem prijateljem

VAN KASTER KAKOA

SREČNO IN VESELO NOVO LETO

Srečno in veselo novo leto želim cenj. odjemalcem
RAFKO KORETIČ
špecarija, delikatese, kolonijale
LJUBLJANA, Aleksandrova cesta št. 4
»PALACA VIKTORIJA« Telefon 28-51

Vsem cenjenim damam in gospodom se za dose-
danje zaupanje zahvaljuje, želeč vsem srečno in
veselo novo leto ter se nadaljnji naklonjenosti
priporoča damski in brivski česalni salon
GJUD ALEKSANDER
LJUBLJANA Kongresni trg 6

Trgovina z le-
som in stavb.
materijalom
Telefon 2042

Mestni stavbnik

Rudolf Kiffmann

MARIBOR, Meljska cesta št. 25

Zaloga Soruč
vezanih
lesenih plošč
Telefon 2042

Srečno in veselo novo leto
želi vsem svojim cenjenim odjemalcem tverdka
I. KNEZ, Ljubljana

BOGATAJ IVAN

elektrotehnično podjetje

Ljubljana, Kongresni trg 19

JAKOB DEŽELA
pekarija
LJUBLJANA Florjanska ulica 21

Srečno novo leto želi in se nadalje priporoča
CIRIL SRŠEN
smafilce oken in parkotov
LJUBLJANA Gosposka ulica 3

Srečno novo leto želi

JOS. BERGMAN

trgovina s čevi in parna toplotnica toja

LJUBLJANA Poljanska c. 85-87

PAVEL STREGULEC
izdelovanje žičnih posteljnih vlog
LJUBLJANA Gosposvetska 13

Srečno in veselo novo leto želi

Ignacij Narobe

tapetništvo

LJUBLJANA, GOSPOSVETSKA CESTA 10

Srečno novo leto želi

PAENA PEKARNA

JAKOB KAVČIČ

LJUBLJANA

Srečno novo leto
želim vsem svojim odjemalcem, prijateljem
in znancem

G. A. Stanislavsky

LJUBLJANA

PETRIČEK

želi cenjenim gostom srečno novo leto!

Ljubljana

ALEKSANDROVA CESTA ŠTEV. 6

Srečno in veselo novo leto želi

ANTON STIRN

trgovina, gostilna in kopališče

Stožice — Ježica

Ljubljanska gradbena

družba z o. z.

Ljubljana, Slomškova ulica 19

se priporoča in želi srečno novo leto

Srečno in

veselo novo leto

Jakob in Malči Zalaznik

kavarna, slaščičarna in pekarna

LJUBLJANA, STARI TRG ŠT. 21

Obenem obveščam cenjene goste, da bo kavarna od 1. februarja naprej odprta do 2. ure zjutraj
Za cenjeni obisk se priporoča

Srečno novo leto želi vsem cenj. gostom
Franc Dolžan RADOVLJICA
ter se za nadaljnjo naklonjenost priporoča

M. KEŠE
trgovsko vrtnarstvo, pro-
daja zelenjave in cvetlic
Ljubljana Linhartova 5

Srečno in veselo novo leto želi

KAVARNA „TABOR“

Ivan in Zofija Flerin, Ljubljana

Vse dobro

v novem letu želi svojim cenj. odjemalcem

HROVAT & KOMP.

tovarna kranjskega lanenega olja in firneža Ljubljana

Naročajte

se na

„Slovenski

Narod“

Mesečna naročnina

samo Din 12.—

SREČNO IN VESELO NOVO LETO

ŽELI VSEM NAROČNIKOM, INSERENTOM IN CITATELJEM

„SLOVENSKEGA NARODA“

„SLOVENSKEGA NARODA“

LJUBLJANA, KNAFLJEVA ULICA ŠTEV. 5

Deselo in srečno novo leto 1933

želi vsem svojim cenjenim odjemalcem in prijateljem

Filip Bizjak

krznarstvo

LJUBLJANA, Kongresni trg št. 8

Narodna tiskarna

LJUBLJANA, KNAFLJEVA ULICA ŠTEV. 5

Tiskarna izvršuje
različne tiskovine, časopise,
diplome, revije, vrednostne papirje,
koledarje, srečke, knjige, slike,
osmrtnice itd.

Vsa grafična
dela se izvršujejo lepo,
solidno in točno. Cene zmerne.
Proračuni in ponudbe
na zahtevo zastonj.

TELEFONSKE ŠTEVILKE: 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126

Z raznih krajev voščijo veselo novo leto naslednje tverdke:

Restavracija — hotel »HUBERTUS«
D. BERNARDI
CELJE Gosposka ulica št. 7

A. SPRAGER
elektrotehnično podjetje
Maribor Kopitarjeva ulica 12

ANTON PETEK
trgovina z mešanim blagom
Slov. Konjice

Goropevšek Jožef
posestnik in gostilničar
Trbovlje II

FRANC ŠINK
medičarna, slaščičarna in svečarna
Kranj

Srečno novo leto želi
ADOLF ZAVRTANIK
tovarnica čokolade
LESCE — BLED

Gasilske družine
trboveljske kotline
Trbovlje

Franc, Malka in Persida Jerič
gostilna »PRI LIPI
MOKRONOG

KEMIČNA ČISTILNICA IN FARNA
BARVARNA
A. KOLIAŠ — KRANJ

Veselo in srečno novo leto želi
vsem svojim cenj. gostom
Hotel Juvančič
Zidani most

Toni Bulc
mlajši
mesarija in prekajevalnica
Mokronog

Srečno in veselo novo leto želi vsem cenj. gostom
Hotel „Stara pošta“
FRANCKA in FRANC LIEBER
Srečno in veselo novo leto
želi vsem svojim cenjenim odjemalcem
Franc Lieber
mesar in prekajevalec »PRI MATICKU«
Kranj

MAKS ZABUKOŠEK
modna krojačnica
CELJE Cankarjeva ulica 2

Hotel „Beli vol“
CELJE Kralja Petra cesta št. 9

RADO PREGRAD
industrija umetnih cvetlic
PODČETRTEK Dravska banovina

Franc Janja
konces. elektrotehnično podjetje
KRANJ

Gostilna „Pri Joštarju“
Kranj

Janko in Pavla Bidovec
gostilna »Pri starem Mayrju«
KRANJ

Svojim cenjenim gostom želi srečno novo leto
Kavarna Narodni dom
Maks in Miha Mucolini
KRANJ

Srečno novo leto želi vsem cenjenim odjemalcem
FRANC STRNIŠA
prodaja Črnličevih čevljev
Kranj

PERC MARTIN
pekarna, delikatesa, vinotoč
BLED

Jadransko-
posavska
čevljarna družba
z o. z.
Kranj

Frenk Kos
restavracija in pekarna
Mokronog

Hauck Jožef
podjetnik in posestnik

Trbovlje I

FRANC WEILER
špecialna trgovina z barvami in parfumerijo
Maribor Gosposka 29

FRANC PERGLER
tovarna vozov in vseh vrst avtokaroserij
MARIBOR Mlinska ulica 44

A. REBOLJ
ščetarstvo
MEDVODE Preska 32

FR. MANDELJC, BLED
prodaja tobaka, razglednic in pisarniških
potrebščin — krožna žaga

IVAN REKAR
špecerija, kolonijale, deželni pridelki
Kranj

GOSTILNA VOLKAR
Trbovlje

LAMPER BERTA
vinotoč
Trbovlje I

RADEJ DRAGO
trgovce
Trbovlje I

Franc Dobovičnik
manufakturna in modna trgovina, industrija
prešitih odev in perila
CELJE Gosposka ulica

ŠETINC FRANC
trgovina z mešanim blagom
Trbovlje I

Kukenberg Andrej
čevljarski mojster in gostilničar
Trbovlje II

Prekajevalnica
JUNGER
CELJE, Prežernova ulica 8

ROZA
ZAMPARUTTI
ZAJTRKOVALNICA

CELJE
Aleksandrova ulica 7

Štefan Brodar
vino en gros
ORMOŽ

Telefon interurb. št. 12

IVAN VERSNIK
pekarna
GUŠTANJ

Srečno novo leto
želi vsem cenj. gostom in odjemalcem
M. J. Igričnik
gostilna in mesarija
LASKO

IVAN TACEK ml.
prva celjska barvarija in kemična čistilnica,
plisiranje in likanje, škrobanje perila
CELJE Gosposka ulica 21

FR. STRUPI
trgovina stekla in porcelana
CELJE Kralja Petra cesta 16

A. Pongračič
strojna pletilnica
CELJE Gosposka ulica 2

IVAN MASTNAK
konfekcijska in manufakturna trgovina
ter izdelovalnica oblek
CELJE Kralja Petra cesta 15

FRANJO NERAD
mestni zidarski mojster
CELJE Aškerčeva ulica

Srečno novo leto želi
Martin Orehovec
krznar
CELJE Gosposka ulica 14

MARIJA FABIAN
prva špecialna trgovina s čokolado in bonboni
CELJE Aleksandrova 2

F. KRICK, modna trgovina
Celje, Aleksandrova ul. 7

Srečno in veselo novo leto želi
ter se za nadaljnjo naklonjenost priporoča
JOSIP SULIČ
čevljarski mojster, trgovina z lastnimi izdelki
Maribor Aleksandrova cesta 30

»FENIKS«
CELJE
Gosposka ulica
*
TVORNICA USNJENIH IZDELKOV
kakor dokolenice, aktovke, damske torbice,
kovčegi, gornji deli za čevlje itd.

Hotel „Pošta“
Franc Rebeuschegg
*
CELJE
Aškerčeva ulica šte. 1

Z raznih krajev voščijo veselo novo leto naslednje tvrdke:

ADOLF ZLINDRA
splošno čevljarstvo
LITJA

Boljkovac Niko
kleparstvo
Črnomelj

Skubic Jože in Julij
gostilna in mesarija
Črnomelj

HRASTNIK
ZAGORJE

Kino Nar. dom
Hrastnik

Dolinsček Avg.
gostilničar
Bratca pri Hrastniku

BIRTIC
gostilna in mesarija
Hrastnik

MILAN GERNEDL
čevljarstvo
LITJA

Kofbezen Lojze
gostilna in mesarija
Črnomelj

Ahačič Matilda
trgovina z meš. blagom
Črnomelj

H. Krauskopf
brivski salon
Toplice-Zagorje

P. Bauerheim
splošno mizarstvo
Hrastnik

Domitrovič V.
gostilničar
Hrastnik

Bauerheim P.
trgovec
Hrastnik

G. Vidovič
splošno krojaštvo
LITJA

Papež Anton
strojno mizarstvo
Črnomelj

Hotel Lackner
Črnomelj

Košir Štefan
mesar
Zagorje

Zupeve Fran
pekarna pri Rožu
Hrastnik

Pavlinič Nikola
stavbno podjetje
Zagorje

Borišek Poldka
gostilničarka
Toplice-Zagorje

ČRNOMELJ

Gostilna pri Mašencah
Fani Spralcer
Črnomelj

Hotel Jaklič
Črnomelj

Korbar Rudolf
gostilna in prenočišče na postaji
Zagorje ob Savi

Alojz Straus
trgovec
Hrastnik

Narad Josip
čevljarstvo
Toplice-Zagorje

Viktor Müller
trgovec
Zagorje

Stonič Ferdo
trgovina s slaščicami in
pekarstvo
Črnomelj

Fabijan Alojzij
trgov. z usnjem in čevlji
Črnomelj

Koren Pero
veletrgovina
Črnomelj

Tončka in brata
Hofbauer
gostilna in trgovina
Hrastnik

Erneje Josip
gostilna in trgovina
Zagorje

Ferdo Rož
gostilna
Hrastnik

Pero Merva
brivski salon
Zagorje

Vajs Janko
gostilna in mesarija
Črnomelj

Tajner Franc
strojno pletenje
Črnomelj

Satošek Drago
brivski salon
Črnomelj

Miloš Hercog
avtobusno podjetje
Hrastnik

Drnovšek Fr.
zaloga zagreb. piva
Zagorje

Ribnikar Fran
mesar in prekaževalec
Hrastnik

Kraner Ivan
trgovec
Hrastnik

Šustarič Ivan
kolodvorska restavracija
Črnomelj

Müller Adolf
mesarija
Črnomelj

Fabjan Josip
trgovina z zlatino in
urarstvo
Črnomelj

Josip Grčar
gostilna in vinska trgov.
Zagorje

Franc Eržen
gostilničar
Hrastnik

Rožar Andrej
tavn. in galant. klepar.
Zagorje

Fr. Drnovšek
mizarstvo
Zagorje

Satošek Drago
brivski salon
Črnomelj

Jerman Leopold
ključavničarstvo
Črnomelj

Vajs Janko st.
gostilna
Črnomelj

ALOJZIJ in MARIJA STANIČ
mesar in prekaževalec
BLEJ

Srečno novo leto želi vsem svojim cenj. odjemalcem in se priporoča še v nadalje
JOS. SUMI nasled. D. & E. HRIBAR
tovarna bonbonov in peciva LJUBLJANA

Srečno novo leto!
JOSIP LEVANIČ
veletrgovina z vinom
LJUBLJANA VII

F. J. ŠUSTERŠIČ
gostilna »Slepi Janez«
ST. VID NAD LJUBLJANO

SREČNO NOVO LETO ŽELITA
vsem cenj. odjemalcem in gostom
MIMI in MARTIN POLC
trgovina in gostilna
TOPLICE PRI ZAGORJU

Srečno novo leto želi
vsem cenjenim gostom ter se priporoča
MARIJA BUČAR
hotel in restavracija Lloyd
LJUBLJANA Sv. Petra c. 7

BETI OREHEK
gostilna
LJUBLJANA Kolovrška ulica 26

Srečno novo leto želi
ROK BERLIČ
strojno mizarstvo
ST. VID NAD LJUBLJANO

Srečno novo leto
vsem cenj. odjemalcem ter se priporoča
Tinica in Lojze Bazelj
STROJNO PLETENJE in ČEVLJARSTVO
Zagorje

Nasl. Iv. KOSA
žele srečno novo leto vsem odjemalcem in se
priporoča za nadaljnjo naklonjenost še naprej
Zagorje

M. URBAS
(lastnik: Miroslav Urbas) izdelovanje in prodaja
pristnih kranjskih klobas
LJUBLJANA, Slomškova ulica št. 13
(poleg mestne elektrarne)

Srečno novo leto!
CEMAZAR JOSIP, LJUBLJANA
umetniški zavod za litografijo
LJUBLJANA IGRISKA ULICA ST. 6

Knjigarna in trgovina s papirjem
KAROL GORIČAR vdova
CELJE Kralja Petra cesta št. 7

Marija Jalen
gostilna
VIČ

Kavarna „Merkur“, Celje
KREKOV TRG ST. 5 Telefon št. 250
IGNACIJ LEBIČ, kavarnar

Srečno in veselo novo leto
želi vsem cenjenim naročnikom in gostom
Bricelj Ivan
pleskar, ličar, sobo- in črkošlikar ter gostilničar v Štepanji vasi »Na Planirju«
LJUBLJANA Tyrševa cesta 15

Matej Fajfar
izdelovanje avtokaroserij
LJUBLJANA Trnovska ulica 25
telefon 3410

Milko Slamič
mesarija
LJUBLJANA Jogičeva 10

SAVEL KALIN
trgovina s surovimi kožami
LJUBLJANA

Lud. Strukelj
spec. atelje za splošno
črkošlikarstvo
LJUBLJANA Miklošičeva cesta 16
Dekretinova ulica 10

Mokronoška tovarna usnja
družba z o. z., MOKRONOG

Tabor Josip
spec. podjetje za izelo-
vanje umet. pohištva,
raznih slogov ter ročnih
intarzij
LJUBLJANA Rožna dolina, c. VIII-13

Srečno novo leto

vsem odjemalcem in konsumentom našega
piva, špirta in kvasa želi

PIVOVARNA

„UNION“

D. D. LJUBLJANA

Zahvaljujemo se svojim odjemalcem

DIN. 25

Vrsta 7042
Tople copate iz volnene tkanine, s močnim podplatom in toplimi vložki obvarujejo Vaše otroke pred prehlajenjem.

DIN. 35

Vrsta 2851-05
Čevlji iz laka ali rjavega okasa za naše najmlajše odjemalce. Vel. 19-26 Din 35.—, vel. 27-34 Din 49.—, vel. 35-38 Din 69.—

DIN. 35

Vrsta 3661-06
Otroščkom za zimo visoki čevlji iz rjavega boksa, s podplatom iz krupona. Vel. 19-26.

DIN. 59

Vrsta 9891-60
Nepremočljivi otroški škornji iz lakiranega gumijsa, v katerih otrok lahko hodi tudi po največjem naliču ali blatu. Vel. 19-26 Din 59.—, vel. 27-34 Din 79.—, vel. 35-38 Din 99.—, moški za štrpaci Din 129.—, lakirani Din 149.—

OTROŠKE NOGAVICE:
Fine iz sukanca, vel. 2-4 Din 8.—, vel. 5-8 Din 10.—, 9-12 Din 12.—

za zaupanje, ki so nam ga izkazovali skozi vse leto pri nakupu naše obutve,

SVOJIM DOBAVITELJEM

za točno in dobro preskrbo,

SVOJIM SOTRUDNIKOM

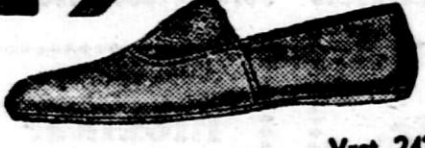
kot tudi sotrudnikom naših dobaviteljev za požrtvovalno in vztrajno delo na skupnem cilju:

**čim boljšo obutev
za čim nižjo ceno.**

Naše prizadevanje bo, da tudi v novem letu nudimo svojim odjemalcem za manj denarja še več službe, a svojim sodelavcem še več zaslužka.

Bata

DIN. 29

Vrsta 242
Lahki čevlji za telovadbo, iz močnega črnega boksa, s krom-podplatom. Ženski Din 35.—, moški Din 39.—

DIN. 69

Vrsta 5662-00
Otroški čevlji fleksibilni, iz finega boksa, s podplatom iz krupona. Vel. 27-34 Din 69.—

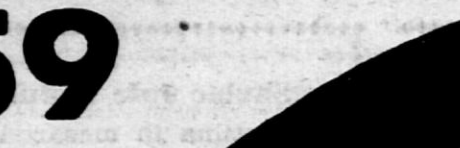
DIN. 89

Vrsta 2945-11
Okusni čevlji iz rjavega ali črnega boksa. Neobhodno potrebni vsaki gospodinjici za nedeljo in praznik. Isti iz najboljšega laka za Din 99.—

ŽENSKÉ NOGAVICE:
Močne maco Din 9.—, debele volnene Din 12.—, fini flor Din 15.—, najfinejši flor Din 19.—, svilene Din 25.—, tople volnene Din 29.—.

DIN. 59

Vrsta 1315-03
Okusni salonski čevlji iz finega baržuna ali satena. Vsaka praktična dama mora imeti ta čevlji v svoji garderobi. Primerni za nožnjo v snežkah.

DIN. 59

Vrsta 1845-03
Udoben čevlji iz baržuna za urad in trgovino. Ravnotako iz satena za isto ceno. Čevlji iz satena se lahko nosijo v snežkah.

DIN. 69

Vrsta 1865-01
V naših snežkah lahko nosite tudi sredi zime lahke, udobne in elegantne čevlje iz satena ali baržuna. Oba para čevljev vas stane skupaj samo Din 128.—.

DIN. 99

Vrsta 9805-07
Ta čevlji iz finega laka daje Vašim nožicam lepo linijo in posebno eleganco. Neobhodno potreben za ples in družbo.

39

Vrsta 7047
Po dnevnem naporu se boste najbolje počutili v teh udobnih domačih čevljih iz tople tkanine.

DIN. 49

Vrsta 9817-61
Ta lahka galoša iz najboljšega gumijsa obvaruje Vam čevlji, obdrži nogo suho in toplo tudi v največjem blatu.

DIN. 89

Vrsta 1937-22
Trpežni čevlji iz črnega ali rjavega boksa z nepremočljivim gumijskim podplatom. Primerni za vsakega, ki zahteva predvsem trpežnost čevljev.

DIN. 99

Vrsta 3967-22
Udobni čevlji iz črnega boksa z nerazgledljivim gumijskim podplatom. Zelo primerni za tiste, ki so s svojim delom prisiljeni, da mnogo hodijo.

DIN. 99

Vrsta 1977-22
Visoki čevlji iz dobrega črnega boksa s prožnim gumijskim podplatom. Posebno trpežni in vendar elegantni.

Le „Kontroliran med“

je zanesljivo naraven, čist in brezhiben. Uživate ga kot hranilo in najučinkovitejše zdravilo zoper katarje pljuč in grla ter sploh proti prehlajenju. Nudi Vam ga

„DRUŠTVENA ČEBELARNA“

zaloga čebelarstvih potrebščin, medu in voska

LJUBLJANA, MIKLOŠIČEVA-PRAZAKOVA 13

Srečno in veselo novo leto želi

LOVRO PIČMAN

vodovodna instalacija, centralne kurjave in kleparstvo

LJUBLJANA

Hirska ul. 15, telefon 2911

Afrik modroce iz dobrega blaga

spalne fotelje in otomane izdeluje po konkurenčnih cenah in po naročilu

SITAR KAROL

Ljubljana

Wolfova ulica št. 12 (dvorišče), telefon 28-10

NAZNANILO!

Oblačilnica za Slovenijo

R. Z. Z. O. Z.

se je PRESELILA dne 28. decembra 1932 z Miklošičeve ceste 7 v poslopje GOSPODARSKE ZVEZE v Ljubljani

Tyrševa (Dunajska) cesta št. 29.

in se cenjenim odjemalcem priporoča še v nadalje.

15410

Vsa plesarska in soboslikarska dela

izvršuje točno, solidno in po konkurenčnih cenah pod garancijo

družba s o. z.

J. HLEBS

pleskarstvo in soboslikarstvo
LJUBLJANA, Mestni trg 19
ali Cankarjevo nabrežje 21
Telefon 7070

PREMOG, DRVA, KOKS

najboljše kakovosti najceneje:
RUDOLF VELEPIČ, Ljubljana.

ČEVLJI NA OBROKE

TEMPO, LJUBLJANA, Glavna ulica št. 4 (nasproti opere). 125/4

BUKET ODPET DO POLNOCI

Vino čez ulico:

Sipon	1	Din 9.—
Cvček	1	> 9.—
Rizling	1	> 11.—
Ljutomerčan	1	> 9.—
Bermet	1	> 24.—

Šganje:

Slivovka	1	Din 28.—
Sadjevec	1	> 26.—
Tropinovec	1	> 24.—
Rum	1	< 26.—
Brinovec	1	> 40.—
Pelinkovec	1	> 32.—

Razna desertna vina in likerji po najnižji ceni!

Za kakovost jamči lastnik
bufeta A. SEŠEK, palača
Grafična, blizu glavnega kolodvora.

SLAŠČIČARNA „PELICON“

Wolfova ulica št. 14

PRIPOROČA DNEVNO SVEŽE PRVOVRSTNE

„PUSTNE KROFE“

Zavese, posteljna pregrinjala

namizne prte, prtiče itd., krasno vezene in po nizkih cenah, dobite pri

MATEK & MIKEŠ, LJUBLJANA

(poleg hotela Štrkelj)

Vezenje oprem za neveste, monogrami, gumbnice, entlanje, šuriranje in predtiskanje.

Velika izbira predtiskanih ženskih ročnih del.

NAZNANILO

Vsem cenjenim gostom najvjudneje naznanjam, da je za praznike prispelo dalmatinsko vino najboljše kvalitete z otoka Visa, katerega točim a Din 10.—, čez ulico Din 8.—. Na zalogi so tudi fina desertna vina, kakor prošek in vermut, pristni doma žgani tropinovec in olivno olje. Priporočam se dobra domača kuhinja, vsak tork in petek pole-novka, vsak dan morske ribe.

Za obilen obisk se priporoča

M. S. Radilovič, gostil. Tratnik

LEPA ZIMSKA JABOLKA

od Din 2.50 naprej stalno v zalogi pri
GOSPODARSKI ZVEZI

Pozor smučarji na Dolenjskem!

Staroznana čevljarska firma na Dolenjskem, tvrdka

FRANCA TRAVNIK V TREBNJEM

je otvorila specialno delavnico smučarskih čevljev in gozdarjev. Prodajajo se in izdelujejo smučarski čevlji in gozdarji iz zamčeno domačega blaga najboljše kakovosti po najnižji ceni. Par od Din 180.— naprej. V isti delavnici se popravljajo tudi snežke in galoše po najnižji ceni. — Priporočam se odjemalcem širom Dolenjske.

Franc TRAVNIK, čevljarstvo, Trebnje

NAZNANILO!

Cenj. občinstvu vjudno naznanjam, da sem prevzela na novo urejeno gostilno

„GRAJSKA KLET“

LJUBLJANA, Mestni trg št. 13

Točim najboljša štajerska in dalmatinska vina. Domača kuhinja. Abonenti se sprejemajo.

Se priporoča

Angela Verce

Pristonajte k „Vodnikovim družinam“

TOČILNICA

Cankarjevo nabrežje 5 in Breg 2 — toči vse vrste šibeniških vin iz lastnih vinogradov.

Čez ulico vsa vina a Din 8.—

Zeč srečno novo leto se priporoča

L. A. SUNARA.